

Kallelse

2020-06-15

13:00–16:30

Business Region Göteborg AB, Östra Hamngatan 5

Mötet sammankallas av **Patrik Andersson**

Deltagare Anders Sundberg (M)
Lennart Olsson (L)
Angela Aylward (MP)
Bengt Forsling (S)
Håkan Eriksson (V)
Olov Langenius (D)
Stefan Gustafsson (S)
Marith Hesse (M)
Boris Leimar (SD)
Eva-Lena Albihn Vice VD, sekreterare
Patrik Andersson VD

13:00 – 13:05	35. Sammanträdet öppnas	Anders Sundberg
	36. Val av protokolljusterare	Anders Sundberg
	37. Föregående mötesprotokoll	Anders Sundberg
	38. Anmälan jäv	Anders Sundberg
13:05 – 13:20	39. Information ekonomi- och verksamhetsrapport 2020-05-31.	Patrik Andersson
13:20 – 13:30	40. Effekter näringslivet Covid-19	Patrik Andersson
13:30 – 13:45	41. Uppföljning företagsklimatet - Näringslivsstrategiska programmet - BRG:s egna arbete	Kajsa Dahlsten

13:45 – 14:15	42. Redovisning av uppdrag från Stadshus • Beslut Näringslivsstrategiska programmet (15 min) • Information Markberedskap (15 min)	Pia Areblad Pär Abrahamsson
	PAUS	
14:25 – 14:55	43. Diskussioner KPI:er/ ratecard	Patrik Andersson/ Annelie Wignell
14:55 – 15:35	44. Information specifika områden kopplat till post Corona. • Mobilitet (15 min) • Etablering (10 min) • Omställningsfunktion (15 min) <i>Inget i förväg utsänt material, redovisning på mötet</i>	Maria Strömberg Andreas Göthberg Anna-Lena Johansson
15:35 – 15:45	45. Remiss bilfria söndagar	Patrik Andersson
15:45 – 15:50	46. Beslut bisyssla VD	Anders Sundberg
15:50 – 16:10	47. Delägda bolag • Rapportering från stämmor	Respektive representant
16:10 – 16:25	48. Utskott styrelsen delägda bolag	Patrik Andersson
16:25 -16:30	49. Kallelse till extra bolagsstämma, per capsulam, förslagsvis 18 juni.	Patrik Andersson
	50. Övriga frågor	

Protokoll (nr 2)

Sammanträdesdatum: 2020-04-17

Tid: 09.00-11.30

Plats: Östra Hamngatan 5, konferensrum Kunskapen

Paragrafer: 15-29

Närvarande

Ledamöter

Anders Sundberg, Ordförande

Lennart Olsson, 1:e vice ordförande deltog via Teams

Angela Aylward, 2 vice ordförande

Marith Hesse, Ledamot, deltog via Teams

Bengt Forsling, Ledamot

Håkan Eriksson, Ledamot

Olov Langenius, Ledamot

Patrik Andersson, VD

Eva-Lena Albihn, vice VD och sekreterare

Andreas Göthberg, BRG, (§ 25)

Pia Areblad, BRG, (§ 26)

Justeringsdag: 2020-04-17

Underskrifter

Sekreterare

Eva-Lena Albihn

Ordförande

Anders Sundberg

Justerande

Angela Aylward

§ 15 Sammanträdet öppnas

Anders Sundberg öppnade sammanträdet och hälsade styrelsen välkommen.

§ 16 Beslut om styrelsesekreterare i BRG

Patrik Andersson föredrog ärendet om styrelsesekreterare i BRG.

Styrelsen beslutade att:

utse Eva-Lena Albihn till styrelsesekreterare i Business Region Göteborg AB. Beslutet ska gälla tills vidare.

§ 17 Val av protokolljusterare

Att jämte ordföranden justera dagens protokoll utsågs Angela Aylward.

§ 18 Föregående mötesprotokoll

Föregående mötesprotokoll lades med godkännande till handlingarna.

§ 19 Anmälan jäv

Ingen anmälde jäv.

§ 20 Ekonomi och verksamhetsrapport

Patrik Andersson föredrog ekonomi och verksamhetsrapport per 20-03-31.

Styrelsen noterade ekonomi och verksamhetsrapport per 20-03-31.

Ett underlag för föredragningen bilägges protokollet.

§ 21 Fastställande av uppföljningsrapport 1

Patrik Andersson föredrog uppföljningsrapport 1.

Styrelsen fastställde delårsrapporten per mars 2020.

§ 22 Beslut delegationsordning

Patrik Andersson redogjorde för delegationsordningen.

Styrelsen fastställde delegationsordningen.

§ 23 Beslut styrelsens arbetsordning

Patrik Andersson redogjorde för en i förväg utsänd handling.

Styrelsen beslutade att:

Fastställa styrelsens arbetsordning jämte instruktion avseende arbetsfördelning mellan styrelse och verkställande direktören samt instruktioner avseende ekonomisk rapportering till styrelsen.

Protokollsanteckning av Olov Langenius, D.

Olov Langenius (D) framförde en önskan om att ta bort presidiet så som arbetsform inom ramen för BRGs styrelsearbete. Presidiets ansvar och arbetsuppgifter är otydliga och bidrar inte till ett effektivt styrelsearbete. Langenius har i stället föreslagit att använda utskott för att behandla specifika områden som behöver förberedas för styrelsen och att ordförande förbereder styrelsemötena tillsammans med VD. Langenius önskemål bifalles ej av övriga styrelseledamöter varpå presidieformen fortsätter som arbetsform i BRGs styrelse. Presidiets enda tydliga arbetsuppgift är att tillsammans med VD förbereda dagordning och material för styrelsemöten.

§ 24 Fastställande av försäkringsprogram

Patrik Andersson redogjorde för försäkringsprogrammet.

Styrelsen beslutade att fastställa försäkringsprogrammet för 2020.

§ 25 Hemställan inför budget 2021 Internationellt Center

Andreas Göthberg redogjorde ärendet för hemställan till Göteborgs stads budget 2021 för Internationellt Center.

Styrelsen beslutade att:

Hemställa till Göteborg stads budgetberedning 2021 totalt om 1 900 tkr till upprättandet och första årets drift av ett Internationellt Center.

Hemställa till Göteborgs Stads budgetberedning om 1 500 tkr till driften av ett Internationellt Center för åren 2022-2023.

Förklara punkten omedelbar justerad.

§ 26 Redovisning utfall övergripande indikatorer Näringslivsstrategiska programmet

Pia Areblad presenterade de övergripande indikatorerna för det Näringslivsstrategiska programmet.

Styrelsen noterade informationen.

Ett underlag för föredragningen bilägges protokollet.

§ 27 Remisser ej styrelsebehandlade

Patrik Andersson redogjorde för remisser som ej är styrelsebehandlad.

Styrelsen noterade underlaget.

§ 28 Beslutslogg

Styrelsen noterade underlaget och beslutade att beslutsloggen bilägges protokollet.

§ 29 Övriga frågor

1. Ett extra insatt styrelsemöte i maj för att behandla elektrifieringsuppdraget.
2. Statliga stöd till organisationer för arbetsgivaravgifterna, Patrik Andersson redogjorde för ärendet.

Styrelsen beslutade att avstå att söka statliga stöd för arbetsgivaravgifter.

Ekonomi- och verksamhets- rapport

31 maj 2020

BUSINESS REGION
GÖTEBORG

I enlighet med stadens riktlinjer upprättas ordinarie uppföljningsrapporter per 31 mars, 31 augusti och 31 december. Delägda bolag lämnar övergripande information om ekonomi och verksamhet i ordinarie uppföljningsrapport i enlighet med modellen för ägarstyrning.

Nedan följer en kortfattad beskrivning av BRGs operativa verksamhet den gångna perioden. Fram till och med mitten av mars följde BRG lagd ordinarie plan. Därefter har verksamheten till viss del ställts om till följd av pågående Covid-19-pandemi och effekterna av det.

LÄGET I NÄRINGSLIVET

Situationen för näringslivet är fortsatt mycket allvarlig. Vi ser framför oss ett scenario med risk för fördubblad arbetslöshet. Det leder till ökat behov av arbetsmarknads- och näringslivsutvecklande insatser för att skapa förutsättningar för att kickstarta igång sysselsättningen och få människor tillbaka till jobb eller att de startar nya företag.

Givet Covid-19 är vår bedömning att efterfrågan på våra tjänster har ökat och kommer att öka under perioden framåt. Till viss del ställer vi om egen verksamhet för att i det kortare perspektivet 1-3 år möta upp näringslivets behov för snabb återhämtning av sysselsättning och nystart av företag. En betydligt mindre del kommer påverkas och kommer inte gå tillbaka under de närmsta åren till samma nivå (internationella besök, delegationer) men till viss del ersätts med digitala lösningar och mötesformer. Omställningsarbete för kompetensutveckling inom eller mellan branscher kommer att intensifieras och förstärks med finansiering från regionalt håll och EU.

Ökad rådgivning till små och medelstora företag för att bli konkurrenskraftiga i en ny omvärld och ökat behov att stimulera nyföretagandet. Vi kan också se behov av att innovationssatsningar inom specifika områden t ex elektrifiering, digitalisering behöver tidigareläggas eller utveckla specifika satsningar tillsammans med näringslivet och akademien kopplat till agenda 2030. Vår bästa bedömning så här långt givet Covid-19 är dock att långsiktiga utmaningar och strategier kvarstår i det näringslivsstrategiska programmet –2035. Underliggande aktiviteter behöver kompletteras i det kortare perspektivet.

INSATSER MED ANLEDNING AV COVID-19

Med anledning av konsekvenserna i näringslivet ställde BRG direkt om en del av sin operativa verksamhet i syfte att stötta det lokala näringslivet.

Företagslots Extra, uppstart 17 mars

Företagslots Extra, en utökning av företagslotsen och Företagsakuten som tar emot samtal från företag och ger vägledning, bemannas för närvarande med fem personer. Per 31 maj har vi tagit emot 336 ärenden och cirka 70 av dessa har erbjudits ytterligare stöd via Företagsakuten.

Samordnat stadens insatser för att underlätta för näringslivet

I syfte att underlätta för det lokala och regionala näringslivet har BRG samordnat och rekommenderat olika insatser som en kommun kan genomföra. Göteborgs stad genomfört nedanstående insatser som ger effekt på företagens likviditet, intäktssida samt underlättat myndighetsutövningen.

1. Förlängd betalningstid för tillsynsavgifter för alkohol
2. Anstånd med betalning av bygglov-, tillsyns- eller tillståndsavgift
3. Anstånd med betalning av livsmedelskontroll och miljötillsyn
4. Anstånd med betalning av VA och sophantering
5. Anstånd med betalning av markupplåtelser av offentlig plats
6. Tidigarelagda tillstånd för uteserveringar
7. Prioritera verksamhetskritiska tillstånds- och tillsynsärenden
8. Utökad rådgivning till företag
9. Hyresbetalningar lokaler

10. Göteborgs Parkering AB har halverat priset på parkering dagtid fram till den 30 juni
11. Trafikkontoret har sänkt avgiften till noll kr för upplåtelse av offentlig plats för försäljningsändamål (tex uteserveringar, foodtrucks, varuvisning mm) för maj och juni.
12. Trafikkontoret har även infört fler billigare besöksparkeringar, gratis Styr & Ställ-cyklar första halvtimmen, tillfälliga cykelstråk i bilkörfält och mer plats för gående på populära gator och platser.

BRG fortsätter och tar in idéer bl.a. från näringslivets medlemsorganisationer och har kontinuerliga dialoger med förvaltningar inom staden. Vi upplever att förvaltningarna är på tårna och proaktiva i frågan. Tex pågår nu i maj och juni en diskussion inom trafiknämnden om ev. förlängning av punkten 11 ovan.

Omställningskontor för insatser via kompetensråd i utsatta branscher

En regional omställningsfunktion har kommit igång inom ramen för Göteborgsregionens kompetensråd, vilket utgörs av fjorton regionala aktörer som representerar arbetsmarknadens parter, AF, omställningsorganisationer, Arbetsmarknad och vuxenutbildningsförvaltningen i Göteborgs Stad och de offentliga regionala organisationerna. Rådet processleds av GR i nära samverkan med BRG som har tillfört resurser med branschkunskap och inom affärsutveckling. Därutöver finns ett antal branschspecifika kompetensråd där BRG i dialog med företag och branschföreträdare främst identifierat branschernas behov av kompetens för fortsatt konkurrenskraft.

Analys och konjunkturbevakning

Med anledning av den senaste tidens kraftiga sättning i ekonomin har BRG skärpt upp vår makroekonomiska bevakning av läget i regionen. Vi publicerar bl.a. varje vecka en uppdaterad nulägesbild över arbetslöshet, varsel, permitteringar, konkurser mm på vår hemsida. I våra två senaste konjunkturrapporten har vi även gjort fördjupningar för att försöka beskriva hur Corona nu slår mot vårt regionala näringsliv, tex cityhandeln.

Webinars

Våra digitala erbjudanden fortsätter att utvecklas och fler aktiviteter och mötesformer hålls numera digitalt. Vi har under perioden även kompetensutvecklat en stor andel av BRGs personal som i sitt arbete leder seminarier, workshops, konferenser, rundabordssamtal och dylikt hur detta bäst görs digitalt för att säkerställa professionellt genomförande. Vi har under perioden genomfört ett flertal webinars innehållande tex hur företag behöver förhålla sig till cybersécurité, trendspaning vad som händer efter Covid-19 och en lågkonjunktur, hur obligationsmarknaden påverkas av krisen.

Regional samverkan

Med anledning av Covid19 har BRG haft veckovisa avstämningar med kommunernas näringslivsansvariga i syfte att få kunskap om läget i respektive kommun samt fånga näringslivets behov och byta erfarenheter och lära av varandra kring framförallt kommunernas egna insatser.

Rapport från delägda bolag givet effekter av covid

Lindholmen Science Park

Rapporterar inga avgörande kortsiktiga ekonomiska risker som konsekvens av den pågående pandemin. De delar av projektportföljen där framförallt Volvo-bolagens engagemang tillfälligt avstannat under perioden har inneburit att projektledning-/deltagande från Lindholmen Science Park omdirigerats till andra projekt och i vissa fall har projekten omplanerats. Skulle de få en mer utdragen negativ marknadssituation, långt in under hösten, finns risken att ytterligare projektdeltagande partners engagemang minskar och därmed uteblivna projektintäkter. Det finns en risk att nästa år 2021 kan innebära ett mindre industriellt engagemang i programmen för innovationssamverkan, då fokus sannolikt kommer att vara återskapa affären i respektive bransch/företag.

LSP för en dialog med bl.a. VGR om hur de kan bidra till att accelerera regionen ur krisen när det väl vänder. Huvudsakligen handlar det om huruvida vi kan göra saker vi redan planerat snabbare, som t ex omställningen till en elektrifierad transportsektor i regionen. Det kommer sannolikt finnas stora behov av kompetensförsörjning i kölvattnet av pandemin och därmed ett värde av att samordna och facilitera så att samhällsinsatser och utbildningsprogram når relevanta målgrupper effektivt.

Johanneberg Science Park

Rapporterar ingen större omedelbar påverkan på pågående verksamhet men det finns samtidigt en stor osäkerhet när det gäller höstens arbete med att utöka arbetet med tidigt idé- och formeringsarbete enligt tidigare strategiarbete. Arbetet riktas delvis om mot möjligheter där de genom exempelvis finansiering av förstudier kan arbeta med de tidiga utvecklingsfaserna. Därmed avstår de från en del frihetsgrad i att arbeta behovsdrivet och istället arbeta med områden där det kan finnas finansiering av förstudier.

Vissa branscher antingen drar ner på eller riktar om satsningar inom forskning- och utveckling. Detta i sin tur medför utmaningar i att engagera både akademi och näringsliv i kommande satsningar vilket givetvis påverkar verksamheten. JSP ser en risk i att exempelvis långsiktiga klimat- och hållbarhetsfrågor får något mindre prioritet i förhållande till mer närliggande utmaningar. Samtidigt har de ständigt fler förfrågningar på nya större samverkansprojekt inom samhällsbyggnad vilket ger en försiktigt positiv bild inför framtiden.

Givet situationen har JSP som huvudalternativ att gå vidare med permitteringsgrad 20% från 1/6 till 31/8 med möjlighet till förlängning året ut. 20% är en generell inriktning och kommer på individnivå att kunna avvika från detta. I huvudsak permitteras tid som inte är externfinansierad.

Trots all osäkerhet i en föränderlig situation och alla utmaningar med att utveckla nya samverkansprocesser, är det glädjande att Volvo Cars i detta läge ingått samarbetsavtal med Johanneberg Science Park i syfte att utveckla morgondagens mobilitetslösningar kopplat till samhällsbyggnad.

Sahlgrenska Science Park

Rapporterar inga större effekter i nuläget men en väsentlig händelse utifrån riskhantering är minskade intäkter; hyror med serviceavgifter, men detta har inte inträffat riktigt än. SSP för med anledning av det en dialog med bl.a. Akademiska Hus och fått stöd av BRGs VD.

SSP konstaterar redan nu att de inte får partners som planerat vilket bedöms hota kommande anställningar. Till viss del kan det hanteras genom att anlita konsulter istället men det medför andra utmaningar.

Göteborgs Tekniska College

Rapporterar att på lång sikt är bedömningen att de kommer påverkas positivt. På grund av Covid19 har många människor permitterats och sagts upp och utbildningsbehovet kommer att eskalera. Samtal förs med såväl GR, Arb.Vux och Arbetsförmedlingen för att se över vilka möjligheter som finns för att vara med i att förse regionen med kompetens. Många människor har nu tränats på både distansmöte och distansutbildningar och det kan ge nya möjligheter att utveckla och nyttja på nationell nivå.

All undervisning har skett på distans och övergången gick bra. De deltagare/studerande som har det lätt för sig i skolan har klarat omställningen bättre än de som har det svårare. Några av de studerande som går på utbildningarna som är klassrumsbundna har problem med omställningen till distansstudier. De befärar att några kommer att avsluta utbildningen i förtid på grund av detta och fler än vanligt kommer inte nå examen.

Det kommer att starta korta utbildningar för anställda inom C++ och Digitaliseringsledare.

Tillsammans med Västsvenska Handelskammaren gjort en onlinekurs och skapat Sveriges första MOOC-utbildning (Massive Open Online Courses) om industrins digitalisering. Just nu går 70 personer i pilotomgången. Distansutbildningar och distansinslag i utbildningar kommer att öka även efter covid-19 och därför har två konferensrum gjorts om till inspelningsstudios och streamingklassrum för att kunna möta framtidens behov.

ALMI Företagspartner Väst

Almi gör en mer omfattande kvartalsrapport per sista juni.

Rapporterar att fortfarande ligger på en högre nivå än normalt när det gäller låneverksamhet. Per sista maj ligger Almi Väst på en dubbling av beviljat antal lån jämfört med förra året. De branscher som de fått flest låneansökningar ifrån är handel, restaurang och hotell, besöksnäring och tillverkning.

På koncernnivå är det en liknande trend. Totalt har de fått ansökningar på ca 2,6 miljarder sedan den extra potten på 3 miljarder tilldelades Almi 20 mars.

ORDINARIE VERKSAMHET

Nedan redovisas operativa insatser för perioden enligt lagd verksamhetsplan.

Göteborgs Stads Näringslivsstrategiska program 2018 – 2035

Handlingsplan för det strategiska området Infrastruktur och tillgänglighet klar och beslutad i de nämnder och styrelser som har delansvar. Ett arbete med att synka programmet med Agenda 2030 har påbörjats.

Följande kommuner har nu tagit beslut om sina strategier/program/policys så att de harmoniserar med de övergripande målen i programmet: Göteborg, Mölndal, Ale, Härryda, Partille, Kungsbacka och Öckerö. På väg till beslut; Tjörn (sep 2020), i process; Alingsås, Kungälv, Lerum, Stenungssund och Lilla Edet.

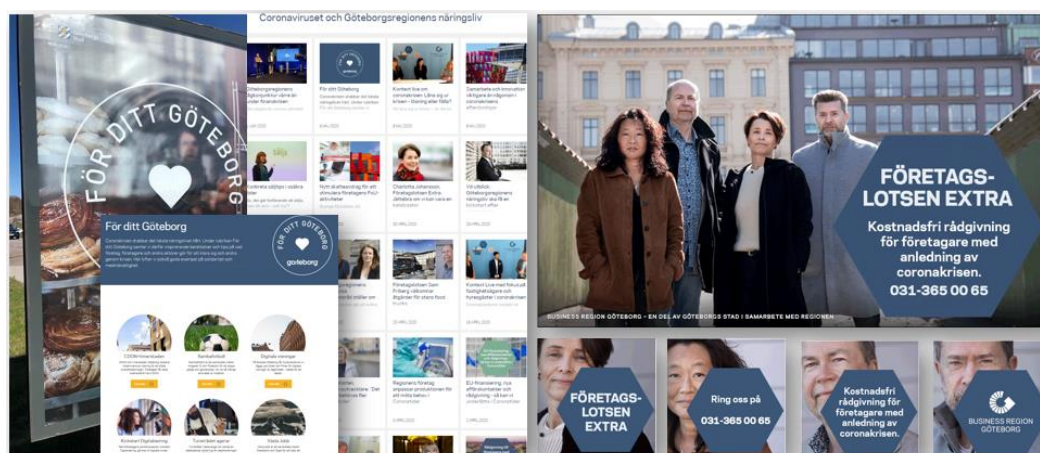
Målområde i verksamhetsplan: Fler framgångsrika företag

Vårt investeringsfrämjande arbete hade en stark inledning i början av 2020. Vi såg ett ökat inflöde av förfrågningar och beslutade investeringar/etableringar. Efter Covid-19 kan vi se viss minskning av förfrågningar och möten som flyttats fram i tid vilket sannolikt leder till att målsättningen om 25 klara etableringar blir svår att nå 2020. Efter mitten av mars har vi koncentrerat insatser på att kontakta och föra dialog med utlandsägda företag i Göteborgsregionen. Det finns ett stort informationsbehov gentemot huvudkontor i andra länder om hur situationen utvecklas i Sverige samt vilka stödinsatser som genomförs både på lokal, regional och statlig nivå. Mot slutet av perioden ser vi en viss ljusning, ett något ökat inflöde av förfrågningar och flera förfrågningar som rör sig framåt och kan bli klara resultat inom kommande månader.

	Utfall 20200531	Mål 2020	Utfall 20190531
Nya leads	52	130	67
Klara etableringar	6	25	14

Kommunikationen under årets andra kvartal har i huvudsak handlat om coronavirusets effekter. BRG var snabbt ute med information för att stötta regionens företagare och har fortsatt anpassat vår kommunikation för att i form och innehåll passa det läge vi befinner oss i. I det initialt mer akuta läget var trycket hårt - både vad gäller intern och extern kommunikation. Vi upplever att vi mötte detta på ett bra sätt. Internt sattes det snabbt upp en plattform för kommunikation och rutiner för att möta de funderingar och den oro som fanns. Framgångsfaktorn där, liksom för den externa kommunikationen var ett väl fungerande samarbete och en gemensam inställning om att på bästa möjliga sätt hjälpa regionens företagare.

Några exempel på hur vi mötte det externa behovet av information och kommunikation var: marknadsföring av "Företagslotsen Extra", en beredskapsplan för företagare, kampanjen "För ditt Göteborg" i samarbete med Göteborg & Co, Göteborgs stads lista på stödåtgärder som löpande uppdaterades, länkar till BRG-kommunernas sidor med stöd, artiklar och inlägg med tips och råd samt etablering av en (för oss) helt ny kanal - "webinarier". Och våra insatser har uppskattats - webbtrafik och engagemang i våra sociala kanaler ökade kraftigt under mars och första halvan av april för att därefter plana ut till en mer normal men fortsatt hög nivå.

BUSINESS REGION
GÖTEBORG

Operativt driver vi 12 klusterinitiativ, men sitter i fler styrgrupper för andra, med deltagande från en bredd i näringslivet och engagemang från såväl olika delar i staden, science parks, kranskommunerna som från akademi och institut. Samtliga initiativ startade upp enligt plan under januari - februari. Sedan i januari har vi inom Kluster & Innovation bl.a. genomfört över 130 kundmöten och fler än 140 intressentmöten med andra aktörer (än just företag) som är viktiga för klustrens styrka och innovationskraft, tex offentliga aktörer, forskare vid akademi och institut, investerare eller finansiella institutioner m.fl. Trots situationen har vi ändå kunnat genomföra 15 mötesplatser under våren och riggar för hur vi kan genomföra dessa digitalt framöver.

Sedan i mars har aktiviteter minskat i form av inställda events inom klusterinitiativen, men kontakten har istället till viss del överflyttats till digitala plattformar och även vissa events genomförs numera digitalt. Inga klusterinitiativ har ännu pausats eller utgått. Gäller även projekt och aktiviteter med externfinansiering, där aktivitet pågår för fullt.

På Yesbox genomför samtliga verksamheter nu insatser för att ställa om till digitala alternativ och bl.a. planeras för att öppna upp en digital drop-in verksamhet.

Med anledning av Covid-19-epidemin så fortsätter arbetet med att ställa om befintliga erbjudanden i tillväxtprogrammet för att anpassa utbudet till den rådande och kommande situationen. Det drabbade läget för företagen påverkar också deltagarantalet i EXF som har gått ner från 314 företag i mars till 312 i maj månad.

Företag365 är ett affärsutvecklingsprogram i workshop-format som riktar sig till nystartade företagare eller de som vill lyfta företaget till nästa nivå. Programmet har utvecklats och körs nu även i digital form.

Målområde i verksamhetsplan: Förbättrat företagsklimat

Samtliga aktiviteter i det näringslivsstrategiska programmet kopplat till företagsklimat löper enligt plan. De två prioriterade indikatorerna som mäter måluppfyllelse inom det strategiska området företagsklimat i det näringslivsstrategiska programmet visar båda en positiv utveckling. Resultatet i 2019 års insiktsmätning ökar till ett NKI på 69 för både Göteborgs Stad och Göteborgsregionen som helhet. Därmed tangeras den hittills högsta noteringen. Det sammanfattande omdömet av företagsklimatet enligt Svenskt Näringslivs enkätundersökning ökar från 2,78 till 3,08 för Göteborgs Stad och samtliga enkätfrågor utom en förbättrar eller bibehåller sitt resultat jämfört med ifjol.

BRGs egna insatser enligt styrelsebeslut (företagsbesök, Morgonsoffan) flöt på enligt plan fram tills mitten av mars, därefter har dessa aktiviteter pausats m av COVID 19.

Stadsledningskontoret har gett möjlighet för styrgruppen för företagsklimat att disponera och fatta beslut om ytterligare insatser med en finansieringsmöjlighet om totalt 5 mkr. Sammantaget har 12 aktiviteter föreslagits för finansiering, varav sju redan är beslutade. Det handlar bl.a. om utbildningsinsatser, kommunikationsinsatser, utveckling av digitala tjänster, samt att arbeta med tjänstedesign/kundresor.

Under maj är vi i slutfasen med en rapport som beskriver näringslivets framtida behov av mark. Rapporten kommer under juni presenteras för SBK och FK samt de förvaltningar i staden som ingår i mark för näringslivet, samt för näringslivsansvariga i regionen.

Målområde i verksamhetsplan: Ökad innovationskraft

Vi fortsätter att samla regionens testbäddar för att tillsammans skapa samverkan mellan dessa miljöer, utveckla deras erbjudanden och innovationssystemet omkring med särskilt fokus att involvera fler SME-företag. Vi tittar just nu på att tillsammans med fordonsindustrin och andra innovationsaktörer utveckla start-up-miljöer inom fordonsområdet och även koppla testbäddsmiljöer till dessa så som induktiv laddning av taxibilar, mobilitetslösningar i stadsmiljö mm. Ansökningsarbete för att medfinansiera dessa är under arbete och förutsätter ett förverkligande i detta skede.

Inom Gothenburg Climate Partnership fortgår arbetet med att ta fram kunskapsunderlag för att staden samlat ska kunna ställa krav på utsläppsfria bygg- och anläggningsmaskiner. I mars genomförde vi en marknadsdialog tillsammans med ett 60-tal aktörer från branschen som var mycket uppskattad. Under senare delen av våren har bilaterala uppföljande samtal med parterna genomförts inför att vi ska kunna sammanfatta våra rekommendationer som senare kommer att gå ut på remiss för att förankras inom staden.

6 maj genomfördes en strategisk näringslivsdialog som handlade om hur vi kan korskoppla innovationskraften inom stad, näringsliv och akademi i utmanande situationer. *ta till vara och utveckla Göteborgs innovationskapital*. Bland inspelen vi fick var; att vi ska skapa en miljö där man kan tillhöra och tillföra, arbeta med att utveckla ekosystemet för entreprenörer och möjliggöra för dem att kunna få uppdrag genom upphandlingar.

Målområde i verksamhetsplan: Ökad attraktionskraft

Medianärvaron och trafiken på våra sociala medier har ökat under perioden där bl.a. en av de starkt underliggande drivkrafterna är kommunikationen av BRGs erbjudande med anledning av Covid-19. Under mars månad hade vi totalt 90 000 (65 000) sidvisningar på Business Region Göteborgs webbplats och Göteborgs stads webbplats för företagare. I april låg trafiken fortsatt över föregående år men var tillbaka på normal nivå 68 000 (58 000). Ökningen var en direkt effekt av vår satsning på att snabbt nå ut till företagen med information, tips, råd och konkret hjälp. Totalt sett ligger webbtrafiken under årets fem första månader över förra året och vi har under perioden haft mycket god täckning i media och hög trafik i våra sociala kanaler. På LinkedIn hade vi jan-maj drygt 900 000 (600 000) visningar.

Magasin Göteborg publicerades, bland annat som bilaga i Dagens Industri där den lästes av 73% av läsarna. Uppmärksamheten och tiden man ägnar tidningen ligger på en fortsatt hög nivå. En plattform för Berättelsen om Göteborg har tagits fram och under sommaren lanseras en helt ny podd som en del av "Berättelsen om Göteborg" - "Business Göteborg" som från och med början av juni finns där poddar finns.

Internationella aktiviteter har ställts in från mitten av mars, detsamma gäller internationella besök i form av delegationer och företagsbesök. Dock har en hel del möten istället genomförts digitalt där vi ändå har lyckats koppla ihop företag med utländska intressenter som har lett till affärsmöjligheter för företagen. Green Gothenburg är även igång med att utveckla digitala studiebesök, vilket är ganska omfattande produktioner, men som vi tror kommer att finnas kvar även efter pandemin.

Högnivåmötet med Baden-Württemberg har pga. Covid-19 flyttats fram tills i november men en företagsdelegation från Stuttgart till Göteborg är planerad till september. Vi har kontinuerliga möten med såväl Baden-Württemberg som Lyon i denna planering.

Inom projektet "Northern Connection" med parter från hela norra Europa har projektets slutkonferens som skulle ske i Göteborg, flyttats fram tills i september och kommer då att ske digitalt. Projektets syfte är att skapa samverkan över land- och regions gränser för att tillsammans skapa större attraktivitet för Norra Europa och företagen med hållbara energilösningar.

Grön	Följer plan eller mindre avvikelser som inte bedöms påverka resultat/mål
Gul	Mindre avvikelser i tid/kostnad/kvalitet för perioden, som kan åtgärdas
Röd	Väsentliga avvikelser som påverkar uppdraget och/eller förväntat resultat/mål

KPI

Att inkluderas efter diskussion

KF/KS uppdrag

	i samverkan med berörda nämnder och styrelser utarbeta handlingsplaner med konkreta åtgärder hur de strategiska målen som anges i Gbg Stads näringslivsstrategiska program 2018-2035 ska nås.
	redovisa Gbg stads näringslivsstrategiska programs måluppfyllelse till KF i samband med programmets revidering 2023 och därefter vart fjärde år
	och kommunstyrelsen får i uppdrag att i samband med ny mandatperiod under programperioden samt vid behov, utvärdera och föreslå eventuella förändringar i det näringslivsstrategiska programmet till KF.
	inom ram utvidga utbildningen Förenkla helt enkelt till att också omfatta kompetensutveckling av tjänstepersoner som har företagskontakter, inklusive politiker, med fokus på utveckling av service och bemötande
	intensifiera arbetet med Gothenburg Climate Partnership för att inkludera fler företag.
	i samverkan med Miljö- och klimatinämnden och akademien formulera och följa upp kvantifierbara åtaganden som kraftigt och skyndsamt ökar klimatnyttan
	implementera det näringslivsstrategiska programmet
	i samverkan med berörda nämnder och intressenter, utreda möjligheterna att på vecko- eller månadsbasis arrangera en gemensam handelskväll för att främja cityhandel, ökat kulturellt nyttjande och få fler besökare i stadskärnan
	samordna stadens samlade insatser för omställning till ett elektrifierat transportsystem i samverkan med berörda nämnder och styrelser samt i nära samverkan med näringsliv och regionala aktörer

Projekt

	Enterprise Europe Network (190101-211231 Cosme)
	Northern Connections (161101-201231 Interreg North Sea)
	Periscope (171001-200930 Interreg North Sea)
	Stadslandet (170101-200430 ERUF)
	Smart City Sweden (190101-211231 Energimyndigheten)
	Aruba (191001-200930 Tillväxtverket)
	FDI Life Science (200101-201231 VGR)
	Företagsakuten (200101-201231 VGR)
	Move to Gothenburg

BUSINESS REGION
GÖTEBORG

För extraordinära insatser för näringslivsutveckling och arbetsmarknadsåtgärder kommer stora utlysningar från regional, statlig och EU-nivå. Konkurrensen kring företagsetableringar, spetskompetens och sysselsättningsinsatser kommer att öka dramatiskt mellan städer, regioner och länder vilket ställer speciella krav på att agera kraftfullt.

Pågående större ansökningar

Move 21 (steg 2, inlämnas september, EU Horizon2020), 4 år, 1 jan 2021

Ett av fem konsortier i Europa som gått vidare till steg 2. Total rambudget är 9 milj EUR.

Konsortiet består av Oslo (lead partner), Göteborg (Trafikkontoret, BRG, Hamnen, Väststrafik, AB Volvo m.fl.) och Hamburg och kopplas till STRING-samarbetet (Southwestern Baltic sea Transnational area Implementing New Geography). Tanken är att utveckla hållbara mobilitetslösningar både i respektive urban miljö och i transportkorridoren i hela geografien.

Centrum för cirkulärt byggande (steg 3, inlämnad 31 mars, Vinnova, via IVL) 2 år, 1 aug 2020

20-tal projektparter, fastighetsägare, byggtreprenörer, arkitekter, forskningsinstitut samt branschorganisationer som Sveriges Byggföretag, Sveriges Byggmaterialeleverantörer, Sveriges Allmännytt, Fastighetsägarna. I Göteborg deltar de flesta projektparter i Återbruk Väst, dessutom tillkommer tex Mölndals Stad, Vasakronan och Skanska. Handlar om kommersialisering och uppskalning av det som har testats i Återbruk Väst.

Skarp egg (ansökan inlämnad till VGR och besked väntas i juni) - 2,5 år, 1 aug 2020

Projektet består av både företags- och branschutveckling inom KKN och tar sin utgångspunkt i utvecklingsbehoven i företagsamhet bland företagare inom kulturella och kreativa näringar (KKN) och i samverkansbehoven bland branschaktörerna inom området. De företagsutvecklande insatserna syftar till ökad lönsamhet och mer robusta företag genom kunskap om hållbara affärsmodeller samt kompetensutveckling.

Taxi-laddning (ansökan inlämnad till Energimyndigheten) - 3 år från beslut

Testprojekt för induktiv laddning i samarbete med Göteborg Energi, Volvo Cars, Parkeringsbolaget, Taxi Göteborg och Swedavia.

Pågående ansökningar och beviljade projekt avseende omställning

Projekten nedan ingår i ett större projektpaket "Kompetensomställning i fordonsindustrin" där kompletterande delar levereras och finansieras med stöd från ESF (EU Socialfond), ERUF (EU Regionalfond) och Västra Götalandsregionen. Även andra utsatta branscher som exempelvis besöksnäring, handel och transport kommer kunna ta del av insatserna.

GR Kompetensomställning (EU Socialfond, 29 mkr) 2,5 år, 1 aug 2020

Syftar till att 1750 anställda, varslade, permitterade medarbetare i utsatta branscher ska kompetensutvecklas. Ca 800 individer och hälften av budgeten avses riktas till fordonsindustrin. BRG tar ansvar för att stärka de mindre företagens arbete med kompetensförsörjning genom 20 workshops. **Beviljats 29 mkr.**

Framrutan - framtidsrustade leverantörer till fordonsindustrin (EU Regionalfond, 8,5 mkr) 2,5 år, 1 juni 2020.

Samarbetsprojekt i Västra Götaland mellan BRG, Göteborgs Tekniska College, Industrial Development Center West Sweden (Skaraborg), Industriellt utvecklingscenter i Sjuhärad och IUC Väst (Fyrbodalen). 30 företag erbjuds att delta i ett fördjupat affärsutvecklingsprogram för att möta den pågående och framtida teknikomställningen samt andra samhällsutmaningar. Beslut väntas 25 juni

Kompetensomställning i fordonsindustrin (Västra Götalandsregionen, 10 mkr) 2,5 år, 1 aug 2020

Tillsammans med GR, VGR och Arbetsmarknad och vuxenutbildningen pågår arbetet med fordonsindustrins kompetensomställning. Projektansökan till VGR utgår utifrån den förstudie som genomförts kring företagets behov och hur insatserna ska organiseras, genomföras och finansieras. Beslut väntas i juni.

Programmering (Västra Götalandsregionen/ Göteborgs Stad, Arbvux, 4 mkr) 1,5 år efter beslut

Utgår från det pågående samarbetet inom fordonsindustrin. Denna satsning är en uppskalning av tidigare insats i syfte att möta en ökad efterfrågan hos företagen. Beslut väntas i juni

Göteborg, 8 juni 2020

Patrik Andersson

VD

BUSINESS REGION
GÖTEBORG

Månadsrapport 2020-05-31

PERIODENS UTFALL OCH RESULTAT

1. Rörelsens intäkter något högre jämfört med aktuell budget för perioden.
2. Rörelsens totala kostnader ligger något under aktuell budget för perioden.
3. Det sammantaget redovisar ett bättre resultat för perioden.
4. Preliminärbokade leverantörsfakturer ingår i resultatet men är ännu inte fördelade per kostnadskonto. Förekommer mer eller mindre vid periodens slut alla månader exkl. augusti och december då samtliga fakturer slutat testas i samband med bokslut.

Kontogrupp, sammanställd	Innevarande period				
Belopp i tkr	Utfall 202001-05	Per.PR/BU 202001-05	Avvik.	Utfall 201901-05	Budget 202001-12
Koncernintäkter, Gbg stad KFBUE	12 375	12 375	0	12 000	29 700
Offentliga intäkter, GR	8 369	8 369	0	8 333	20 000
Övriga offentliga intäkter	3 697	2 462	1 235	2 460	24 000
Övriga intäkter	2 201	3 004	-803	6 298	7 400
Rörelsens intäkter (+)	26 642	26 210	432	29 091	81 100
Delägarskap, bidrag	3 903	3 903	0	3 824	9 200
Personalkostnader	27 543	27 585	-42	30 143	69 300
Köpta tjänster	2 581	3 132	-551	2 191	12 500
Marknadsföring, kundaktiv.	2 675	3 089	-414	3 889	10 340
Övriga kostnader, finansnetto	6 336	6 100	236	7 473	16 800
Utveckling, nya strateg. insatser	0	0	0	-	2 000
Nedskrivningar (ÅR)	0	0	0	0	7 260
Prelbokade lev.fakturer	316	207	109	1 083	-
Rörelsens kostnader (-)	43 354	44 016	-662	48 603	127 400
Rörelseresultat	-16 712	-17 806	1 094	-16 871	-46 300
Koncernbidrag	17 208	17 208	-	16 708	41 300
RESULTAT FÖRE SKATT	496	-598	1 094	-2 805	-5 000
Aktieägartillskott, erhållet	5 000	5 000	0	0	5 000
					0

Kommentarer

I vår senaste prognos, per 2020-03-31, gjordes bedömningen att vi står fast vid vårt helårsresultat men givet situationen ser vi det sannolikt att vi kommer att frigöra resurser till följd av minskade eller inställda aktiviteter. Till viss del har vi ställt om våra insatser och skjutit framåt i tid men det är svårt i nuläget att uppskatta omfattningen utan det är avhängigt utifrån utvecklingen framåt hösten. Nästa prognos görs per 2020-08-31.

Vi har fått in högre intäkter från bl.a. VGR för KKN och från EU. Viss risk föreligger att externa intäkter minskar, givet betydligt lägre lönsamhet i näringslivet, samtidigt som företagens behov och våra insatser att tillhandahålla exempelvis rådgivning ökar. Vi har avvaktat med att fakturera ut deltagaravgifter i tillväxtprogrammet givet perioden. Samtidigt ser vi att offentliga intäkter och bidrag framöver kommer öka när projektansökningar beviljas.

Kostnader enligt plan har skjutits framåt i tid. Om kostnaderna inte faller ut, kan i vissa fall följd effekten bli att EU-bidrag eller annan medfinansiering minskar. Beroende på hur hösten ser ut kan vi se att de kostnader som framflyttats bär osäkerheter i huruvida det kan genomföras enligt plan och därmed kan resultatet påverkas.

PERIODENS BALANSPOSTER

1. Redovisat resultat anges före skatt och utan hänsyn till skatteeffekter.
2. Värdering av finansiella anläggningstillgångar med eventuella nedskrivningar görs vid årsbokslutet.
3. Erhållna och lämnade aktieägartillskott i enlighet med budget.
Utökat aktieägartillskott till SSP med 760 tkr/år från 2019 i enlighet med beslut KF 2020-04-16.

Belopp i tkr	2020-05	ÅR191231	Rörelse
Materiella anläggningstillgångar	4 485	5 031	-546
Finansiella anl. tillgångar	18 142	13 622	4 520
Kassa/bank	53 761	57 276	-3 515
Kortfristiga fordringar	17 633	11 319	6 314
Summa tillgångar	94 021	87 248	6 773
Bundet eget kapital	10 093	10 093	-
Fritt eget kapital	54 002	49 002	5 000
Resultat före skatt per	-496		-496
Kortfristiga skulder	30 422	28 153	2 269
Summa skulder och eget kapital	94 021	87 248	6 773

Göteborg, 8 juni 2020

Annelie Wignell

Chef Ekonomi & Verksamhetsstöd

BUSINESS REGION
GÖTEBORG

Senast
uppdaterad:
1 juni 2020

NÄRINGSLIVETS SITUATION

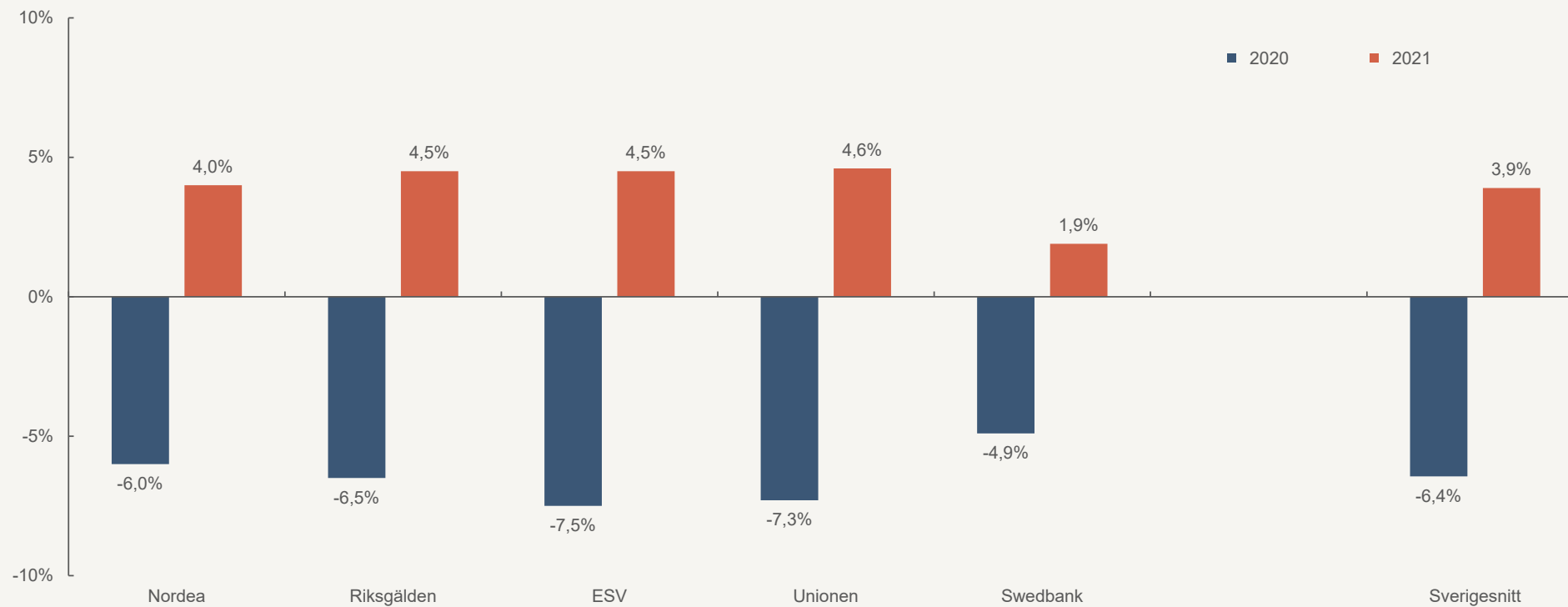
I GÖTEBORG OCH GÖTEBORGSREGIONEN

BUSINESS REGION
GÖTEBORG

Negativ svensk BNP-tillväxt

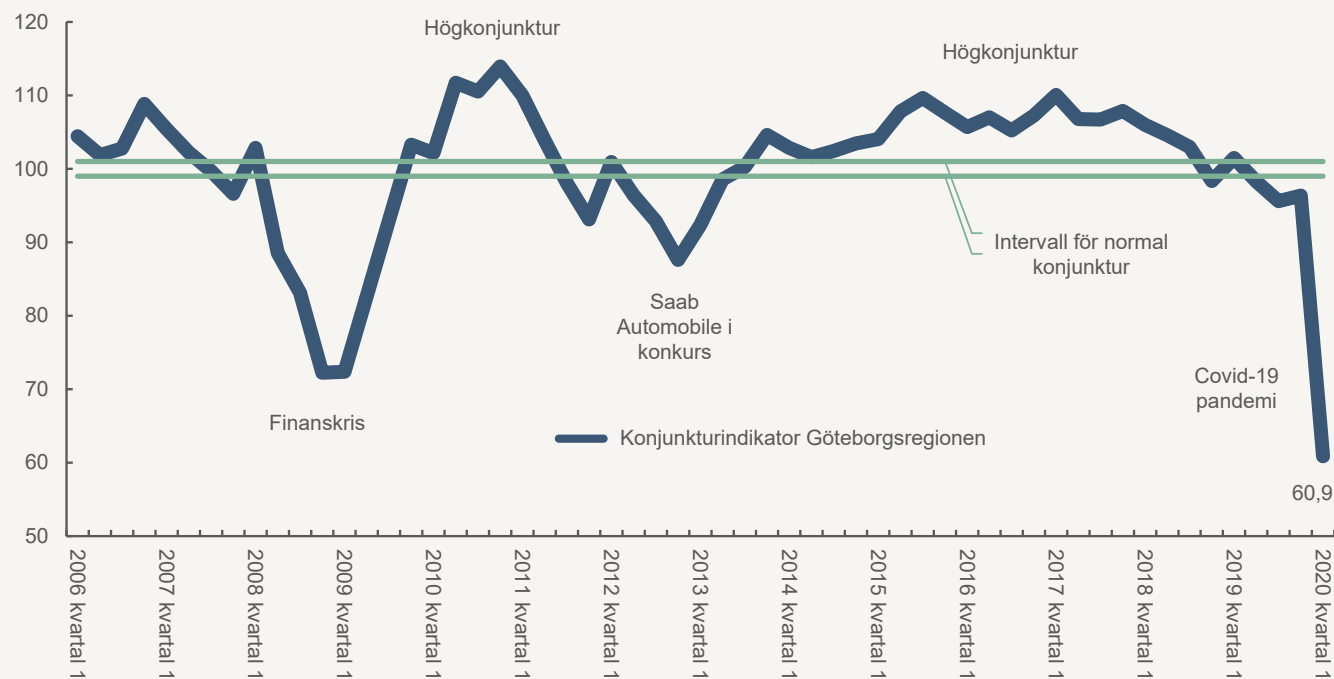
DE SENASTE BNP-PROGNOSERNA FÖR SVERIGES EKONOMI 2020 OCH 2021

Källa: Konjunkturinstitutets sammanställning från Nordea (27 maj 2020), Riksgälden (19 maj 2020), Ekonomistyrningsverket (14 maj 2020), Unionen (13 maj 2020) och Swedbank (13 maj 2020). Sverigesnitt avser genomsnitt för de fem senaste prognoserna.

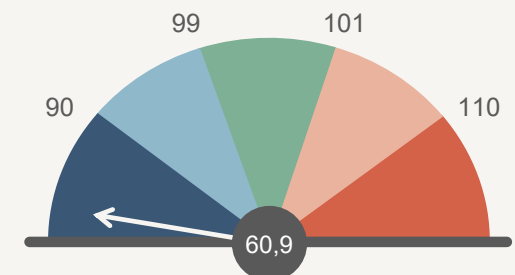
Lågkonjunktur för företagen i Göteborgsregionen

KONJUNKTURINDIKATOR FÖR NÄRINGSLIVET I GÖTEBORGSREGIONEN – KVARTALSVIS FRÅN 2006

Konjunkturindikator Göteborgsregionen

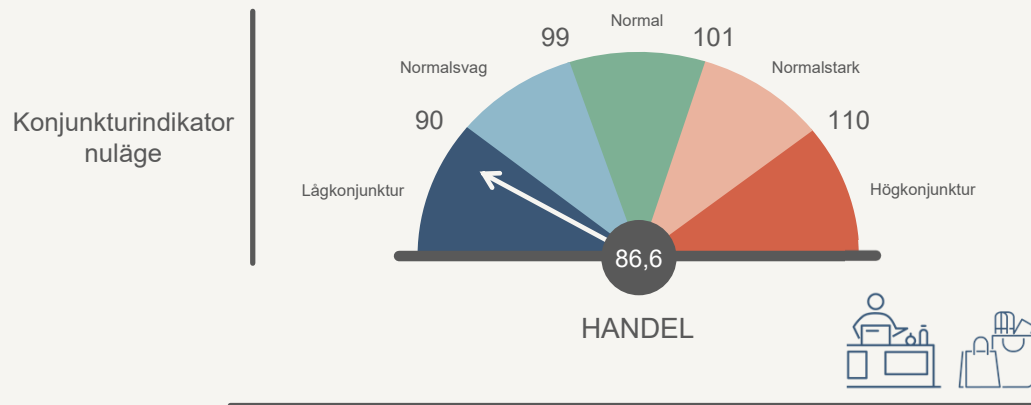
- Lågkonjunktur: < 90
- Svagare än normal: $90 \leq 99$
- Normal konjunktur: $99 \leq 101$
- Starkare än normal: $101 \leq 110$
- Högkonjunktur: > 110

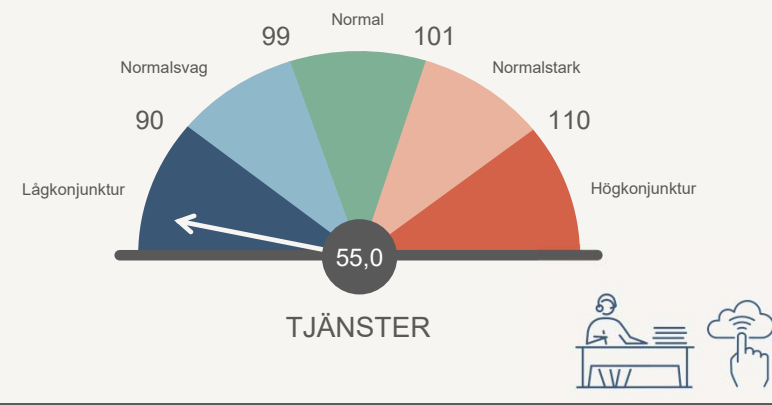
TOTALA NÄRINGSLIVET

Källa: Konjunkturinstitutet, (svarsperiod enkäter under kvartal 1 2020: 30 mars – april 21)

Iskallt läge inom handel och tjänster

- Försäljning senaste 3 månader: ↓
- Anställda senaste 3 månader: ↓
- Försäljning kommande 3 månader: ↓
- Anställda kommande 3 månader: ↓

- Efterfrågan senaste 3 månader: ↓
- Anställda senaste 3 månader: ↓
- Efterfrågan kommande 3 månader: ↓
- Anställda kommande 3 månader: ↓

Källa: Konjunkturinstitutet (svarsperiod enkäter under kvartal 1 2020: 30 mars – april 21)

Antal arbetslösa är drygt 13 400 fler i regionen det senaste året

ANTAL ÖPPET ARBETSLÖSA SAMT I ARBETSMARKNADSPROGRAM 16-64 ÅR –
GÖTEBORG, ÖVRIGA GÖTEBORGSREGIONEN SAMT I GÖTEBORGSREGIONEN 2020

Period	Göteborg	Övriga Göteborgsregionen	Göteborgsregionen
2019 Vecka 22	19 992	7 724	27 716
2020 Vecka 1	22 380	9 291	31 671
2020 Vecka 11	22 597	9 124	31 721
2020 Vecka 19	28 014	11 289	39 303
2020 Vecka 22	29 365	11 793	41 158

Förändringar i antal öppet arbetslösa samt i arbetsmarknadsprogram

1 mån bakåt	1 351	504	1 855
3 mån bakåt	6 768	2 669	9 437
Sedan årsskiftet	6 985	2 502	9 487
12 mån bakåt	9 373	4 069	13 442

Arbetslöshet, v22
Sverige

8,5%

Arbetslöshet, v22
Göteborgsregionen

7,6%

Arbetslöshet, v22
Göteborg

9,5%

Källa: Arbetsförmedlingen (vecka 22 2020 avser perioden 25-31 maj)

Många konkurser inom handel, bygg och företagstjänster

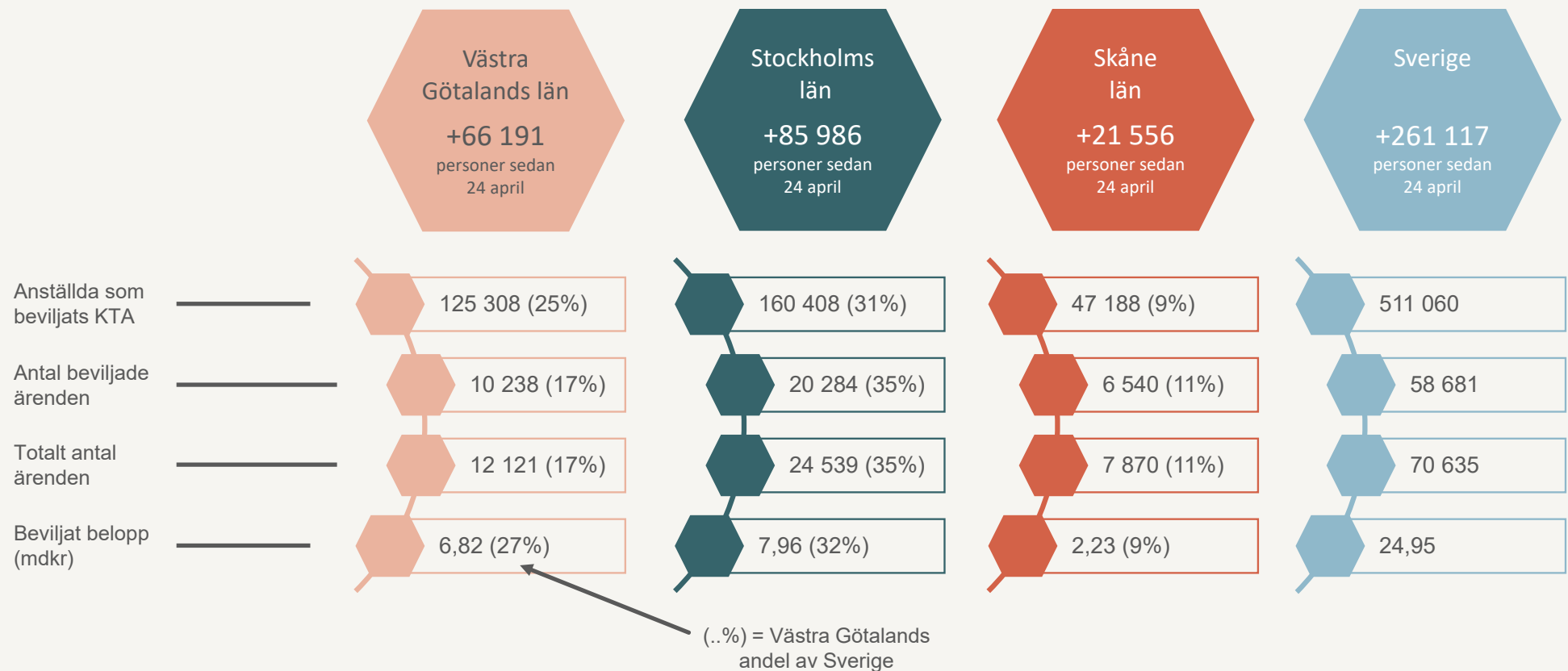
ANTAL KONKURSER PER KOMMUN OCH BRANSCH I GÖTEBORGSREGIONEN, JANUARI-APRIL 2020

Bransch (SNI2007)	Göteborg	Övriga Göteborgsregionen	Göteborgsregionen
Hela handeln	36	17	53
Företagstjänster	31	14	45
Byggindustri	19	23	42
Hotell och restauranger	22	7	29
Kultur, nöje, fritid samt personliga tjänster	10	6	16
Transport och magasinering	11	2	13
Information och kommunikation	8	3	11
Tillverkning och utvinning	8	2	10
Vård och omsorg	3	2	5
Fastigheter	2	2	4
Finans och försäkring	2	1	3
Energi och miljö	2	0	2
Utbildning	0	1	1
Jordbruk, skogsbruk och fiske	1	0	1
Uppgift saknas	46	10	56
Alla branscher totalt	201	90	291

Nära hälften av konkurserna berör företag inom handel, företags-tjänster och bygg

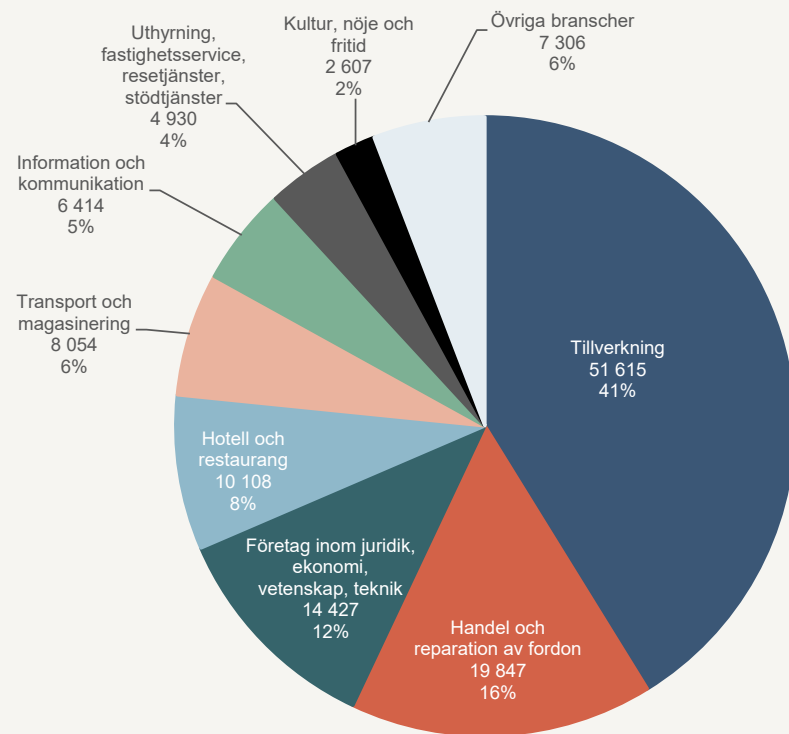
Källa: SCB och Tillväxtanalys

Många personer har kortidspermitterats – jämförelse storstadslän

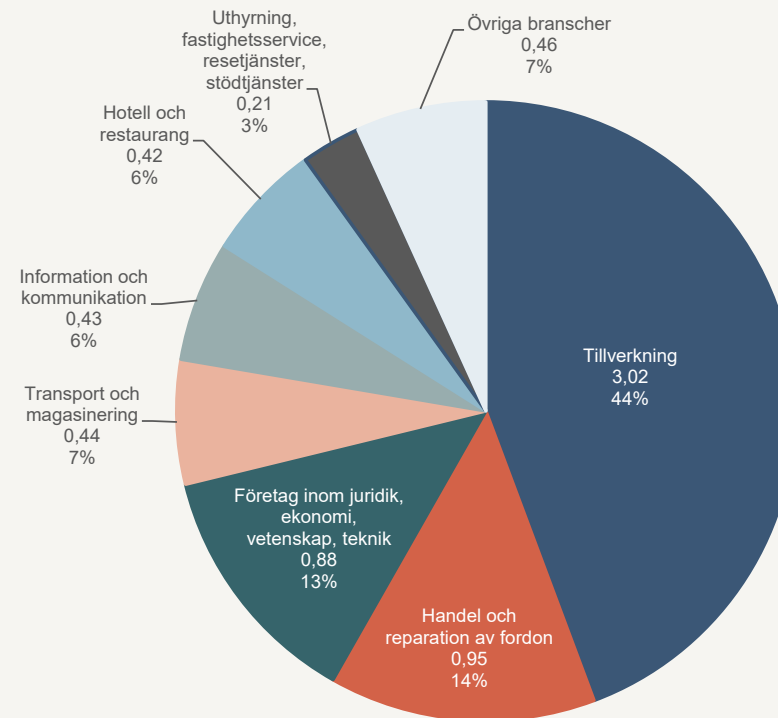

Källa: Tillväxtverket (t.o.m. 29 maj 2020, KTA avser här korttidsarbete)

Inom vilka branscher i länet har KTA beviljats?

Berörda personer
(totalt län: 125 308)

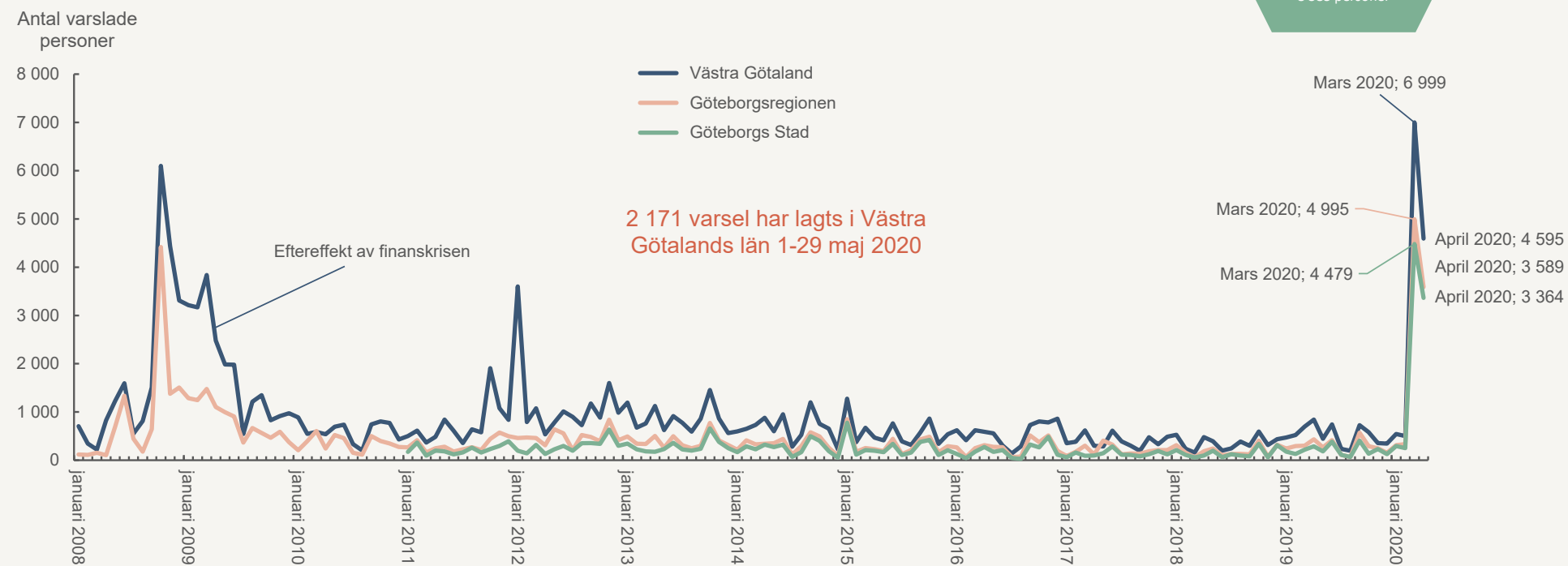

Beviljade belopp
(totalt län: 6,82 mdkr)

Källa: Tillväxtverket (t.o.m. 29 maj 2020, KTA avser här korttidsarbete)

Rekordhög varsel i regionen under mars och april 2020

ANTAL PERSONER BERÖRDA AV VARSEL OM UPPSÄGNING - MÅNADSVIS FRÅN 2008

Totalt varslade i
Göteborg

- 2019 helår
2 459 personer
- 2020 jan-april
8 385 personer

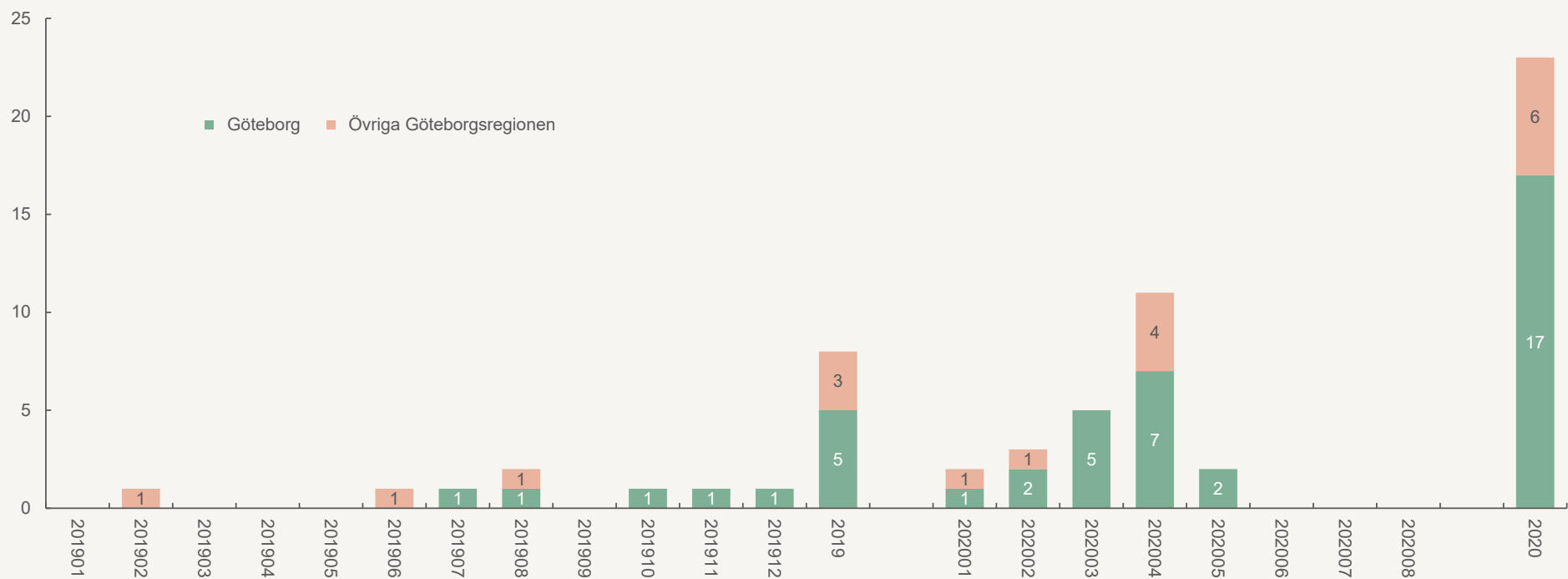
Totalt varslade i
Göteborgsregionen

- 2019 helår
3 396 personer
- 2020 jan-april
9 228 personer

Källa: Arbetsförmedlingen (statistik tillgänglig för Göteborgs Stad från och med januari 2011)

Företagsrekonstruktionerna har ökat med drygt 188% jämfört med 2019

ANTAL PÅGÅENDE OCH PÅBÖRJJADE FÖRETAGSREKONSTRUKTIONER I GÖTEBORG OCH ÖVRIGA GÖTEBORGSREGIONEN, MÅNADSVIS 2019 OCH 2020

Källa: UC

Insatser för att stötta näringslivet

Steg 1: Massiva insatser för omedelbar krishantering med stöd för kostnadslättnader, krediter samt omsättningsstöd. Insatserna har en hög träffsäkerhet och ligger på en nivå vi inte kunnat se tidigare.

- **Stad, några exempel:**

Företagslots Extra / Företagsakut

Förlängd betalningstid för tillsynsavgifter för alkohol

Tidigarelagda tillstånd för uteserveringar

Prioritera verksamhetskritiska tillstånds- och tillsynsärenden

Prissänkning parkeringsavgifter

Hyresbetalningar lokaler

Tillfällig reducering av vissa avgifter för offentlig platsupplåtelse

- **Stad / Region / Stat:**

Utlåningskapacitet 3 mdkr till Almi

Riskkapital 400 mkr Almi Invest.

- **Stat, några exempel:**

Kortidspermitteringar och sänkta arbetsgivaravgifter

100 tals mdkr i kreditfaciliteter

Hyreslättnader och omsättningsstöd mm.

Steg 2 och 3: Insatser för att mildra effekterna i arbetsmarknaden samt att stimulera efterfrågan på kort och långsikt (0-4 år).

- **Region**

På regional nivå planeras nu stora insatser och finansiering har i ett första steg beviljats till GR och BRG.

Kompetensomställningsinsatser samt affärsutveckling av enskilda företag i bred och djup samverkan med arbetsmarknadens parter.

- **Stad**

Vi för flera samtal med olika aktörer om större och långsiktiga satsningar i Göteborg. Med hög sannolikhet kommer någon/några av dessa falla på plats till hösten. Bland annat insatser som rör omställning, till exempel med koppling till digitalisering, elektrifiering, vilka är starkt kopplade till agenda 2030.

XX, YY, ZZ

Det finns stor anledning att påverka svenska staten att tidigare lägga offentliga investeringar.

- **Internationellt**

EU har lagt förslag på stimulanspaket om 8 000 mdkr

Centralbankerna världen över har tagit fram enorma stödpaket för att stimulera företagen

Tack!

#2
2020

KONJUNKTUREN

GÖTEBORGSREGIONEN

+2,2%-enh
Arbetslöshet

+767%
Varslade personer

60,9
Konjunkturindikator
(lågkonjunktur)

Extrabilaga
Fördjupning om
läget inom handel
och tjänster
Sidorna 5-6

BUSINESS REGION
GÖTEBORG

SAMMANFATTNING

Göteborgsregionens näringsliv går efter en längre period av god konjunktur nu in i en lågkonjunktur. Covid-19 pandemin är med största sannolikhet den största pådrivaren till det aktuella läget. Alla våra regionala indikatorer pekar på en tydlig nedgång i ekonomin. Jobbtillväxten tappar fart, arbetslösheten ökar kraftigt och likaså antal lagda varsel och företag som begärs i konkurs. Samtidigt står flygen nästintill stilla och inkvarteringarna på regionens hotell är få. Regionens näringsliv har nu en svår tid framför sig och osäkerheten om när efterfrågan återgår till det normala gör situationen allt svårare att förutspå.

NÄRINGS LIV

Tvärnit för regionens viktiga marknader

Det ser mörkt ut för ekonomierna på regionens viktiga marknader. Flera prognosinstitut, däribland IMF och EU, spår en rejäl minskning i ländernas ekonomier. Många av regionens viktiga marknader har varit nedstängda i snart två månader och ländernas ekonomiska tillväxt under 2020 förväntas minska mellan 6 och 9 procent. Enda undantaget är Kina.

Göteborgsregionens största exportmarknad, vilken är USA, förväntas i genomsnitt krympa med 6,2 procent under 2020. Även Norge spås tappa tillväxt motsvarande dämpningen i USAs ekonomi. I resterande ekonomier spås tillväxten minska mer jämfört med USA och Norge, cirka 7-9 procent. Undantaget är Kina, regionens femte största exportdestination. Kinas produktion har sakta börjat komma igång och landets ekonomiska tillväxt spås hamna på strax under 1 procent. Denna tillväxttakt är dock långt ifrån den kapacitet Kinas ekonomi normalt har på cirka 6-7 procent. Euroområdets senaste lägesbild skildrar en industri som går på knäna.

Vad för magnitud den negativa globala utvecklingen har på regionens näringsliv är svårt att säga i nuläget. Dock vet vi att den minskade globala marknaden har slagit hårt på efterfrågan, vilket medfört stora tapp på både omsättning och sysselsättningsbehov. Det är oundvikligt att förvänta sig något annat. Vår exportvikt för BNP-tillväxt på viktiga marknader ger en indikation på en minskad tillväxt på 6,1 procent under 2020. Framåt 2021 väntas dock ländernas ekonomier studsa tillbaka med en hög tillväxt jämfört med ett normalläge då tillväxten för 2021 ligger på drygt 5 procent.

Negativ svensk BNP-tillväxt

Läget i den svenska ekonomin under 2020 visar på ett mycket svagt läge och i prognosen framåt spås den svenska tillväxten minska med hela 6,4 procent under 2020. Sveriges BNP ökade med 0,1 procent första kvartalet 2020 jämfört med fjärde kvartalet 2019. Den marginella uppgången förklaras främst av exporten, medan en minskad konsumtion höll tillbaka BNP-tillväxten. Sammantaget drog exportnettot upp BNP-tillväxten med 1,7 procentenheter.

Barometerindikatorn för Sverige steg i maj, men ligger fortsatt på en rekordlåg nivå. Tjänstesektorns och tillverkningsindustrins svaga syn på framtida produktion lättas upp något. Färre företag inom detaljhandeln spår att försäljningsvolymen de kommande tre månaderna minskar. Inom byggsektorn försvagas läget, framförallt av en mindre orderingång framåt. Samtidigt visar hushållens lägesindikator fortsatt på att inställningen till ekonomin är svag, men att inställningen blivit mindre negativ.

Lågkonjunktur i Göteborgsregionen

I Konjunkturinstitutets undersökning för första kvartalet 2020 framgår det att konjunkturläget i regionens näringsliv numera gått in i en lågkonjunktur. Konjunkturindikatorn för första kvartalet 2020 stannade på 60,9 för företagen i Göteborgsregionen och är en bra bit ifrån nästa intervallgräns, på mellan 90 och 99, som indikerar på ett konjunkturläge som är 'svagare än normalt' (se hela intervalltolkningen av konjunkturindikatorn till höger).

Iskallt läge inom handel och tjänster

Flertalet handlare uppger att försäljningen de senaste tre månaderna har minskat och nära alla handlare upplever att företagets försäljning i nuläget är mycket dålig. Anställda inom sektorn har minskat de senaste tre månaderna och endast ett fåtal handlare uppger att det råder brist på personal. En stor andel av företagen förväntas inte anställa eller öka försäljningen under kommande kvartal. Läget är ännu värre för handlare i Göteborgs innerstad. Vår kompletterande undersökning visar på en mycket dålig försäljning och att ytterligare nedskärningar väntar.

Tjänstesektorn i Göteborgsregionen upplever de senaste tre månaderna som en svår period att bedriva affärer. Större delen av tjänsteföretagen svarar att efterfrågan på deras tjänster minskat det senaste kvartalet och att det är gles bland ineliggande ordrar i nuläget. När det gäller anställda inom tjänstesektorn svarar flertalet företag att anställningarna har minskat

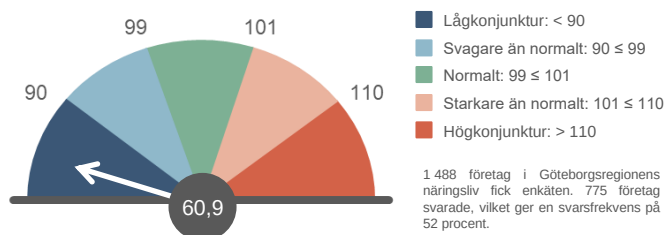
REAL BNP-TILLVÄXT – PROGNOS 2020-2021 (I %) FÖR SVERIGE OCH NÅGRA AV GÖTEBORGSREGIONENS VIKTIGASTE EXPORTMARKNADER

Land	Andel av regionens export	2020		2021
Sverige*		-6,4%		3,9%
USA	12,9 %	-6,2%		4,8%
Belgien	11,9 %	-7,1%		5,7%
Norge	10,4 %	-6,0%		3,5%
Tyskland	8,5 %	-6,8%		5,2%
Kina	7,8 %	0,8%		8,8%
Danmark	7,6 %	-6,7%		5,6%
Storbritannien	6,0 %	-8,9%		5,1%
Finland	5,9 %	-6,8%		3,5%
Nederländerna	4,1 %	-7,2%		4,0%
Frankrike	3,9 %	-8,2%		5,8%
BNP-tillväxt för Göteborgsregionens 10 största exportmarknader (exportvikt)	79,0 %	-6,1%		5,2%
EMU		-8,0%		5,6%
Världen		-3,5%		5,7%
Världshandel, varor och tjänster		-11,0%		8,4%

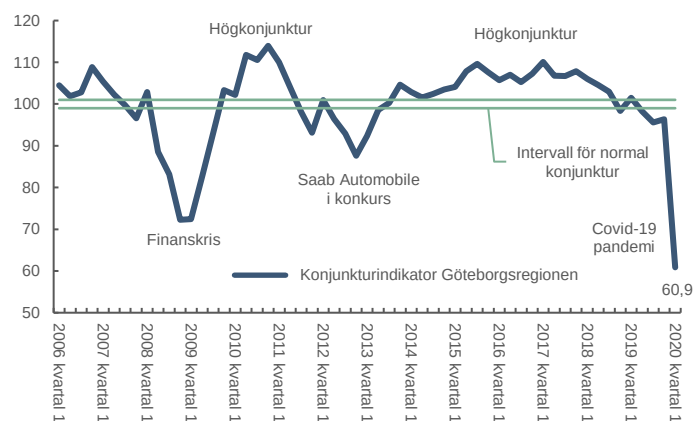
Källa: Swedbank (13 maj 2020), EU, SEB (6 maj 2020) och IMF (14 april 2020)

* Genomsnitt för de fem senaste prognoserna i Konjunkturinstitutets sammanställning från Nordea, Riksgälden, Ekonomistyrningsverket, Unionen och Swedbank.

KONJUNKTURINDIKATOR FÖR GÖTEBORGSREGIONENS NÄRINGS LIV – FÖRSTA KVARTALET 2020

KONJUNKTURINDIKATOR FÖR NÄRINGS LIVET I GÖTEBORGSREGIONEN – KVARTALSVIS FRÅN 2006

Källa: Konjunkturinstitutet

... fortsättning från föregående sida

de senaste tre månaderna. Likt handelssektorn uppger ett fåtal tjänsteföretag att det råder brist på personal, men även här förväntas företagen inte anställa personal de närmaste tre månaderna. Framtidsutsikterna för tjänsteföretagen är pessimistiska och en större del av företagen förväntar att efterfrågan på deras tjänster inte kommer att stiga fram till juni.

Jobbtillväxten tappar fart under första kvartalet

Att Göteborgsregionens näringsliv var på väg in i en period av avmattnings innan Covid-19 pandemin spred sig i världen var ett faktum. Covid-19 började slå hårt mot flertalet länders ekonomier runt mitten av mars och dess effekter fångas till viss del, dock ej till fullo, i första kvartalets mätningar över jobbtillväxten. I utgången av årets första kvartal 2020 var jobbtillväxten i Göteborgsregionen 1,1 procent på årsbasis. Drygt 546 000 personer var sysselsatta, vilket kan jämföras med drygt 540 000 personer samma period året innan. Ökningen i Göteborgsregionen visar ändå att jobbtillväxten är dryga procentenheten starkare än för Sverige i stort, men svagare än i övriga två storstadsregioner. Jobbtillväxten i Stockholmsregionen landade på 1,9 procent och 1,4 procent i Malmöregionen.

Vi ser framförallt att jobbtillväxten tappar fart beroende på minskningar i sysselsättning inom branscher med koppling till besöksnäring. Bland annat rör det sig om transporter, handel, hotell och restaurang samt personliga och kulturella tjänster där kraftiga minskningar skett det senaste kvartalet.

Arbetslösheten ökar kraftigt

Arbetslösheten fortsätter öka kraftigt sedan Covid-19 pandemin satt sina spår på världsekonomin. Arbetslösheten ökar generellt sett över hela landet. I maj 2020 var arbetslösheten 7,5 procent i Göteborgsregionen (+2,2%-enheter på årsbasis). Drygt 40 500 personer är arbetslösa eller i arbetsmarknadspolitiska program i Göteborgsregionen, vilket kan jämföras med maj 2019 då cirka 28 000 var arbetslösa. I Stockholmsregionen var arbetslösheten 7,8 procent (+2,1%-enheter på årsbasis) och i Malmöregionen 11,1 procent (+1,6%-enheter på årsbasis). Arbetslösheten i Sverige stannade på 8,4 procent (+1,8%-enheter på årsbasis).

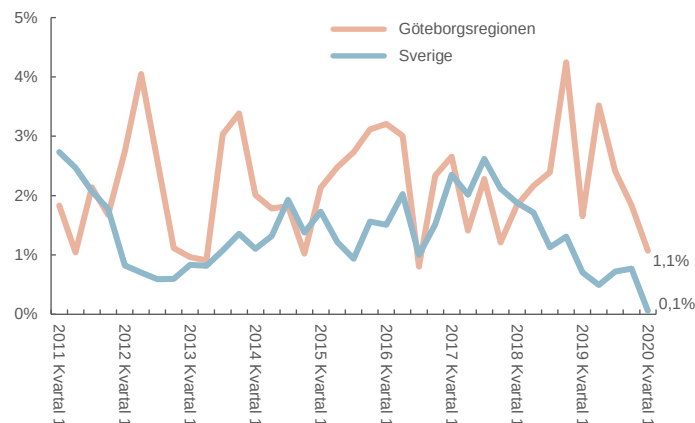
Arbetslösheten ökar kraftigt inom alla grupper. Samtidigt är nivån på arbetslösheten fortsatt hög bland utrikes födda. I maj 2020 var arbetslösheten bland utrikes födda 16-64 år 17,2 procent (för Sverige var andelen 20,4%). För utrikes födda ungdomar i Göteborgsregionen var arbetslösheten 22,1 procent (för Sverige var andelen 23,9%). Vi har tidigare sett att arbetslösheten ökat som en konsekvens av att näringslivet gått in i en avmattningsfas. Utvecklingen vi ser nu är en kombination av avmattningsfas och Covid-19 pandemi, vilket har dämpat trycket på efterfrågad arbetskraftskompetens rejält. Vår bedömning är att arbetslösheten fortsatt kommer att öka, åtminstone fram till slutet på året.

Varslade personer i regionen skjuter i höjden

Under perioden februari till april 2020 annonserades i genomsnitt drygt 5 200 nyanmälda platser per månad med tillsvidareanställning i Göteborgsregionen. Jämfört med samma period året innan innebär det att nyanmälningarna fortsätter minska, denna period med cirka 29 procent. Sett till enbart mars 2020 halveras antal lediga platser med tillsvidareanställning jämfört med månaden innan. Flest antal nyanmälda platser med tillsvidareanställning annonseras fortsatt inom företagstjänster följt av vård och omsorg samt utbildning (notera att det kan förekomma viss dubbelräkning i statistiken över nyanmälda platser men indikatorn bedöms ändå vara relevant att följa).

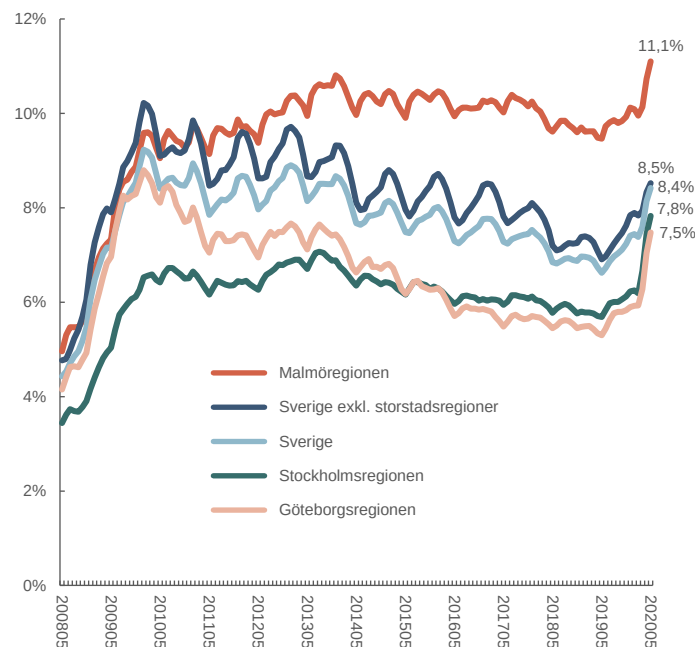
I spåren av den pågående Covid-19 pandemin ser vi också att varselalen ökar rekordartat i Göteborgsregionen. Under perioden februari till april 2020 sker en mycket kraftig ökning i antal varslade personer och snittet för den senaste perioden uppgår till hela 2 972 varsel per månad (en ökning motsvarande 767 procent på årsbasis). Flera företag har annonserat om varsel, framförallt bland aktörer inom besöksnäringen, men även inom transportsektorn och industrin med flera. I mars 2020 varslades cirka 5 000 personer om uppsägning i Göteborgsregionen. Även om antalet varslade personer var lägre i april 2020 (cirka 3 600 personer) så ligger april månads varselalen mycket högt. Vi förväntar oss att varselalen fortsatt kommer att ligga högt ett tag framöver. Under perioden 1-22 maj 2020 hade drygt 1 900 varsel lagts i Västra Götalands län, merparten av dessa väntas finnas koncentrerade i Göteborgsregionen. Samtidigt ser vi att antal personer som korttidspermitterats ökar mycket kraftigt, vilket kan mildra ökningen av företagets lagda varsel en tid framåt. Fram till 29 maj 2020 var drygt 125 000 personer korttidspermitterade i Västra Götaland.

SYSSELSÄTTNINGSDINAMIK – PROCENTUELL FÖRÄNDRING AV ANTAL SYSSELSÄTTA PÅ ÅRSBASIS

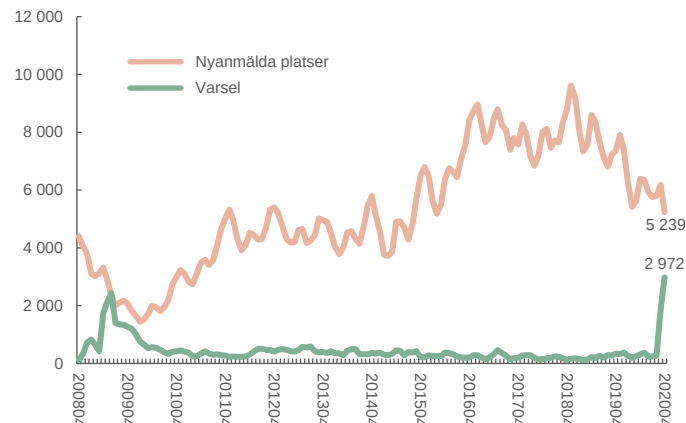
Källa: SCB

ÖPPET ARBETSLÖSA SAMT I ARBETSMARKNADSPOLITISKA PROGRAM – PROCENT AV ARBETSKRAFTEN 16-64 ÅR

Källa: Arbetsförmedlingen och SCB

NYANMÄLDA PLATSER MED TILLSVIDAREANSTÄLLNING OCH VARSEL I GÖTEBORGSREGIONEN – TRE MÅNADERS GLIDANDE MEDELVÄRDE

Källa: Arbetsförmedlingen

ÖVRIGA INDIKATORER

Vakansgraden på kontor ökar

I JLLs fastighetsmarknadsdata för första kvartalet ses en ganska stor ökning i vakansgraden för kontor i Göteborg. Under första kvartalet 2020 noterade Göteborg 7 procent ledig yta för kontor (+3%-enheter på årsbasis). De största ökningarna på ett års sikt ses i Göteborgs yttre delområden samt i Mölndal, men vissa ökringar ses också i de centrala delarna av stan. Under första kvartalet 2020 har cirka 7 700 m² kontorsyta färdigställts, varav all den tillförda kontorsytan redan är uthyrd. Drygt 210 000 m² är under produktion för färdigställande 2020-2022, mestadels i Övriga Innerstaden (Gårda Vesta, Brick Studio, Kineum m.fl.), men även på Norra Älvstranden (Uni 3 by Geely). På ett års sikt ökar kontorshyrorna i CBD, Övriga Innerstaden och Norra Älvstranden.

Fallande bostadspriser till följd av Covid-19

I Valueguards majsammanställning för boendepriser i april 2020 ses bostadspriserna falla på kort sikt. I april 2020 ökade bostadsrättspriserna i Göteborg med 0,7 procent på årsbasis. Priserna för bostadsrätter ökade dock starkast i Malmö (+2,4% på årsbasis). I Stockholm låg ökningen på 1,9 procent. På kortare sikt, 1-6 månader, ses bostadsrättspriserna minska i alla tre storstadskommuner, allra kraftigast i Stockholm och Göteborg.

När det gäller huspriser är prisökningen starkast i Stockholmsregionen (+4,1% på årsbasis), följt av Malmöregionen (+3,8% på årsbasis). I Göteborgsregionen ökar motsvarande med 1,6 procent på årsbasis. Ser vi på utvecklingen 1-3 månader tillbaka i tid så minskar huspriserna i alla storstadsregioner. Om vi jämför utvecklingen 6 månader bakåt i tid faller huspriserna som mest i Göteborgsregionen, medan Stockholmsregionen och Malmöregionen ser en ökning. Effekterna på bostadsmarknaden till följd av Covid-19 har slagit hårt på boendepriserna den senaste tiden, allra kraftigast ses effekterna vara i Göteborgs- och Stockholmsområdet.

Allt fler konkurser i regionens näringsliv

Efter årets fyra första månader ses konkurserna stiga allt kraftigare. Under helåret 2019 begärdes drygt 700 företag i konkurs. Sedan början på året och fram till slutet på april 2020 hade 291 företag i Göteborgsregionen begärts i konkurs. Framförallt handlar det om småföretagare inom handel, men även inom andra branscher såsom företagstjänster, byggindustri och hotell och restaurang. I april månad begärdes 84 företag i konkurs. Om vi istället ser på utvecklingen de fyra första månaderna 2020 och jämför med samma period 2019 så är antalet konkurser i regionen 55 fler, vilket motsvarar en procentuell ökning med drygt 23 procent. Cirka 2 000 anställda i regionen, merparten under mars och april, har direkt drabbats när deras arbetsgivare har begärts i konkurs.

Stora tapp för flyg och inkvartering

Under perioden februari till april 2020 hade Göteborg Landvetter Airport i genomsnitt drygt 204 000 passagerare per månad (-58,6% på årsbasis). Det är framförallt under månaderna mars och april som resandet minskar rejält, både på inrikes och utrikes flyget med anledning av Covid-19 pandemin. Under april månad hade Landvetter endast drygt 2 800 flygpassagerare. Hela transportsektorn, i synnerhet flyget, står nu inför en svår period när vi riktar blickarna framåt.

Regionen har sett en stark ökning i spenderade gästnätter den senaste femårsperioden. Både i januari och februari 2020 ökade gästnätterna kraftigt, men framåt mars såg regionens hotell, vandrarhem och campingar en störtökning i antal spenderade gästnätter. Framförallt ser vi att antal gästnätter från utländska gäster minskar mycket kraftigt i mars. Sett till första kvartalet 2020 gjordes i genomsnitt drygt 263 000 gästnätter per månad, vilket motsvarar en minskning med drygt 13 procent. De största bortfallen väntas dock komma under årets andra kvartal, framförallt under april och maj, vilken statistik ännu inte publicerats för.

Svår period för nybilsförsäljningen

Konsumtionsutvecklingen av varaktiga konsumtionsvaror såsom antal nyregistrerade bilar är en viktig indikator för att känna av konjunkturen i den privata ekonomin. Utvecklingen den senaste perioden visar att nybilsförsäljningen minskar på årsbasis. Under första kvartalet 2020 registrerades cirka 7 000 nya bilar i regionen (-12,3% på årsbasis). I april 2020 såldes endast 1 700 nya bilar i regionen, vilket är den lägsta försäljningsciffran för april månad sedan 2006.

PRISUTVECKLING PÅ BOSTADSRÄTTER OCH VILLOR, APRIL 2020 JÄMFÖRT MED 1, 3, 6 OCH 12 MÅNADER TILLBAKA I TIDEN

Bostadstyp	Stad / region	1 M	3 M	6 M	12 M
		Mar 2020- Apr 2020	Jan 2020- Apr 2020	Okt 2019- Apr 2020	Apr 2019- Apr 2020
Bostadsrätt	Göteborg	-3,0%	-3,0%	-1,9%	0,7%
	Stockholm	-3,9%	-3,4%	-1,4%	1,9%
	Malmö	-3,4%	-1,9%	-0,4%	2,4%
	Sverige	-3,4%	-3,0%	-0,8%	1,7%
Villa	Göteborgsregionen	-0,7%	-0,7%	-0,2%	1,6%
	Stockholmsregionen	-2,1%	-0,9%	2,0%	4,1%
	Malmöregionen	-1,4%	-0,2%	2,9%	3,8%
	Sverige	-1,1%	-0,1%	2,2%	3,7%

Källa: Valueguard

ANTAL KONKURSER I GÖTEBORGSREGIONEN EFTER BRANSCH – HELÅR 2019 SAMT PER MÅNAD 2020

Bransch	2019	2020				2020
	Helår	Jan	Feb	Mar	Apr	Jan-Apr
Handel	136	11	13	12	17	53
Företagstjänster	115	9	9	11	16	45
Byggindustri	101	7	10	13	12	42
Hotell och restaurang	56	7	4	6	12	29
Transport och magasinering	35	2	4	4	3	13
Offentlig förvaltning samt personlig service	23	2	2	3	6	13
Information och kommunikation	31	1	5	4	1	11
Tillverkning och utvinning	37	3	1	2	4	10
Vård och omsorg	10	0	3	1	1	5
Fastigheter	14	1	1	1	1	4
Övriga branscher	150	25	11	19	11	66
Göteborgsregionen totalt	708	68	63	76	84	291

Källa: SCB och Tillväxtanalys

SAMMANFATTANDE TABELL ÖVER KONJUNKTURLÄGET I GÖTEBORGS- REGIONEN – JÄMFÖRELSE MED MOTSVARANDE PERIOD ÅRET INNAN

Indikator	2020	2019	Förändring
Konjunkturindikator, kvartal 1	60,9	101,5	-40,6 enh.
Sysselsatta, kvartal 1	546 200	540 400	+1,1%
Arbetslöshet, maj			
Totalt 16-64 år	7,5%	5,3%	+2,2%-enh.
Inrikes födda 16-64 år	4,5%	2,7%	+1,8%-enh.
Utrikes födda 16-64 år	17,2%	14,5%	+2,7%-enh.
Totalt 18-24 år	9,9%	5,4%	+4,5%-enh.
Inrikes födda 18-24 år	7,5%	3,2%	+4,3%-enh.
Utrikes födda 18-24 år	22,1%	18,6%	+3,5%-enh.
Lediga platser, feb – apr (snitt/månad)	5 239	7 361	-28,8%
Varsel, feb – apr (snitt/månad)	2 972	343	+767,4%
Vakansgrad kontor Göteborg, kvartal 1	7,0%	4,0%	+3,0%-enh.
Folkmängd, kvartal 1	1 044 424	1 031 617	+1,2 %
Antal konkurser, jan – apr	291	236	+23,3%
Nyregistrerade bilar, kvartal 1	6 954	7 931	-12,3%
Flygpassagerare, feb – apr (snitt/månad)	204 173	493 673	-58,6%
Gästnätter, kvartal 1 (snitt/månad)	263 041	302 826	-13,1%

Källa: SCB, Konjunkturinstitutet, Arbetsförmedlingen, JLL, Transportstyrelsen och Tillväxtverket

Business Region Göteborg AB (BRG) arbetar för hållbar tillväxt och sysselsättning i Göteborgsregionens 13 kommuner. Konjunkturrapporten sammanställs av BRG och utkommer kvartalsvis. Rapporten baseras på egna analyser från källor och undersökningar från bland andra Statistiska centralbyrån, Arbetsförmedlingen, Västra Götalandsregionen, Valueguard och Transportstyrelsen. Statistiken i rapporten avser om inte annat anges våra medlemskommuner: Ale, Alingsås, Göteborg, Härryda, Kungälv, Kungälv, Lerum, Lilla Edet, Mölndal, Partille, Stenungsund, Tjörn och Öckerö. Kontaktpersoner för konjunkturrapporten är Henrik Einarsson, etableringschef och Peter Warda, analytiker. Rapporten och samtliga diagram finns att ladda ned via www.businessregiongoteborg.se.

Fördjupning - konjunkturläget inom handel i Göteborgsregionen

Vad ingår i handel?

I handel ingår hela handelssektorn, dvs. partihandel, provisionshandel, sällanköpsvaror, dagligvaror och e-handel.

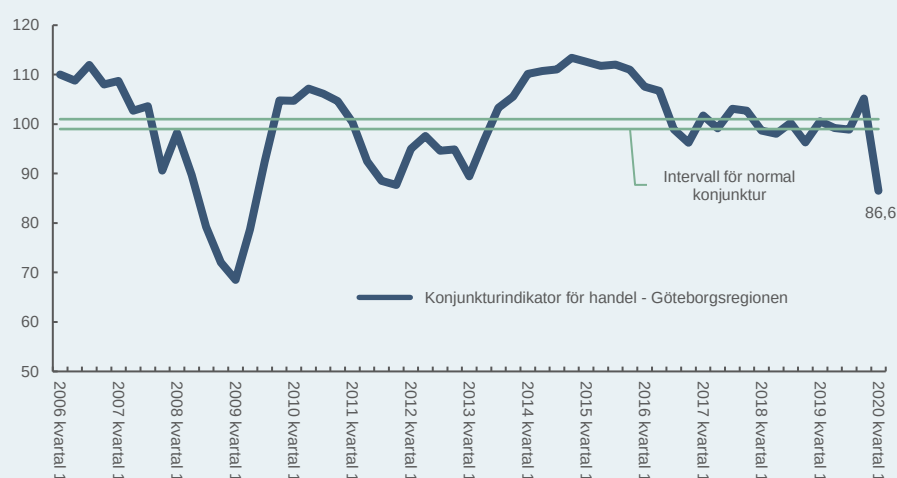

Svarsperiod för enkäter till företagen under första kvartalet 2020 har varit 30 mars till 21 april 2020. 378 handlare fick enkäten, 196 svarade, svarsfrekvens: 52 procent.

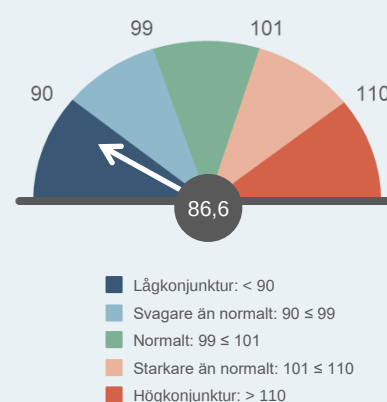
När är undersökningen genomförd?

Källa: Konjunkturinstitutet

Konjunkturindikator för handel över tid

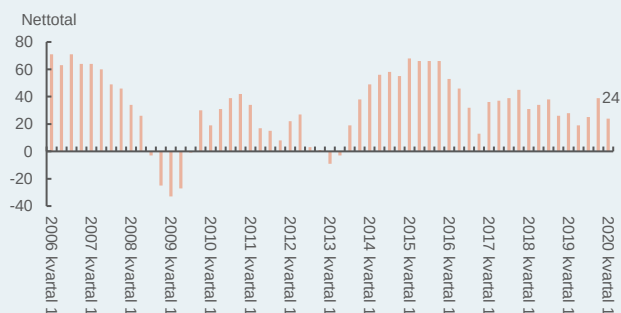

Nulägesindikator för handel

Utfall de tre sista månaderna

Försäljningsvolym

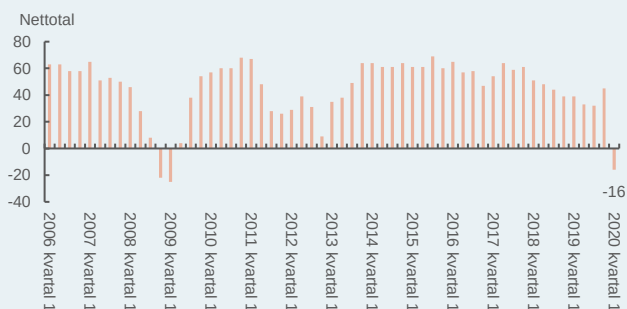

Antal anställda

Förväntningar kommande tre månader

Försäljningsvolym

Antal anställda

Fördjupning - konjunkturläget inom tjänster i Göteborgsregionen

Vad ingår i tjänster?

I tjänster ingår hela tjänstesektorn, dvs. transporter, hotell och restaurang, företagstjänster, information och kommunikation, fastigheter, finans och försäkring, samt personliga och kulturella tjänster. Offentliga tjänster ingår inte i konjunkturindikatorn för tjänster.

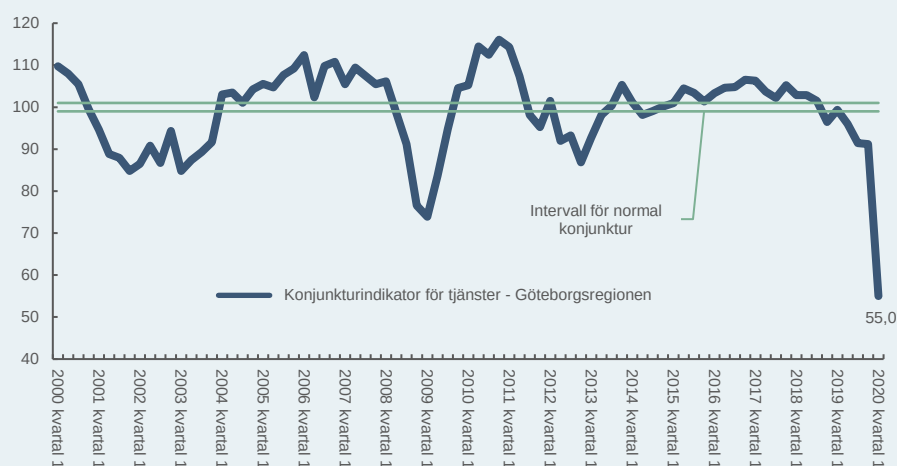

Svarsperiod för enkäter till företagen under första kvartalet 2020 har varit 30 mars till 21 april 2020. 740 tjänsteföretag fick enkäten, 372 svarade, svarsfrekvens: 50 procent.

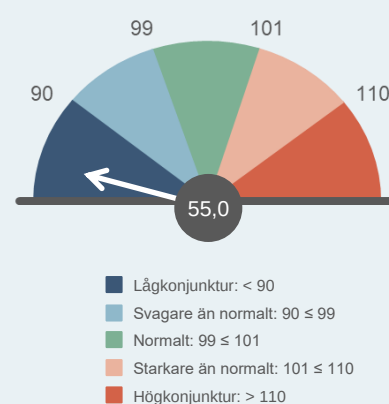
När är undersökningen genomförd?

Källa: Konjunkturinstitutet

Konjunkturindikator för tjänster över tid

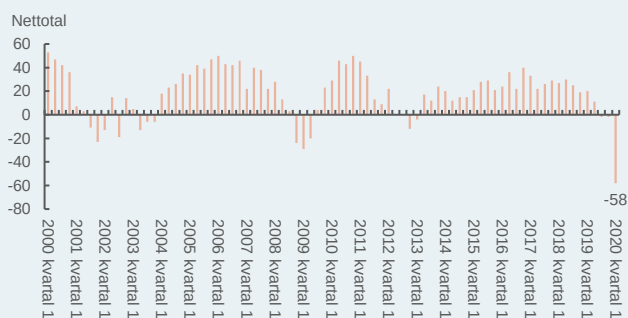

Nulägesindikator för tjänster

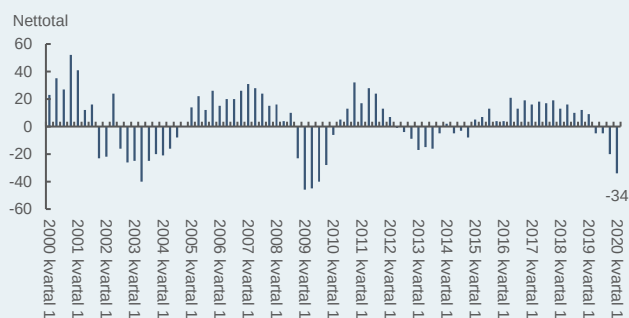

Utfall de tre sista månaderna

Efterfråga på tjänster

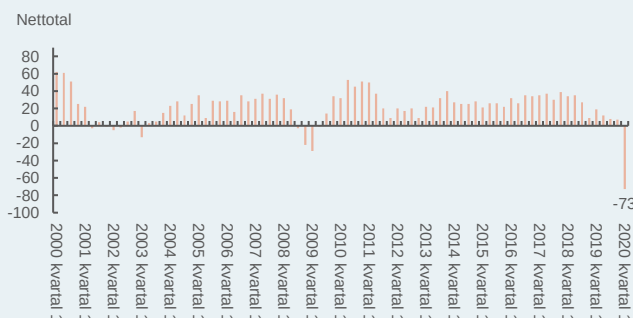

Antal anställda

Förväntningar kommande tre månader

Efterfråga på tjänster

Antal anställda

20200615

Uppföljning företagsklimat

KAJSA DAHLSTEN

BUSINESS REGION
GÖTEBORG

Status styrelseuppdrag

Morgonsoffan på BRG

- Ett event genomfört i mars med Axel Josefson
- Inplanerat event i april ställdes in
- Satt på paus p g a covid -19

Företagsbesök för styrelsen

Lennart Olsson	Håkan Eriksson	Angela Aylward	Anders Sundberg	Bengt Forsling
Mars	Mars	Mars	Mars	Mars
5 mars kl. 09.00-11.00	5 mars kl. 09.00-11.00		3 mars kl. 09.00-11.00	
	10 mars kl. 09.00-11.00			
			12 mars kl. 09.00-11.00	
	17 mars kl. 09.00-11.00		17 mars kl. 09.00-11.00	
19 mars kl. 09.00-11.00	19 mars kl. 09.00-11.00		19 mars kl. 09.00-11.00	
	24 mars kl. 09.00-11.00		24 mars kl. 09.00-11.00	
	26 mars kl. 09.00-11.00		26 mars kl. 09.00-11.00	
			31 mars kl. 09.00-11.00	31 mars kl. 09.00-11.00
April	April	April	April	April
	7 april kl. 09.00-11.00		7 april kl. 09.00-11.00	2 april kl. 09.00-11.00
	21 april kl. 09.00-11.00			
23 april kl. 09.00-11.00				
	28 april kl. 09.00-11.00		28 april kl. 09.00-11.00	28 april kl. 09.00-11.00
Maj	Maj	Maj	Maj	Maj
	5 maj kl. 09.00-11.00		5 maj kl. 09.00-11.00	
7 maj kl. 09.00-11.00			7 maj kl. 09.00-11.00	
	19 maj kl. 09.00-11.00	19 maj kl. 09.00-11.00		
	26 maj kl. 09.00-11.00		26 maj kl. 09.00-11.00	
	28 maj kl. 09.00-11.00			
Juni	Juni	Juni	Juni	Juni
	2 juni kl. 09.00-11.00			
		8 juni kl. 09.00-11.00		

- Åtta besök inbokade perioden 17 mars-18 maj varav tre inställda och ett ombokat till teamsmöte
- Satt på paus p g a covid -19

Göteborgs Stads samarbete för företagsklimatet

Tio samverkande organisationer

Fastighetskontoret, Inköp och upphandling, Konsument- och medborgarservice, Miljöförvaltningen, Räddningstjänsten i Storgöteborg, Stadsbyggnadskontoret, Stadsledningskontoret, Tillståndsenheten på Social resursförvaltning, Trafikkontoret, Business Region Göteborg

Särskilt uppdrag 2020

- SLK har även i årets budget en post på 5 mnkr för att utveckla företagsklimatet i Göteborgs Stad.
- Styrgruppen för företagsklimatet har fått mandat att besluta över hur denna post ska fördelas.
- Arbetsgruppen har gemensamt tagit fram förslag på aktiviteter som godkänts av styrgruppen i två omgångar.

Beslutade aktiviteter att finansieras av SLKs 5 mnkr

1. Utvidgning av Förenkla helt enkelt inspirationsdag (BRG)
2. Digital uppföljning/e-learning Förenkla (BRG)
3. Utvecklingsarbete - ta fram första version av företagsportal (KoM)
4. Processledning - utveckla processen "starta restaurang" (KoM)
5. Produktion av service-/ instruktionsfilmer (KoM)
6. Förstärkt kommunikation till målgruppen företagare (KoM)
7. Utbildning - Motiverande samtal (TE)
8. Externt konsultstöd tjänstedesign/ kundresor (MF, TE, SBK)
9. Tvärfunktionell projektgrupp för företagsklimatet (MF)
10. Intern arbetsgrupp kundresor (TE)
11. Illustrationer till riktlinje för uteserveringar (SBK)
12. Utbildning för att förstå fastighetsutvecklarens affär (SBK)
13. Pedagogisk taxa – förklara innebörd via e-tjänst/kommunikation (SBK)

Status indikatorer

Önskat läge

Göteborgs Stad och Göteborgsregionen ska ha bäst företagsklimat bland de svenska storstäderna respektive storstadsregionerna enligt både INSIKT och Svenskt Näringslivs sammanfattande omdöme

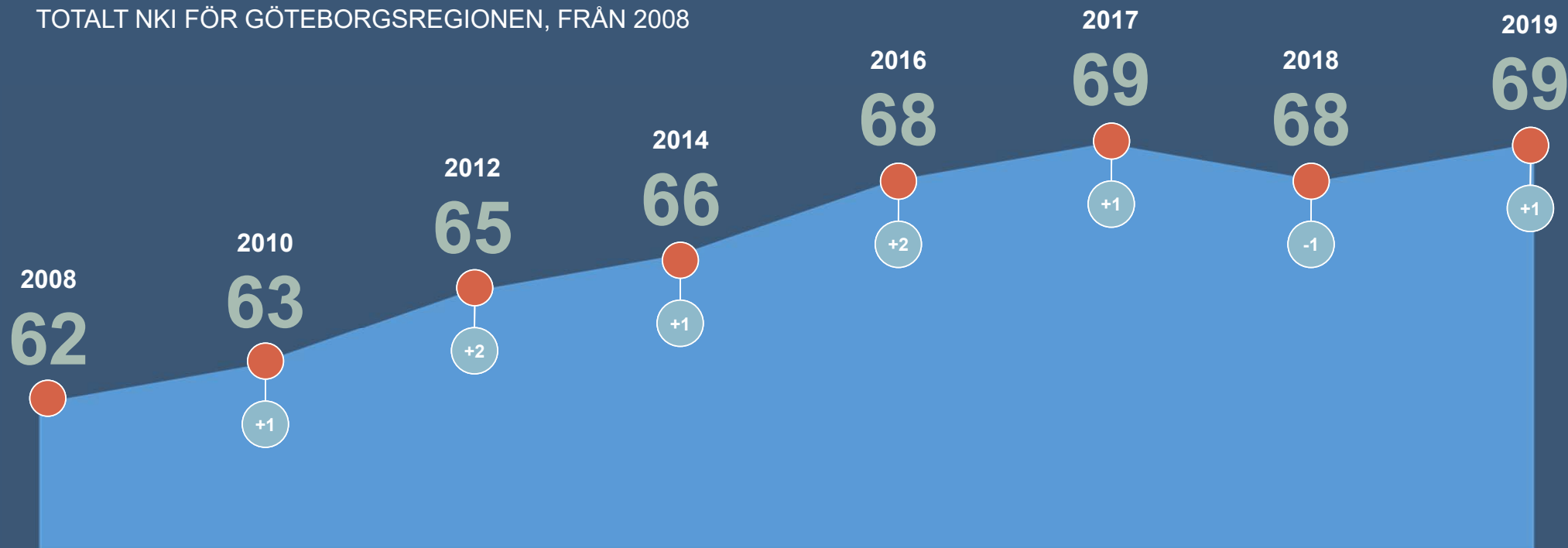

Insikt 2019

EN SERVICEMÄTNING
AV KOMMUNERNAS
MYNDIGHETSUTÖVNING

Betyget ökar i Göteborgsregionen

TOTALT NKI FÖR GÖTEBORGSREGIONEN, FRÅN 2008

Källa: SKL

Insikt 2019 – Resultaten i Göteborgs Stad

Totalt NKI 69

- Högsta betyget hittills
- Ökning med en enhet jämfört med förra året
- Sämst bland storstadskommunerna

Fyra av sex
myndighetsområden
förbättras

- Bygglov ökar med sex enheter jämfört med förra året
- Brandskydd minskar men från mycket hög nivå
- Serveringstillstånd minskar delvis på grund av ny tobakslag

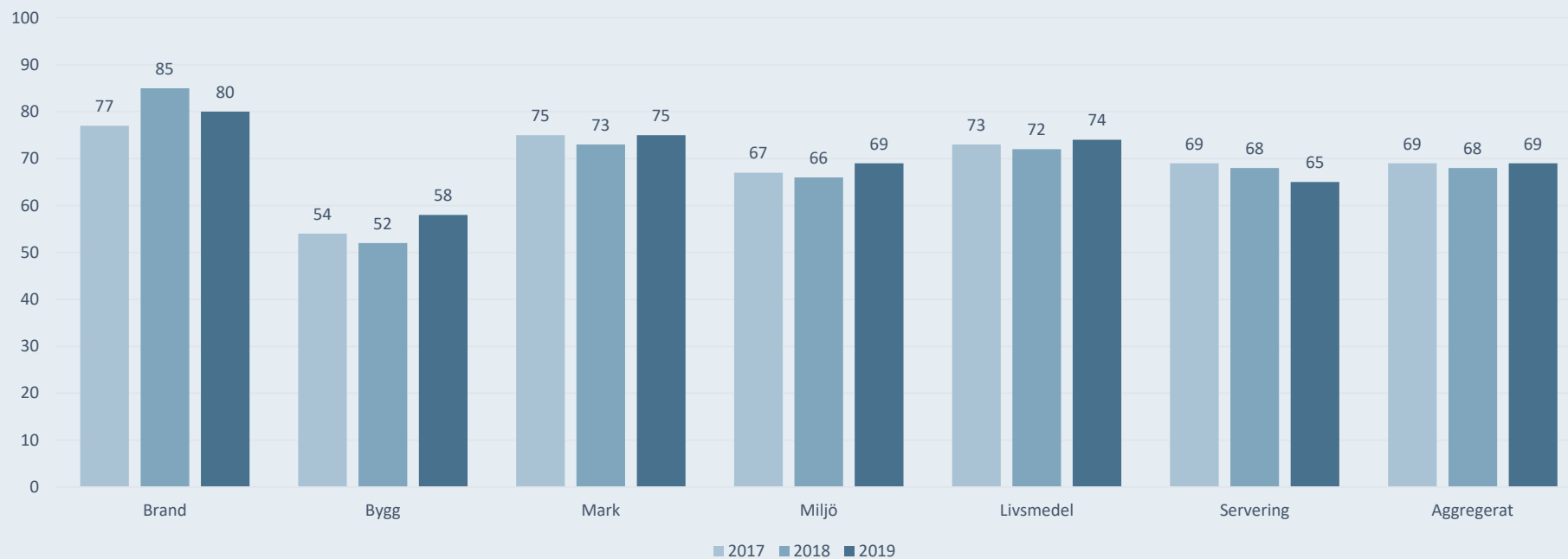
Fem av sex
serviceområden
förbättras

- Effektivitet ökar med en enhet jämfört med förra året
- Bemötande ligger kvar på samma nivå men har högst NKI (74)

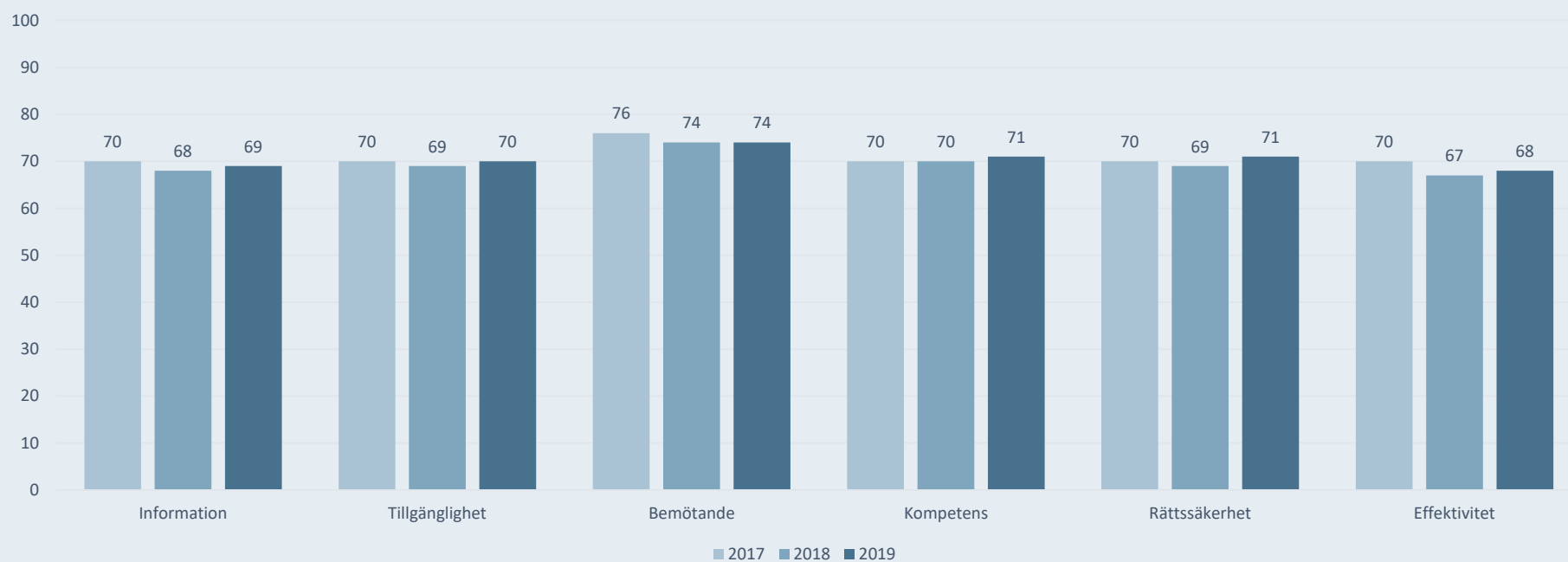
Fyra av sex myndighetsområden förbättras

NKI per myndighetsområde i Göteborgs Stad 2017-2019

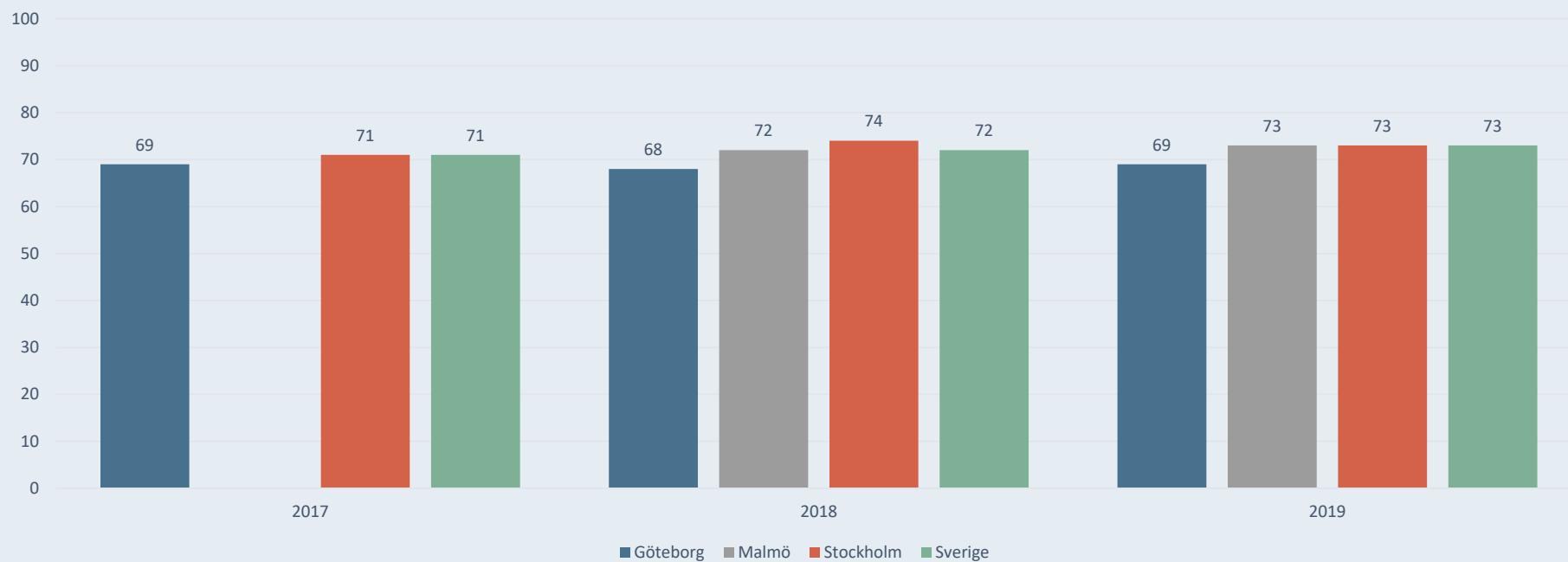
Fem av sex serviceområden förbättras

NKI per serviceområde i Göteborgs Stad 2017-2019

Göteborg sämst bland storstadskommunerna

NKI i storstadskommunerna och Sverige 2017-2019

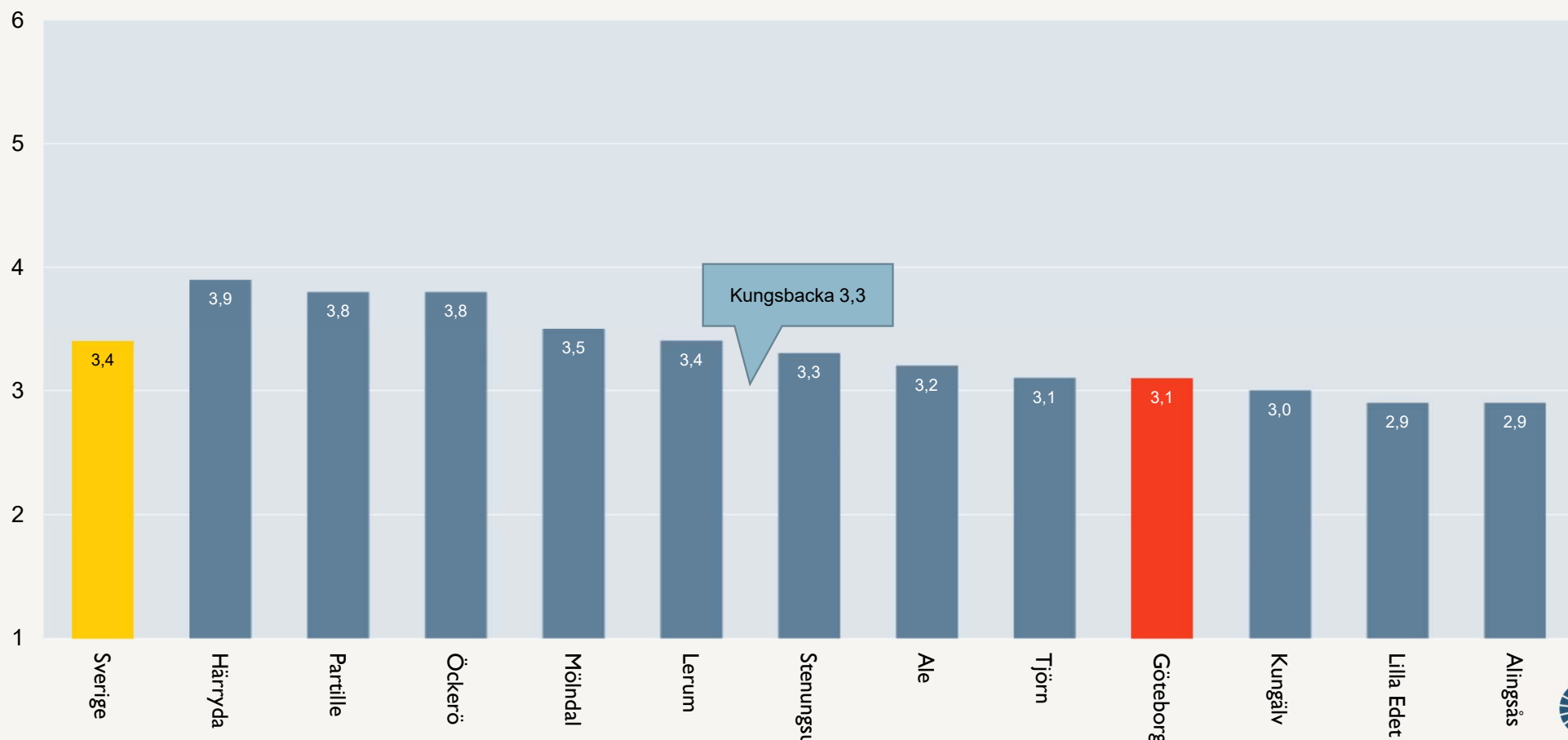
Svenskt Näringsliv

LOKALT FÖRETAGSKLIMAT 2019 – ENKÄTDELEN

BUSINESS REGION
GÖTEBORG

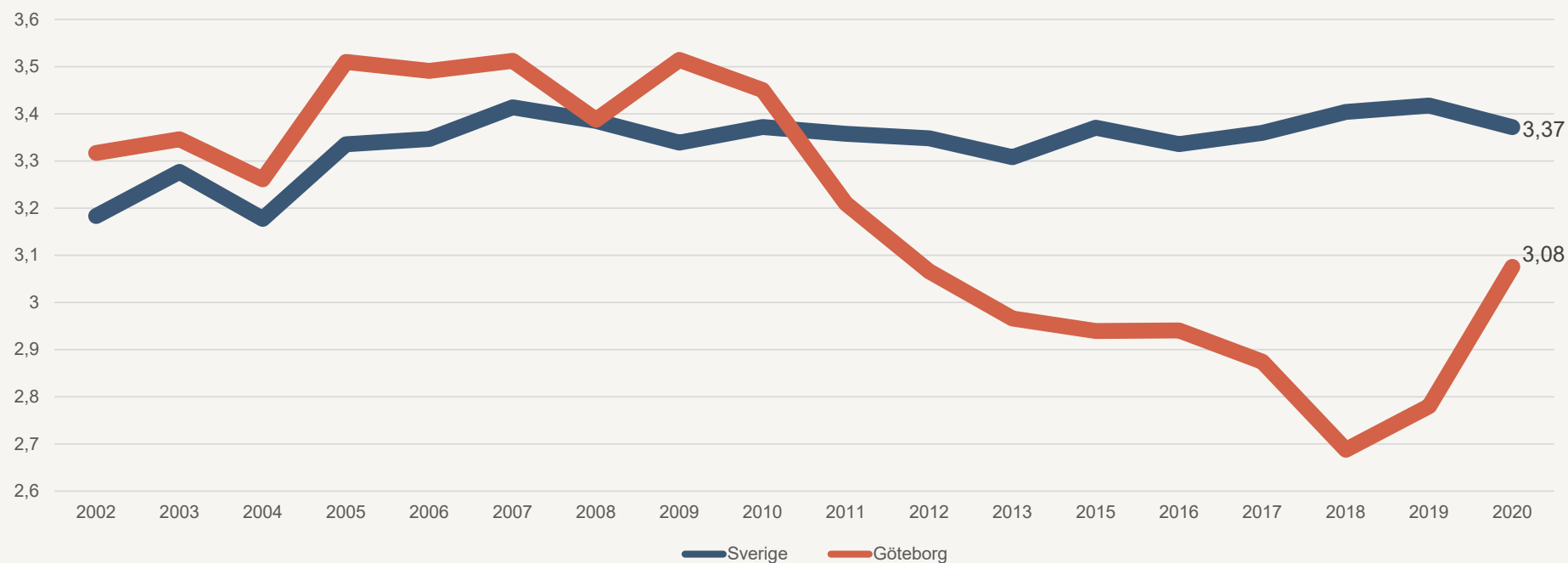
Sammanfattande omdöme i Göteborgsregionen

Skala: 1 = Dåligt 2 = Inte helt godtagbart 3 = Godtagbart 4 = Bra 5 = Mycket bra 6 = Utmärkt

Den positiva trenden fortsätter i Göteborgs Stad

Sammanfattande omdöme av företagsklimatet i kommunen

Källa: Svenskt Näringsliv

Positiv utveckling i enkätdelen

Alla enkätfrågor Göteborgs Stad

Enkätfråga	Betyg 2020	Jämfört med Sverige	Jämfört med 2019	Toppkommun	
Sammanfattande omdöme	3,1	-0,3	+0,3	Vårgårda	4,7
Mobilnät och bredband**	4,3	+0,4	+0,5	Sollentuna	4,8
Allmänhetens attityder	3,6	-0,2	+/- 0	Vårgårda	4,7
Företagens engagemang för företagsklimatet**	3,4	-0,1	+/- 0	Vårgårda	4,8
Vägnät, tåg- och flygförbindelser	3,1	-0,2	+0,4	Ale	4,6
Påverkan av brottslighet/otrygghet*	3,1	-0,5	n/a	Bjurholm	5,1
Konkurrens från kommunens verksamheter*	3,0	-0,6	n/a	Vårgårda	4,7
Tillgång på relevant kompetens	2,9	+0,1	+0,4	Solna	3,6
Kommunens service och bemötande**	2,8	-0,4	+0,3	Vårgårda	4,5
Skolans kontakter med lokala näringslivet**	2,7	-0,2	-0,8	Markaryd	3,9
Kommunpolitikernas attityder	2,7	-0,5	+0,1	Vårgårda	4,7
Tjänstemännens attityder	2,6	-0,5	+0,1	Vårgårda	4,5
Information till företagen	2,5	-0,5	+0,1	Munkfors	4,4
Dialogen med kommunens beslutsfattare**	2,4	-0,6	+0,1	Munkfors	4,4
Upphandling	2,4	-0,2	+0,1	Vårgårda	4,1

Källa: Svenskt Näringsliv

Företagarnas betyg sätts på skalan: 1 = Dåligt 2 = Inte helt godtagbart 3 = Godtagbart 4 = Bra 5 = Mycket bra 6 = Utmärkt

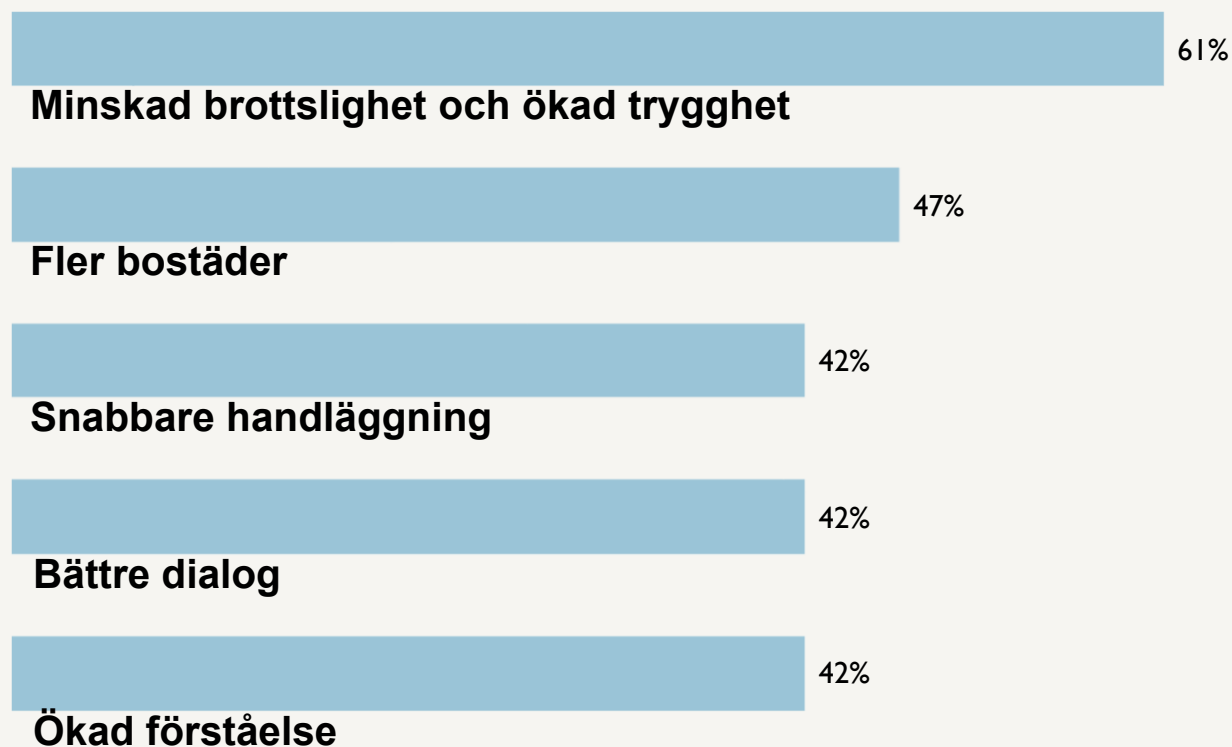
*Skala: 1 = I mycket hög utsträckning 2 = I ganska hög utsträckning 3 = Varken eller 4 = I ganska lite utsträckning 5 = I mycket liten utsträckning 6 = Inte alls

**Ny formulering 2020

BUSINESS REGION
GÖTEBORG

Företagarnas rekommendationer till Göteborg för att förbättra företagsklimatet

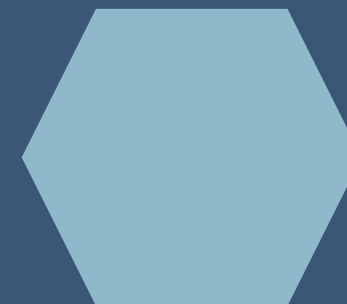

Källa: Svenskt Näringsliv

KONTAKT:

KAJSA DAHLSTEN

031-367 61 82 | kajsa.dahlsten@businessregion.se

BUSINESS REGION
GÖTEBORG

BUSINESS REGION GÖTEBORG – EN DEL AV GÖTEBORGS STAD I SAMARBETE MED REGIONEN

Bolag/Avdelning/funktion	Dokumenttyp
Business Region Göteborg	Tjänsteutlåtande
Datum - Utfärdat	Handläggare, namn och epost
2020-06-08	Pia Areblad, pia.areblad@businessregion.se

Tjänsteutlåtande

1. Rapport kring hur andra starka europeiska storstadsregioner arbetar för att skapa bättre förutsättningar för företagande

1.1. FÖRSLAG TILL BESLUT

I styrelsen för Business Region Göteborg AB:

1. Uppdraget att belysa relevanta städers näringslivsutveckling, gällande hur man arbetar tillsammans i regionen/staden för att skapa bättre förutsättningar för företagande samt hur näringslivskontoret är uppbyggt, godkänns av styrelsen för vidare behandling av Stadshus AB.

1.2. SAMMANFATTNING

Vid 2019 års ägardialog mellan Stadshus AB och Business Region Göteborg (BRG) fick BRG ett uppdrag göra benchmark med andra framgångsrika regioner/städer.

Sex regioner/städer valdes ut och intervjuer genomfördes med representanter för olika

Syftet med uppdraget är kunskapshöjning.

17 intervjuer samt deskresearch ligger till grund för rapporten, bilaga 1, som undersöker hur de europeiska storstadsregionerna Eindhoven, Köpenhamn, Lyon, Oslo Stockholm och Göteborg arbetar för att skapa bättre förutsättningar för företagande samt hur deras näringslivskontor arbetar.

1.3. BEDÖMNING UR EKONOMISK DIMENSION

BRG har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension

1.4. BEDÖMNING UR EKOLOGISK DIMENSION

BRG har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension

1.5. BEDÖMNING UR SOCIAL DIMENSION

BRG har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension

1.6. BILAGOR

1.6.1. Rapport: Bättre förutsättningar för företagande - Hur arbetar andra starka regioner i Europa?

2. Ärendet

Ärendet svarar på den handlingsplan som framkom vid ägardialogen med Stadshus AB.

2.1. BESKRIVNING AV ÄRENDET

Vid 2019 års ägardialog mellan Stadshus AB och Business Region Göteborg (BRG) fick BRG ett uppdrag göra benchmark med andra framgångsrika regioner/städer.

Sex regioner/städer valdes ut och intervjuer genomfördes med representanter för olika Syftet med uppdraget är kunskapshöjning.

Uppdraget angående benchmark med andra regioner skulle fokusera på följande frågeställningar:

1. Hur arbetar man tillsammans i regionen/staden för att skapa bättre förutsättningar för företagande?
samt

2. Hur arbetar näringslivskontor eller liknande?

Sex regioner/städer valdes ut och intervjuer genomfördes med representanter för olika Syftet med uppdraget är kunskapshöjning.

17 intervjuer samt deskresearch ligger till grund för rapporten, bilaga 1, som undersöker hur de europeiska storstadsregionerna Eindhoven, Köpenhamn, Lyon, Oslo Stockholm och Göteborg arbetar för att skapa bättre förutsättningar för företagande samt hur deras näringslivskontor arbetar.

I rapporten framgår att alla storstadsregioner har en övergripande strategi för att skapa bättre förutsättningar för företagande. De olika strategierna omfattar delvis olika områden. Om strategin tydligt avgränsas till centralorten, som i Köpenhamn, Stockholm och Göteborg, framkommer vilka av stadens förvaltningar och bolagen som ska bidra i arbetet. För att skapa en kontinuerlig dialog och förankring med näringslivet har Eindhoven och Köpenhamn ett permanent näringslivsråd. Eindhoven och Lyon utgår i mycket hög grad från ett socialt hållbarhetsperspektiv i sina strategier.

Inom alla storstadsregioner finns ett näringslivskontor som på olika sätt arbetar med företagsutveckling/entreprenörskap, etableringar/investeringar, innovation och klusterarbete. I flera av regionerna är uppgifterna utlagda på många olika aktörer.

Fyra av fem regioner uttrycker att bristen på samordning bland företagsstödjande organisationer samt och byråkrati är de största utmaningarna i arbetet.

Bättre förutsättningar för företagande -

Hur arbetar andra starka regioner i Europa?

BUSINESS REGION GÖTEBORG AB

Besöksadress: Norra Hamngatan 14, Postadress: Box 11119, 404 23 Göteborg
Telefon växel: 031-367 61 00, www.businessregiongoteborg.se

BUSINESS REGION GÖTEBORG – EN DEL AV GÖTEBORGS STAD I SAMARBETE MED REGIONEN

**BUSINESS REGION
GÖTEBORG**

Innehållsförteckning

1.	UPPDRAG	4
2.	METOD	4
2.1.	Urval regioner.....	4
2.2.	Angreppssätt.....	5
2.3.	Avgränsning	6
2.4.	Frågeformulering	6
2.5.	Presentation	6
3.	SEX STORSTADSREGIONER	7
3.1.	Göteborg	7
3.1.1.	Strategi.....	7
3.1.2.	Operationalisering/organisation	7
3.1.3.	Analys	8
3.2.	Eindhoven.....	9
3.2.1.	Strategi.....	9
3.2.2.	Operationalisering/organisering.....	9
3.2.3.	Analys	10
3.3.	Köpenhamn	11
3.3.1.	Strategi.....	11
3.3.2.	Operationalisering.....	11
3.3.3.	Organisation	11
3.3.4.	Analys	12
3.4.	Lyon	13
3.4.1.	Strategi.....	13
3.4.2.	Operationalisering/organisation	13
3.4.3.	Analys	14
3.5.	Oslo	15
3.5.1.	Strategi.....	15
3.5.2.	Organisation/operationalisering	15
3.5.3.	Analys	17
3.6.	Stockholm.....	17
3.6.1.	Strategi.....	17
	Operationalisering/organisation	17
3.6.2.	Analys.....	18
4.	KONKLUSIONER/SLUTSATSER.....	19
4.1.	Strategiskt arbete	19
4.1.1.	Jämförelse	19
4.1.2.	Utmaningar i det strategiska arbetet för att skapa bättre förutsättningar för företagande.....	20

4.2.	Hur arbetar näringslivskontoren?	20
4.2.1.	SLUTSATS	20
5.	BILAGOR.....	20
5.1.	Bilaga 1. Intervjufrågor svenska	22
5.2.	Bilaga 2. Intervjufrågor engelska	25
5.3.	Bilaga 3. Genomförda Intervjuer	28
5.4.	Bilaga 4. Länkar till strategier och material	29
5.5.	Bilaga 5. Sammanställning jämförelser	30

1. Sammanfattning

Rapporten undersöker hur de europeiska storstadsregionerna Eindhoven, Köpenhamn, Lyon, Oslo Stockholm och Göteborg arbetar för att skapa bättre förutsättningar för företagande samt hur deras näringslivskontor arbetar. Rapporten sker på uppdrag utifrån ägardialogen 2019 med av Stadshus AB. Underlaget har tagits fram utifrån intervjuer samt inläsning. Slutsatsen visar att alla storstadsregioner har en övergripande strategi för att skapa bättre förutsättningar för företagande. Strategierna omfattar delvis olika områden. Om strategin tydligt avgränsas till centralorten, som i Köpenhamn, Stockholm och Göteborg, framkommer vilka av stadens förvaltningar och bolagen som ska bidra i arbetet. För att skapa en kontinuerlig dialog och förankring med näringslivet har Eindhoven och Köpenhamn ett permanent näringslivsråd. Eindhoven och Lyon utgår i mycket hög grad från ett socialt hållbarhetsperspektiv i sina strategier.

Inom alla storstadsregioner finns ett näringslivskontor som på olika sätt arbetar med företagsutveckling/entreprenörskap, etableringar/investeringar, innovation och klusterarbete. I flera av regionerna är uppgifterna utlagda på många olika aktörer.

Fyra av fem regioner uttrycker att bristen på samordning bland företagsstödjande organisationer samt och byråkrati är de största utmaningarna i arbetet.

2. Uppdrag

Utifrån 2019 års ägardialog med Stadshus AB fick Business Region Göteborg (BRG) i uppdrag att göra en översikt av hur andra framgångsrika städer / regioner arbetar med sina motsvarande program / organisationer.

Uppdraget tar sitt avstamp i den EU-utmärkelse; European Entrepreneurial Region Award 2020, (EER 2020) BRG erhöll för arbetet med att ta fram och driva Göteborgs Stads näringslivsstrategiska program 2018 - 35.

Stadshus uppdrag angående benchmark med andra regioner utgår från följande övergripande frågeställningar:

1. Hur arbetar man tillsammans i regionen/staden för att skapa bättre förutsättningar för företagande?
Samt
2. Hur arbetar näringslivskontor eller liknande?

3. Metod

3.1. URVAL REGIONER

I uppdraget föreslog Stadshus några städer/regioner som skulle kunna vara relevanta för benchmark, nämligen; Stockholm, Köpenhamn, Oslo, Helsingfors och Stuttgart. I Stadens näringslivsstrategiska program finns tre övergripande mål som följs upp av indikatorer på europeisk nivå. Tre av

indikatorerna¹ är europeiska då vi jämför oss med andra storstadsregioner i Europa i programmet. I programmet lyfts följande storstadsregioner som regioner att jämföra sig med: t ex Stuttgart, München, Lille, Helsingfors, Wien, Lyon, Oslo, Stockholm, Öresundsregionen, Hamburg och Milano.

Utifrån möten med handläggare på Stadshus, avgränsas jämförelsen till fyra-fem storstäder/regioner. Vi gör benchmark med regioner som har likande struktur som Göteborgsregionen - stark industriregion med hög grad av FoU verksamhet.

Vi har även prioriterat att jämföra med regioner som har liknande kultur och samhällsstruktur och därför valt tre storstadsregioner i Skandinavien samt två industriregioner med stort inslag av F o U - verksamhet utanför Skandinavien. Urvalet begränsar sig därmed till följande regioner/städer; Eindhoven, Köpenhamn, Lyon, Oslo och Stockholm.

	Brainport Eindhoven	Göteborgs stad	Göteborg sregionen	Köpen- hamn	Köpenhamn regionen	Lyon	Oslo	Oslo regionen (Oslo Viken)	Stockholm stad	Stockholm Business Alliance
Antal										
Invånare	800 000	580 000	1 030 000	600 000	1 850 000	1 500 000	670 000	2 500 000	976 000	3 800 000
Företag	70 000	67 000	118 000	40 000	305 000	140 000	88 000	219 000	81 000	202 000
Kommuner	21		13		29	59		68		56

De nordiska storstadsregionerna presenteras med folkmängd och antal företag för både centralort och region då det i intervjuerna framkommit att separata strategier finns för centralorten.

3.2. ANGREPPSSÄTT

För att rätt områden skulle belysas utvecklades ett första frågeställningar i februari och stämades av med handläggare på Stadshus AB. Därefter gjordes två pilotintervjuer för att provtrycka frågeunderlaget avseende tydlighet och relevans. För att testa vederhäftigheten har pilotintervjuerna gjorts på Nuts 2² och Nuts 3 nivå. Utifrån de första intervjuerna omformulerades sedan frågeställningar för att säkerställa så bra jämförelser som möjligt.

Kartläggningen genomfördes i form av en respondentundersökning, dvs, samma frågor har ställts till samtliga svarspersoner för att finna mönster i svaren och kunna göra jämförelsen bättre.

¹ I Göteborgs Stads näringslivsstrategiska program 2018–2035 finns tre mål. Dessa mål följs upp genom tio indikatorer. Under varje mål finns en indikator på europeisk nivå. De europeiska indikatorer är:

Göteborgsregionen ska ligga bland de tio bästa regionerna i EU enligt Europe 2020 Regional Index. Göteborgsregionens produktivitet ska öka i samma takt som eller snabbare än liknande storstadsregioner¹ i Europa.

Göteborgsregionen¹ ska ha högre resultat vad gäller privata investeringar inom FoU i relation till liknande storstadsregioner i Europa.

² Nuts = EU:s nomenklatur för regionindelning. källa: Eurostat

Respondentundersökning brukar delas upp i samtalsintervju /undersökningar eller frågeundersökningar. I en frågeundersökning ställs i princip samma frågor till samtliga intervjupersoner, medan i en samtalsintervjuundersökning finns en uppsättning färdiga teman som skall gås genom med varje intervjuperson, som oftast kompletteras med öppna frågor. En blandning av dessa metoder har använts i rapporten.³

17 telefonintervjuer har gjorts vilket utgör populationen i undersökningen.

De kvalitativa intervjuerna har kompletterats med kvantitativt underlag där den officiella källan är regionens egna fakta.

Urvalet av intervjupersoner grundade sig på centralitet, dvs hur bra överblick de har över området. Identifikation skedde dels genom egna väl upparbetade kontakter, dels genom snöbollsurvalet: en informant pekar på nästa informant. I flera av storstadsregionerna genomfördes flera intervjuer för att få området beskrivet utifrån flera infallsvinklar.

Under perioden då telefonintervjuerna gjorts har alla storstadsregioner som undersökts varit "stängda" pga Corona. Det har i olika grad begränsat möjligheten för kvalitativa samtal och därmed underlaget för rapporten.

3.3. AVGRÄNSNING

En strävan i studien har varit att ta fram underlag som går att jämföra på ett överskådligt sätt.

3.4. FRÅGEFORMULERING

Frågorna har delats upp i två block.

Ett block som handlar om hur regionen/staden övergripande samverkar för att skapa bättre förutsättningar för företagande och ett block som ringar in näringslivskontorets arbete.

Intervjuer har genomförts utifrån frågorna som finns i bilaga 1 och 2

3.5. PRESENTATION

Resultaten presenteras nedan genom att först beskriva huvuddragen i respektive storstadsregions strategi följt av organisering och operationalisering av strategin. Göteborg presenteras först och sedan presenteras de i alfabetisk ordning.

Avslutningsvis finns

- en kort analys under varje storstadsregion där styrkor⁴ och avvikelser lyfts
- respektive *regions svar* på vad som är de största *utmaningarna* för att skapa bättre förutsättningar för företagande.

Hela rapporten avslutas med konklusioner/slutsats.

---

³ Metodpraktiken: Konsten att studera samhälle, individ och marknad

Peter Esaiasson et al, Norstedts juridik, Upplaga 4:1, 2012, s 228

⁴ Se bilaga 5 jämförelser.

Sex storstadsregioner

3.6. GÖTEBORG

3.6.1. Strategi

2017 utarbetades ett näringslivsstrategiskt program för hela Göteborg Stad. Tidigare låg det näringslivsstrategiska uppdraget mer koncentrerat på Business Region Göteborg. I programmet framgår att 18 förvaltningar och bolag i staden har en roll att förverkliga programmet. I dagsläget är det 24 förvaltningar och bolag som valt att delta i arbetet. Programmet utgick från de utmaningar som definierats för Göteborgsregionen och togs fram i nära dialog med näringslivet och dess organisationer. Programmet antogs av kommunfullmäktige mars 2018. De 12 övriga kommunerna i Göteborgsregionen håller alla på att formulera sina strategier kring hur de relaterar till målen i programmet. Programmet har som *övergripande mål 120 000 nya jobb*.

Göteborgsregionen

Antal invånare: 1 030 000

Antal företag: 118 000

13 kommuner

Göteborg stad

Göteborgsregionen är en del av Västra Götalandsregionen. Västra Götalandsregionen tar fram en regionalutvecklingsstrategi som gäller i 7-årscykler. Den nuvarande har fyra övergripande mål:
En ledande kunskapsregion

En region för alla

En region där vi tar globalt ansvar

En region som syns och engagerar

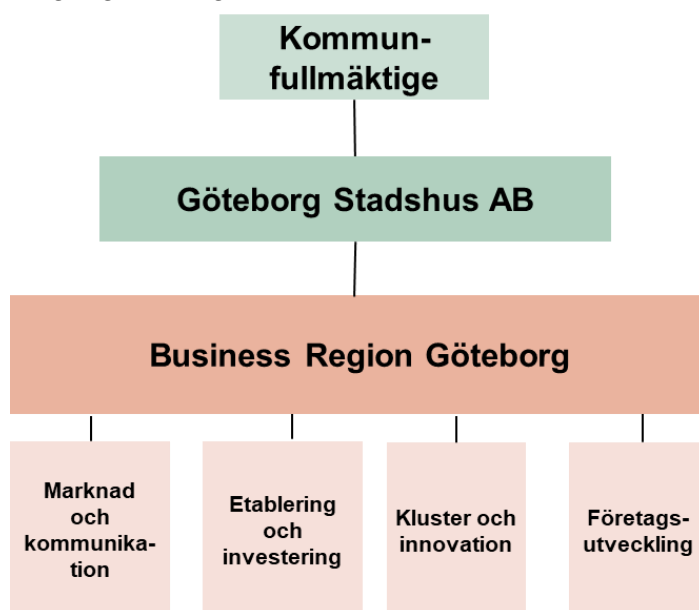
En ny regional utvecklingsstrategi är nu under framtagande och kommer att gälla från 2021-2028

3.6.2. Operationalisering/organisation

Business Region Göteborg är Göteborgs Stads näringslivskontor med regionalt uppdrag att bidra till hållbar ekonomisk tillväxt, hög sysselsättning (fler arbetstillfällen) och ett diversifierat näringsliv. Målsättningen är att skapa hög sysselsättning och bidra till ett diversifierat näringsliv. BRG har även ett samordnande ansvar för att marknadsföra Göteborgsregionen regionalt, nationellt och internationellt.

BRG omvärldsbevakar, är länken mellan akademi, näringsliv, myndigheter och offentliga aktörer och skapar mötesplatser och nätverk och samarbetsmöjligheter som hjälper företag att utvecklas.

Processledarrollen för arbetet med Göteborgs Stads näringslivsstrategiska program ligger på BRG efter att programmet antogs mars 2018. För att säkerställa att arbetet har rätt fokus sker en årlig avstämning med näringslivet via ett stormöte. Två gånger per år hålls strategisk näringslivsdialog där kommunstyrelsens arbetsutskott, tillsammans med stadsdirektören

och vd för BRG möter 8 representanter för näringslivet samt rektorerna för GU och Chalmers. Den näringslivsstrategiska dialogen ger inspel till något av de sex olika strategiska områdena.

Alla kommunerna i Göteborgsregionen står bakom de övergripande målen i programmet och tar succesivt fram planer för hur de ska arbeta för att leverera på målen. Årligen hålls en avstämning med alla GR kommuner kring hur arbetet går.

Business Region Göteborg arbetar med näringslivsutveckling utifrån fyra områden enligt organisationsskiss. BRG är dessutom moderbolag och ansvarar för Göteborgs Stads ägarandel i ett antal bolag med näringslivskoppling. Det innebär att BRG driver innovationsplattformar i trippelhelix format genom tre Science Parks samt säkerställer riskkapital och lån till små och medelstora företag via Almi Företagspartner Väst AB och Almi Västsverige AB. I rollen som moderbolag har BRG dels en ledande och samordnande funktion men ska även driva egna uppdrag inom näringslivsutveckling.

3.6.3. Analys

Det finns en bra grund att stå på i arbetet med att skapa bättre förutsättningar för företagande i Göteborgsregionen. Det näringslivsstrategiska programmet och en sammanhållen organisation ger stora möjligheter.

Största utmaningar vad gäller att skapa bättre förutsättningar för företagande:

- Att bibehålla engagemanget i det strategiska arbetet då det inte är rak ordergivning. Det innebär vara uthållig i det operationella arbetet under lång tid.
- Att förvalta förtroendekapitalet så att alla de förvaltningar och bolag i Göteborgs Stad samt alla de kommuner i GR som har delansvar i strategin fortsatt väljer att bidra i arbetet.

3.7. EINDHOVEN

3.7.1. Strategi

Storstadsregionen Eindhoven har en strategi som gäller för området Brainport Eindhoven och omfattar 21 kommuner. Den revideras årligen och utgår från grundläggande principer.

Region Eindhoven:

Antal invånare: 800 000

Antal företag: 70 000

21 kommuner

Övergripande mål för arbetet:

Stödja näringslivet och utveckla nya ekonomiska möjligheter i regionen. Alla insatser ska utgå ifrån en samhällsutmaning. Teknologi leder utvecklingen mot nya möjligheter.

Den årliga uppdateringen utgår från fem områden där aktiviteter äger rum:

Människan (people) – kompetensutveckling och talangattraktion

Teknologi - aktivt verka för investeringar i ny teknologi

Företag - företagsutveckling, start up-verksamhet, klusterutveckling

Basic – näringslivsservice och företagsklimat

Internationell-

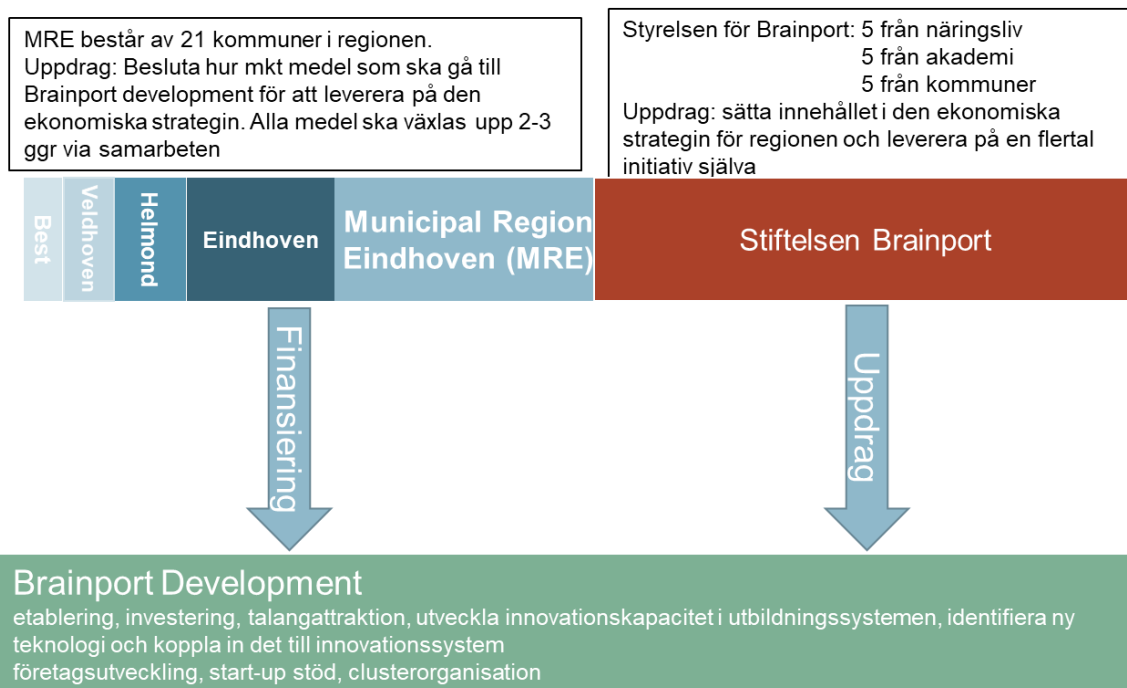
Det strategiska arbetet utgår från samhällsutmaningar man definierar årligen och kraftsamlar partners runt. Ett angreppssätt som kan kallas mission-oriented.

3.7.2. Operationalisering/organisering

Ansvar för näringslivsutveckling ligger på Brainport Eindhoven. De organisationer som sitter med i stiftelsen tar i hög grad ansvar för att genomföra strategin. Brainport Eindhoven är en stiftelse med trippelhelix struktur. Platserna i styrelsen är jämnt fördelade mellan politik, akademi och näringsliv. Styrelsen för stiftelsen formulerar den ekonomiska strategi som gäller för området samt innehållet i vad som ska göras.

Det som inte kan genomföras via samverkan inom stiftelsen överlåter man åt Brainport Development att ta hand om. Brainport Development levererar då på den ekonomiska strategi som beslutats. Brainport Developments verksamhet omfattar etablering, investering, talangattraktion, utveckla innovationskapacitet i utbildningssystemen, identifiera ny teknologi och koppla in det till innovationssystem, företagsutveckling, start-up stöd samt stöd till clusterorganisationer.

De 21 kommuner som utgör Municipal Region Eindhoven (MRE) anslår rörelsebudget till beslutade aktiviteter som Brainport Development ska genomföra.

3.7.3. Analys

Eindhovens arbete för att skapa förutsättningar för företagande präglas av en mycket tight samverkan med näringslivet. Allt arbete utgår från en samhällsutmaning. Det går att se det som ett sk "mission-oriented" - angreppssätt. De definierar utmaningen och samlar företag runt den. Brainport Eindhoven följs bl.a upp genom indikatorn: att öka innovationskapacitet genom hela utbildningslinjen. Det sticker ut. Eindhoven har ett flertal tillfällen utsetts till Europas mest innovativa region. Kanske har deras fokus på att stärka innovationskapaciteten i hela utbildningslinjen bidragit till detta.

Största utmaningar vad gäller att skapa bättre förutsättningar för företagande:
Kompetensförsörjning samt talangattraktion är stora utmaningar. Bristen på riskkapital till F o U är en annan utmaning.

3.8. KÖPENHAMN

3.8.1. Strategi

Köpenhamns kommun har en övergripande strategi för staden då det gäller att skapa förutsättningar för företagande.

Det övergripande målet i korthet är: *"Ett företagsvänligt Köpenhamn"*

Den utgår från sex olika områden:

1. Hållbar utveckling- här ingår mobilitet och markfrågor
2. Näringslivsservice- här ingår företagsklimat, digitalisering
3. Kompetensförsörjning -här ingår utveckling av hela utbildningssystemet och matchning av kompetens
4. Hållbar arbetsmarknad- här ingår att utveckla och stärka social ekonomi
5. Innovativ upphandling och stark tillväxt i befintliga företag - här ingår samverkan mellan akademi /institut, företag och staden samt innovationsupphandling
6. Internationalisering och internationell samverkan- här ligger talang attraktion och utökad arbetsmarknadsregion

Strategin revideras nu. Det finns en tydlig dialog med näringslivet i framtagande av strategi och löpande avstämning under framdrift.

3.8.2. Operationalisering

De organisationer i staden som i första hand har en roll i strategin är:

- Teknik- och miljö förvaltning (här ligger trafik, parkering, miljö och klimatfrågor m.fl.)
- Ekonomi och stadsplanering – näringslivskontor samt stadsbyggnadsfrågor
- Arbetsmarknads och sociala frågor
- Kultur och fritidsförvaltning
- Utbildning, från förskola till gymnasium

Årligen har man ett större öppet möte där ett stort antal företag samt de förvaltningar som har delansvar i strategin deltar.

Tre ggr per år möts även Köpenhamns näringslivsråd. Det har en rådgivande funktion och består av 4 kommunalråd samt 28 representanter för näringsliv och organisationer.

Dessutom har man mindre grupperingar av företag som agerar bollplank i strategiska områden under en period.

Förutom dessa strategiska dialoger äger en mängd mindre dialoger rum där företag t.ex deltar i frågor som gäller upphandling, stadsbyggnad etc..

3.8.3. Organisation

Kontoret för tillväxt och ekonomi i Köpenhamn stad koordinerar arbetet inom Köpenhamns stad. Här sker det arbete som liknar arbetet med det näringslivsstrategiska programmet i Göteborg. Deras arbete styrs av en politisk styrelse där ledamöterna kommer från kommunstyrelsen. De har en gemensam strategi som flertalet kommunala förvaltningar relaterar till och har delansvar i. I deras strategi framgår även deras viljeyttring gällande hur Greater Copenhagen, Business Hub, Wonderful, Copenhagen samt Copenhagen Capacity ska arbeta. De ger dock ej uppdrag till dessa organisationer.

Köpenhamnsregionen

Antal invånare: 1 850 000

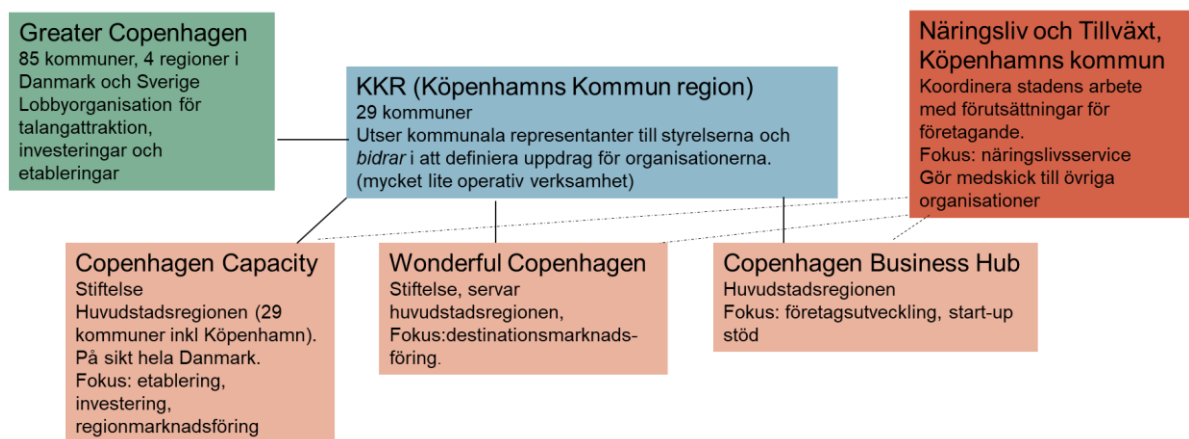
Antal företag: 305 000

29 kommuner

Köpenhamns kommun

Antal invånare: 600 000

Antal företag: 40 000

Köpenhamns Kommunregion nominerar politiker till styrelserna för organisationerna nedan och bidrar till deras finansiering.

Greater Copenhagen är i första hand en lobbyorganisation som kraftsamlar inom varumärket Greater Copenhagen för att attrahera talang och företagsetableringar. De täcker 85 kommuner, och fyra regioner - Sjaelland, Huvudstadsregionen (Köpenhamn och Nordsjælland), Skåne och Halland.

Wonderful Copenhagen är en stiftelse. De delar kontor och administrativt stöd med Copenhagen Capacity. Wonderful Copenhagen sköter destinationsmarknadsföringen för besöksnäringen. De arbetar med hela huvudstadsregionen (29 kommuner).

Copenhagen Capacity är en stiftelse och arbetar i första hand för huvudstadsregionen (29 kommuner inklusive Köpenhamn). De har dock uppdrag sedan 2018 att utvidga sitt arbete så det ger effekt för hela Danmark. Deras verksamhet syftar till att attrahera investeringar och talang. Om Greater Copenhagen lobbyar för dessa frågor så är det Copenhagen Capacity som gör fotarbetet.

Copenhagen Business Hub ägs av Köpenhamns Kommunregion (29 kommuner) och tillhandahåller företagsutveckling och start-up stöd. Ambitionen är att Copenhagen Business Hub ska vara kontaktpunkten för all företagsutveckling i huvudstadsregionen.

3.8.4. Analys

Köpenhamns strategiska arbete är tydligt och lätt att följa. Den kontinuerliga avstämningen med näringslivet är gedigen och strukturerad. Tre ggr per år möter kommunalråden – (att jämföra med kommunstyrelsens arbetsutskott) ett permanent näringslivsråd. I näringslivsrådet ingår förutom företag även akademi och fackförbund. Det är ett rådgivande organ som är etablerat. En gång per år bjuder man in till stormöte för avstämning med en större grupp företag. Parallellt med detta bjuder man in grupperingar för att utveckla vissa frågor.

Största utmaningarna vad gäller att skapa bättre förutsättningar för företagande:

1. Samordning inom staden vad gäller näringslivsservice är en stor utmaning. Det är svårt för företagen att veta vem som gör vad. En fråga som hela tiden står på dagordningen är *-Hur möter vi företagets behov på bästa sätt?*
2. Utveckla möjligheter att ta tillvara den talang som finns i regionen

3.9. LYON

3.9.1. Strategi

Lyon Metropolis (59 kommuner inkl Lyon) har en övergripande ekonomisk strategi som syftar till att stimulera hållbar jobbtillväxt, social hållbarhet och sammanhållning genom att driva en politik som aktivt stödjer:

- Nyföretagande
- Innovation och forskning
- Satsningar på tre sektorer - *déxcellence*- Life Science, Clean Tech, och Digital Technology samt
- Internationell attraktionskraft gällande turism, universitetsverksamhet

Målet i strategin är att vara *en av de 15 starkaste ekonomiska regionerna i Europa*.

De finns inga indikatorer för hur arbetet följs upp men man följer kontinuerligt hur Lyon ligger till i europeiska rankingar.

Strategin delas upp i fyra delar. Under varje del finns ett antal fokusområden. Social integration och samarbete betonas specifikt i strategin sedan några år tillbaka.

1. Lyon métropole fabricante – Lyon, den producerande staden

Stödja SME

Konsolidera vår industriella bas

Stärka innovationskapaciteten i första hand inom de tre prioriterade branscherna.

2. Lyon métropole apprenante, Lyon, den lärande staden

Stödja den internationella excellensen inom akademien

Utveckla utbildningar som möter näringslivets behov av kompetens

Göra utbildning till en vektor/bärare för regional konkurrenskraft.

3. Lyon métropole attirante , Lyon, den attraktiva staden

Etablera en kompetens kring tydligt värdskap

Skapa lyskraft för Lyon i världen och bjuda in världen till Lyon

Gör Lyon känt och älskat genom att öka medvetenheten och kunskapen internationellt om Lyon

4. Lyon métropole Entrainante - Lyon staden som arbetar tillsammans

Det sista området betonar i första hand hur man ska arbeta i de tre första områdena.

Här betonas samarbete med angränsande regioner samt hållbarhetsperspektiven som sätter ramar för arbetet. Social integration och inkludering får stor plats här.

3.9.2. Operationalisering/organisation

Lyon Metropolis är en del av den franska regionen Auvergne-Rhône-Alpes. Lyon Metropolis har som roll att koordinera och animera ekonomisk utveckling. Organisationen har en politisk styrelse som består av representanter från kommunerna. Fr. om 2020 kommer det ske direktval till styrelsen för Lyon Metropolis.

Lyon storstadsregion

Antal invånare: 1 500 000

Antal företag: 140 000

59 kommuner

Lyon Metropolis finansierar och ger uppdrag i första hand till entreprenörspooler samt Only Lyon och Aderly.

Only Lyon ansvarar för destinationsmarknadsföring. Här arbetar man bl.a med ett nätverk av ambassadörer för Lyon. Ambassadörerna är personer som har verkat i Lyon under en period eller är uppvuxna där. Det finns cirka 25 000 ambassadörer spridda över 120 länder och Only Lyon håller nära kontakt med dem.

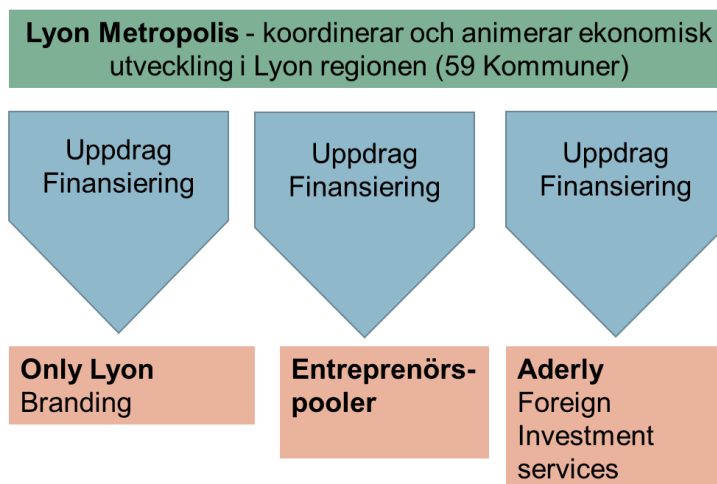
Aderly arbetar med Foreign Direct Investement och har definierat tre strategiska områden de prioriterar vad gäller etableringar.

Dessa är Life Science, Clean Tech, och Digital Technology.

Sedan en kort tid tillbaka stödjer man dessa branscher i första hand genom cross-sectorial innovation.

Entreprenörspooler

Det finns ett omfattande arbete med små och medelstora företag. Över 300 aktörer erhåller stöd för att främja entreprenörskap i regionen.

3.9.3. Analys

Det strategiska arbetet i Lyon sker i första hand på "stor-regionnivå". Det går att jämföra med vår regionala utvecklingsstrategi i Västra Götaland. 59 kommuner står bakom den strategi som presenteras här. Strategin inleds med ett långt stycke där utmaningarna beskrivs. Arbetet i Lyon Metropolis har en stark prägel på social hållbarhet. Det övergripande målet på att vara en av de 15 starkaste ekonomierna i Europa är ambitiöst. Man har dock inte någon specifik uppföljning av arbetet. Det kan försvåra arbetet att inte ha en tydlig uppföljning. Då det gäller företagsetableringar har man definierat vilka branscher man i första hand vill ha etableringar inom men fokus är cross-sectorial innovation. För att tydliggöra avsändaren i det strategiska arbetet har man valt att branda allt under Lyon Metropolis. Genom att utgå från Lyon som varumärke stärker man den internationella kommunikationen. Regionens namn Auvergne-Rhône-Alpes är inte lika etablerat internationellt.

Största utmaningar vad gäller att skapa bättre förutsättningar för företagande:

Den stora mängd byråkrati som omger företagandet är den största utmaningen för företagande i Lyonområdet.

Många innovationer eller företagsidéer faller på att initiativtagaren inte lyckats navigera i systemet och ger upp. Det finns en mängd policyinitiativ för att stärka företagande som konkurrerar med varandra. Det blir då svårt för företag att veta vilken organisation/instans som gör vad. Att bättre koordinera och tydliggöra hur olika policyområden kan stödja företag är en stor utmaning.

3.10. OSLO

3.10.1. Strategi

I Oslo finns en övergripande strategi som talar om vad de olika organisationerna som arbetar med näringslivsutveckling ska bidra med. Den beslutades 2015 och gäller till 2025. Strategin togs fram för att gälla för Oslo kommun och Akershus, en indelning som nu inte finns längre. Successivt kommer strategin gälla för den nya större regionindelningen Oslo-Viken.

Strategin är för innovation och nyskapande och har som övergripande mål att: *Osloregionen ska utnyttja tillväxten för att utlösa innovationspotentialen som finns i ökad samverkan mellan företag, f o u, akademi, talang, kapital och offentlig sektor för att uppnå ökat värdeskapande och konkurrenskraft.*

Arbetet är organiserat inom sex områden:

1. Stärka samarbetet i det regionala innovationssystemet; (företag, forsknings och kunskapsmiljöer, talang, kapital och offentlig sektor)
2. Starka näringsdrivna clusterorganisationer inom regionens styrkeområden
3. Främja entreprenörskap och inom kunskapsbaserade verksamheter,
4. Utveckla smarta lösningar inom offentlig sektor genom innovationsupphandling
5. Stärka finansiering av kunskapsföretag i tidig fas.
6. Fler nyetableringar baserade på kommersialisering av forskningsresultat

Varje år görs en handlingsplan med aktiviteter där det framgår vilken organisation som gör vad.

Oslo kommun har ingen formulerad strategi som tydliggör hur de olika offentliga förvaltningarna ska bidra till bättre förutsättningar för företagande.

Samarbetet inom kommunen drivs dock utifrån nedanstående två initiativ

- *en dörr in* för företag samt

- *behov möter lösning* som vill utveckla den offentliga upphandlingen.

För att utveckla offentlig upphandling driver man även Smart Oslo. Här kan företag söka stöd för att utveckla produkter och tjänster tillsammans med och i en offentlig verksamhet.

3.10.2. Organisation/operationalisering

Organiseringen av arbetet i Osloregionen präglas av ett stort antal aktörer. Strategin för innovation och nyskapande gällde för Oslo Akershus och ska nu överföras till Oslo Viken fylke. Här har alla organisationer nedan en roll. Dock pekas inte övriga offentliga organisationer ut som delansvariga.

Regionalt partnerskap för innovation och företagsutveckling.

Partnerskapet består av fyra parter: Innovation Norge, Forskningsrådet, Vikens fylkeskommune (62 kommuner) + Oslo. Det är i första hand ett fora för att definiera prioriteringar för hur medel för forskning och innovation ska användas.

Samarbetsalliansen Osloregionen: Organisationen verkar i Viken fylkeskommune, Oslo samt några kommuner från angränsande fylkeskommuner (68 kommuner ink Oslo). De arbetar strategiskt och tar fram statistik och analyser för att bättre förståelse för företagets villkor samt fokuserar på övergripande planering av mark, infrastruktur, talangattraktion och internationell branding.

Osloregionen

Antal invånare: 2 500 000

Antal företag: 219 000

68 kommuner

Oslo

Antal invånare: 670 000

Antal företag: 88 000

Innovation Norge - Oslo Viken (62 kommuner) ägs 50 % av regionerna i Norge samt 50 % av staten. Innovation Norges regionala kontor Oslo Viken stödjer näringslivsutveckling och innovation. Finansieras av regionen och staten. I styrelsen sitter representanter från näringsdepartement och lokala politiker. De fördelar även riskkapital. De är de enda som kan ge stöd direkt till företag för utveckling.

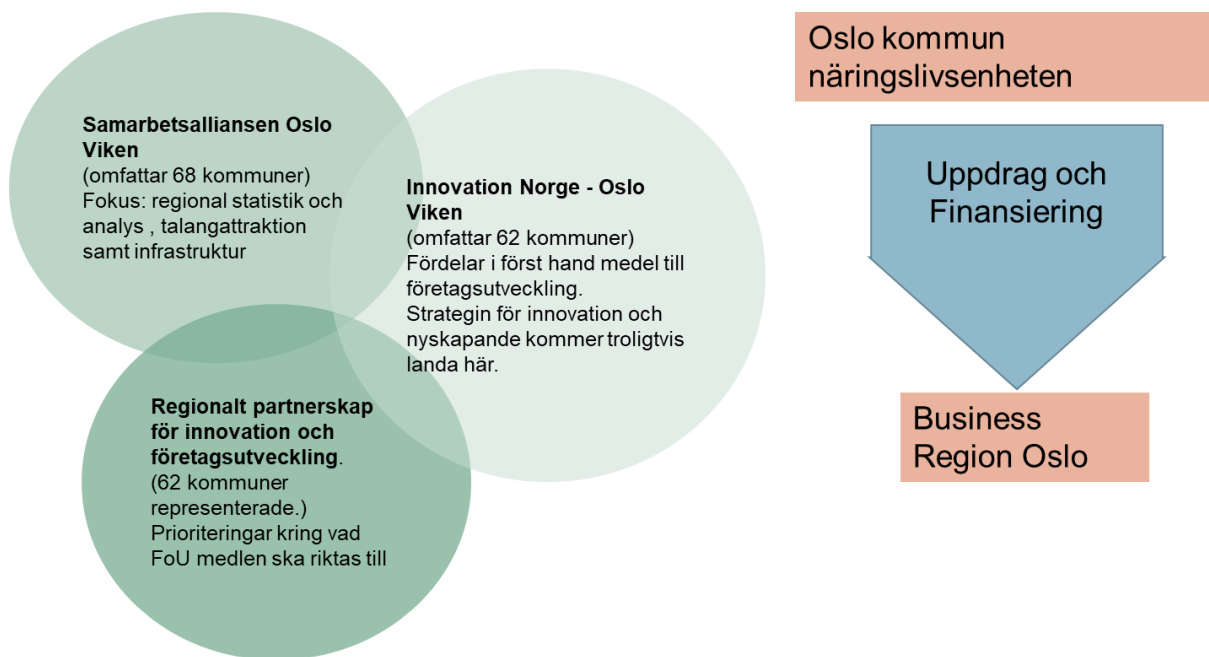
Oslo kommun - näringslivenheten,

Näringslivenheten koordinerar de kommunala bolag vars arbete har bäring på näringslivsfrågor samt fördelar projektanslag till innovation och tillväxtprojekt och arbetar med internationalisering samt talangattraktion. Det finns en hel mängd aktörer som får finansiellt stöd.

Oslo Business Region-

Oslo kommuns lokala näringslivsutvecklingskontor. Ägs av kommunen. Styrelsen består av företagare som utses av kommunen. Oslo Business Region får uppdrag och finansieras av Oslo kommun. De fokuserar på start up, företagsutveckling och Innovation Week.

De arbetar även en del med branding samt tar fram analyser för att kontinuerligt belysa konjunkturutveckling.

3.10.3.

Analys

Osloregionen präglas av ett stort antal aktörer som arbetar med näringslivsutveckling. Flera aktörer har liknande uppgifter. Både Samarbetsalliansen Osloregionen, Business Region Oslo samt Oslo näringslivsenhet arbetar med Branding och talangattraktion. Att ta fram statistik och rapporter är en kärnuppgift för både Business Region Oslo samt Samarbetsalliansen Osloregionen.

Oslo kommun bedriver ett arbete där innovationer utvecklas tillsammans med näringslivet för att testas i kommunen. Inom satsningen kan företag söka stöd för att utveckla produkter och tjänster tillsammans med och i en offentlig verksamhet.

Största utmaningar vad gäller att skapa bättre förutsättningar för företagande:

Fragmentering och bristande koordinering från offentlig sektor vad gäller företagsstöd är den största utmaningen. Det finns många offentligt stöttade organisationer och företagen vet ej var de ska gå. En regiongräns blir hinder. Det skapar stora problem.

En annan utmaning är undanröja hinder för att kunna kommersialisera forskningsresultat. Det höga skattetrycket är en utmaning för etableringar.

3.11. STOCKHOLM

3.11.1.

Strategi

Stockholm tar nu fram en näringslivspolicy. Den har som övergripande mål:
- En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt. - Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv.

Policyn gäller för Stockholms stad och pekar ut ett tio-tal förvaltningar/bolag som delansvariga i genomförandet.

Policyn är indelad i fyra områden

1. Stimulera tillväxt och företagsamhet
2. Förbättra service, tillgänglighet och myndighetsutövning
3. Attraktivare miljöer och bättre framkomlighet
4. Öka tillgången till arbetskraft med relevant kompetens

Operationalisering/organisation

Stockholm har organiserat sitt näringslivsarbete i huvudsak i fyra organisationer.

Stockholm Business Region ägs av Stockholms stad genom Stockholms Stadshus AB. Stockholm Business Region är det officiella näringslivskontoret för Stockholm med ansvar för den strategiska näringslivsutvecklingen och internationella marknadsföringen av staden samt varumärket Stockholm - The Capital of Scandinavia.

Stockholmsregionen

Antal invånare: 3 800 000

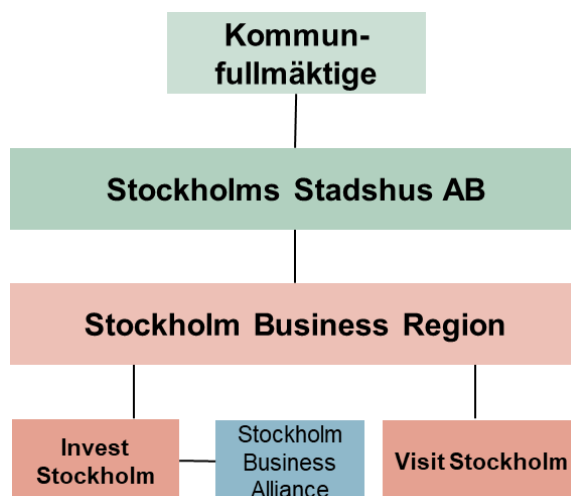
Antal företag: 202 000

56 kommuner

Stockholm stad

Antal invånare: 976 000

Antal företag: 81 000

Invest Stockholm är dotterbolag till Stockholm Business Region AB som ägs av Stockholms stad. Invest Stockholm är det officiella kontoret för investeringsfrämjande. Bolaget utvecklar och marknadsför Stockholm för företagare, investerare och talanger. Invest Stockholm stödjer även oberoende klustermiljöer och driver klusterutvecklingsprojekt (konsortier av företag och offentliga) inom smart city och valda teknikområden (It-fastighet, urban farming, food tech, e-mobility, energy management, green building, water tech, waste –to energy). Invest Stockholm stödjer finansiellt och organisatorisk rådgivning Start Up Stockholm och inför vid halvårsskiftet ett kundvalssystem för nyföretagarrådgivning.

Stockholm Business Alliance är ett partnerskap mellan kommuner och leds operativt av en styrgrupp bestående av 12 kommundirektörer. De sitter på Invest Stockholm. Verksamheten arbetar med att sälja in regionens erbjudande gentemot investerare, internationell marknadsföring och med koordinering och utveckling. Det finns även ett visst samarbete gällande insiktsmätningen här.

Visit Stockholm AB är dotterbolag till Stockholm Business Region AB. Visit Stockholm utvecklar och marknadsför Stockholm som en attraktiv destination för besökare.

Stockholm stad har även ett omfattande arbete med innovationsstipendier.⁵

3.11.2.

Analys

Stockholm har organiserat sitt näringslivsarbete mer samlat. Destinationsmarknadsföringen är en del av näringslivskontoret. Det kopplar tydligt till näringslivsutvecklingen. De har även ett genomarbetat arbete gällande investeringar och etableringar som sträcker sig över 56 kommuner och åtta län. Det skapar en tydlig avsändare för Stockholm som varumärke.

Största utmaningar vad gäller att skapa bättre förutsättningar för företagande:

1. Bostadsbristen
2. Matchning av kompetens
3. Samordning av de organisationer som har företagskontakter. Företagen slussas runt i staden och får inte svar på tillståndsfrågor etc. Näringslivsservicen som staden ger behöver bli enklare.

---

⁵ <https://foretagsservice.stockholm/starta-eget-och-innovation/innovationsstipendiet/>

4. Konklusioner/slutsatser

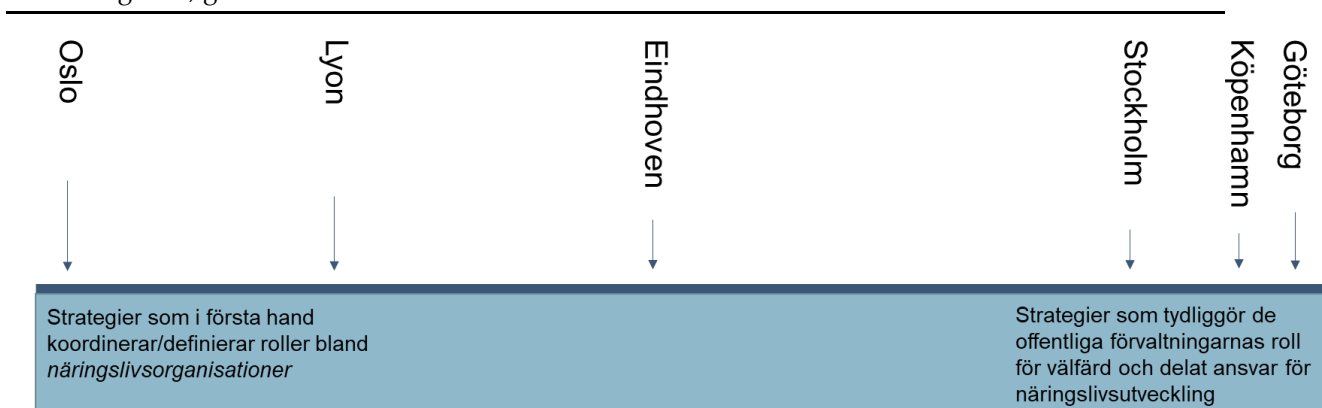
Att prata långsiktiga strategiska frågor samt hur det lokala näringslivskontoret är organiserat har varit utmanande då alla intervjuade varit i lockdown/karantän pga Covid 19. Det har i olika grad begränsat möjligheten till underlaget för rapporten.

4.1. STRATEGISKT ARBETE

4.1.1. Jämförelse

Alla storstadsregionerna har ett övergripande strategiskt arbete. Ibland ligger den övergripande strategin på Nuts 2 nivå ibland finns det även strategier för en delregion eller för centralorten som i Köpenhamn, Stockholm och Göteborg. Strategierna har i olika hög grad definierat vilken roll⁶ de offentliga förvaltningarna och bolagen i staden/regionen behöver ta för att skapa förutsättningar för företagande.

För att illustrera det har strategierna placerats på en linje. Det är värt att betona att, i de storstadsregioner som har en strategi som omfattar vad flera offentliga aktörer ska göra för att bidra till företagande, gäller den oftast bara för centralkommunen.

De strategier som utvecklats har i de flesta fall föregåtts av workshop och dialog med de lokala företagen. I Stockholm valde man att skicka strategin på remiss till företagen. I Köpenhamn och Eindhoven finns ett permanent rådgivande organ där företagens inspel kanaliseras. Övriga storstadsregioner har i de flesta fall regelbundna avstämningar med företagen angående framdrift. Flera av storstadsregionerna använder europeiska rankingar för att följa upp sitt strategiska arbete. Köpenhamn, Eindhoven och Göteborg har i högre grad än övriga definierat indikatorer att följa upp arbetet på. Köpenhamn håller nu på att banta ned antalet indikatorer från 25 till tio för att göra arbetet mer hanterbart.

Uppföljningen av strategierna redovisas till kommunfullmäktige eller regionfullmäktige beroende på vilket geografiskt område strategin gäller. Eindhoven sticker ut med att redovisa till styrelse bestående av trippelhelixkonstellation.

⁶ Se vilka förvaltningar och bolag som har delansvar i respektive storstadsregions strategi i bilaga 5.

4.1.2. Utmaningar i det strategiska arbetet för att skapa bättre förutsättningar för företagande

Fyra av fem regioner uttrycker att offentlig byråkrati och bristen på samordning är den största utmaningen för att skapa bättre förutsättningar för företagande. Det finns en oförmåga att verkligen se vem man är till för.

Lyon uttrycker det så att företagen ger upp då det gäller att lansera nya idéer som kan lösa samhällsutmaningar då man fastnar i ett spindelnät av byråkrati som dränerar på energi och kraft. Köpenhamn, Oslo och Stockholm betonar även bristen på samordning i staden som en stor utmaning för företagande. Den enda storstadsregion som inte lyfter det är Eindhoven.

Oslo och Lyon betonar att det finns en flora av stödjande organisationer med offentligt stöd. Det är svårt för företagen att förstå vem som gör vad och veta vem man ska vända sig till.

Här finns det en hel del att utveckla i flera regioner.

Ett sätt att angripa det är att kraftsamla utifrån samhällsutmaningar. Det angreppssättet präglar Lyon och Eindhovens arbete. Att utgå ifrån samhällsutmaningar kan bidra till ökad motivation för de som har delansvar i arbetet. Det tar ju dock ej bort behovet av en tydlig organisering av arbetet. Lyon och Eindhoven dessutom i hög grad lyft den sociala hållbarheten i sitt näringslivsarbete.

4.2. HUR ARBETAR NÄRINGSLIVSKONTOREN?

Det lokala näringslivskontorets huvudsakliga uppgift varierar aningen men huvudfokus är att koordinera och leda den ekonomiska utvecklingen i regionen med syfte att skapa framgångsrika företag och diversifierat näringsliv. Målformuleringarna skiljer sig åt men har liknande intentioner.⁷

Alla storstadsregioner täcker på olika sätt de bärande delarna för näringslivsutveckling, såsom att bedriva företagsutveckling, stärka innovation och klusterarbete och etableringsstöd. De olika organisationerna arbetar över geografiska områden som sträcker sig från 13 kommuner till 68 kommuner. I några städer ligger arbetet mer samlat t.ex i Göteborgsregionen. I några är arbetet utlagt på många olika organisationer som t.ex. i Oslo och Lyon. I rapporten framgår vilka områden respektive näringslivskontor arbetar med men inte hur omfattande arbetet är.

I de flesta storstadsregioner ligger destinationsmarknadsföringen i annan organisation är näringslivskontoret. I Stockholm ligger det direkt under näringslivskontoret, Stockholm Business Region.

Flera av regionerna har etablerat samarbete över ett större geografiskt område för att attrahera talang och marknadsföra regionen. Det bygger på idén att det är i först hand de stora regionerna som attraherar talang snarare än nationalstaten. Köpenhamn har Greater Copenhagen. Stockholm har Stockholm Business Alliance. Lyon har Lyon Metropolis.

4.2.1. SLUTSATS

I rapporten presenteras hur sex olika regioner arbetar för att skapa bättre förutsättningar för företagande samt hur deras näringslivskontor arbetar. Alla storstadsregioner har en övergripande strategi. De olika strategierna omfattar delvis olika områden. Om strategin tydligt avgränsas till centralorten framkommer vilka av stadens förvaltningar och bolagen som ska bidra i arbetet. Inom alla storstadsregioner finns ett näringslivskontor som på olika sätt arbetar med

---

⁷ Se bilaga 5 block II. Näringslivskontorets arbete

företagsutveckling/entreprenörskap, etableringar/investeringar, innovation och klusterarbete. Ibland sköter näringslivskontoret branding ibland sker det i en annan konstellation.

Flera regioner betonar att bristen på koordinering av de offentliga aktörerna som arbetar företagsstödande är en utmaning. Den stora flora av aktörer som vill stödja företagsutveckling gör det ibland svårt att förstå vem som gör vad.

De goda intentionerna stupar ibland på bristande förmåga gällande organisering, fokus och delat ansvar.

Rapporten tog sitt avstamp i den eu-utmärkelse Business Region Göteborg erhållit för arbetet med det näringslivsstrategiska programmet. Samarbetet i staden och regionen har utvecklats under många år och har tagit ett nytt steg i och med programarbetet. Ett 20-tal förvaltningar och bolag i staden bidrar i arbetet och alla GR-kommunerna definierar nu vad de ska göra för att bidra till de övergripande målen. Ambitionen är att komplettera varandras arbete och skapa tydlighet gentemot de företag som verkar i Göteborgsregionen. Det finns potential i det här arbetet.

I Göteborgsregionen kan man se en tydligare organisering av roller de senaste åren, bl.a med bildandet av Yes box där ett femtontal aktörer samlas under ett paraply för att samlat erbjuda företagsstöd och start-up stöd till småföretagare.

Samarbetet med Västra Götalandsregionen och Göteborgsregionen är långt och etablerat.

I rapporten får vi en europeisk utblick i relation till vårt arbete i Göteborgsregionen. Det är inspirerande och berikande. Vi har flera styrkeområden att bygga på och förvalta. Vi utgår från samhällsutmaningar i arbetet, både som näringslivskontor samt i det näringslivsstrategiska programmet. Kanske är nästa steg att synka arbetet ytterligare med Agenda 2030. Agenda 2030 har fått stort genomslag i både näringsliv och offentlig sektor och skulle kunna ge arbetet en hävstångseffekt och ge den motivation och energi vi behöver för ett långsiktigt arbete.

5. Bilagor

- Bilaga 1. Intervjufrågor svenska
- Bilaga 2. Intervjufrågor engelska
- Bilaga 3. Genomförda intervjuer
- Bilaga 4. Länkar till strategier och mer material
- Bilaga 5. Sammanställning jämförelser

5.1. BILAGA 1. INTERVJUFRÅGOR SVENSKA

II. FRÅGOR GÄLLANDE ATT SKAPA BÄTTRE FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR FÖRETAGANDE

1. Vilka offentliga organisationer i din region har ett uppdrag att bidra till arbetet med att skapa bättre förutsättningar för företagande?

Besöksnäringsbolag	
Kulturförvaltning	
Konsument och medborgarservice	
Utbildningsförvaltning	
Grundskoleförvaltning	
Miljöförvaltning	
Hamnbolag	
Fastighetsbolag, verksamhetslokaler	
Parkeringsbolag	
Förskole förvaltning	
Kommunalt bostadsbolag	
Inköp/Upphandlingsbolag/förvaltning	
Fastighetskontor/förvaltning	
Räddningstjänst	
Science Parks	
Socialnämnd	
Byggnadsnämnd	
Trafiknämnd	
Arbetsmarknad/vuxenutbildningsförvaltning	

2. Hur utvecklade ni strategin?

- A. I huvudsak en beställning från politiken
  - B. I huvudsak ett förslag från tjänstepersoner
  - C. I huvudsak en bottom-up, inkluderande process som utgick från företagens behov
- Om alla tre angreppssätten fanns med; i vilken ordning? (t.ex C, A, B)

3. Hur har företagens röst inkluderats i strategin?

- Har ni ett rådgivande organ där företagens inspel tas om hand?
- Om det är fallet; hur hanterar ni ev jäv som kan uppkomma?

- Har ni intressegrupper/branschråd med företag som ni möter regelbundet?
- Gör ni öppna företagsdialoger där de kan komma med inspel till arbetet?
- Har ni skriftliga överenskommelser med företag gällande åtaganden/rollfördelning?

Uppföljning

4. Vad vill ni uppnå tillsammans med ert strategiska arbete?

(övergripande mål)

5. Vilka indikatorer följer ni upp ert arbete på?

Arbetslöshet

Företagsklimat

Decoupling effekt

BRP

European Competitive Regional Index

Regional Innovation Score Board

Produktivitet

Export

Befolkning

Arbetsmarknadsregion

Privata investeringar i FoU

Övriga

6. Vilken instans är ansvarig för uppföljning?

Kommunfullmäktige

Kommunstyrelse

Regionstyrelse

Advisory board (triple helix)

Facknämnder

Andra

II. FRÅGOR GÄLLANDE DET LOKALA/REGIONALA NÄRINGSLIVSKONTORET

1. Vad är det lokala/regionala näringslivskontoret huvudsakliga uppgift?

2. Vilken slags politisk styrning har organisationen?

Styrgrupp/ Styrelse /nämnd bestående av:

Styrgrupp/ Styrelse /nämnd bestående av:

Representanter från kommunstyrelsen

Representanter från kommunfullmäktige
Regionala politiker
Företagsrepresentanter
Representanter från akademien
Övrigt

3. Vad täcker organisationen för geografiskt område?

Stad/kommun
Region
Nuts 2 or 3 area

4. Hur många invånare finns i området?

5. Hur många företag finns i området?

6. Vilka arbetsområden täcker organisationen?

- Regional marknadsföring/talangattraktion
- Investering och etableringsstöd
- Innovation support
- Cluster organisation
- Entreprenörskap stöd
- Företagsutveckling
- Riktade arbetsmarknadsinsatser
- Besöksnäring
- Andra områden

7. Hur följs verksamheten upp?

(T.ex: Key Performance Indicators (KPI))

8. Vad är era största utmaningar vad gäller att skapa bättre förutsättningar för företagande?

5.2. BILAGA 2. INTERVJUFRÅGOR ENGELSKA

II. QUESTIONS ON OVERALL WORK CONCERNING BETTER CONDITIONS FOR THE BUSINESS SECTOR

1. Which public institutions/organisations have a clear commission to address the business sector's need in your city/region?

City/Regional Marketing Company	
Cultural Board	
Customer and Citizens Service Committee	
Education Board	
Elementary School Board	
Environmental & Climate Board	
Harbour Company Board	
Historical & Cultural Building Board	
Parking Company board	
Pre-School Board	
Public Housing Stock	
Public Procurement board	
Real Estate Committee	
Rescue Association	
Science Parks	
Social Resources Board	
Town Planning Committee	
Traffic Board	
Labour & Adult Education Board	
Other	
Other	
Other	
Other	

Process of drafting strategy

2. How did you develop the strategy?

A. Mainly political decision top-down process

B. Mainly civil servants' proposal to politics

C. Mainly bottom-up, inclusive process based on business needs

In case of all the above; in what order? (for ex: C, A, B)

3. How does the private sector has its voice in the strategy?

- Do you have a strategic advisory board consisting of companies to receive their input?

Yes   No

In that case; how do you tackle the bias issue to have companies working close to politics?

- Do you have interest groups/branches with companies that meet regularly?

Yes   No

Comment:

- Do you do open invitations where any company can be engaged?

Yes   No

Comment:

- Do you have written agreements with private sector concerning different commitments/role

Yes   No

Comment:

Process of following up

4. What do you, as public stakeholders, together want to achieve with your strategic work?

(overall goal)

Comment:

5. Which indicators do you follow up your strategic work on?

Unemployment rate

Business climate

Decoupling effect

GRP

European Competitive Regional Index

Regional Innovation Score Board

Productivity

Export

Population

Labour market region

Private investment in R & D

Other

Other

Other

6. Which public body is responsible for the follow up of the overarching strategic work?

City council

Municipal executive board

Regional board

Advisory board (triple helix)

Sector boards

Other

II. QUESTIONS ON THE ORGANISATION OF THE BUSINESS DEVELOPMENT AGENCY/DEPARTMENT

1. What is the main mission for the agency/department?

2. What kind of political governance does the department/agency have?

Steering group/ Board /committee consisting of:

Representants from city executive committee

Representatives from city council

Regional politicians

Representatives from business sector

Representatives from Academy

Other _____

3. What geographical area does the cover?

City

Regional

Nuts 2 or 3 area

4. How many inhabitants does the area cover?

5. How many companies does the area cover?

6. What departments does it comprise?

- Regional marketing/talent attraction/talent retainment
- Foreign companies establishment services
- Innovation support
- Cluster organisation
- Entrepreneurship
- Business Support
- Employment policy issues
- Other fields/areas

7. What is the agency/department's expected deliverables?

(For example; Key Performance Indicators (KPI))

8. What are your greatest challenges to meet the needs of the business sector?

5.3. BILAGA 3. GENOMFÖRDA INTERVJUER

7 samt 19 februari, avstämning Peter Berggren, Stadshus AB ang frågeformulering och urval av regioner

Slutet av februari och i början av mars - Frågorna provtrycks med Heike Passauer, regionchef Väst Europa, avdelning för internationell ekonomiskt samarbete samt etablering i Baden Wurtemberg samt Cristina Gil Adelantado, Ansvarig internationella projekt och europeiska fonder, Barcelona Activa, Barcelona stadshus

9 mars Hans Aspgren, stabschef Business Region Stockholm

11 mars Ruud van Iwaarden, Projektledare, Brainport Development N.V, Eindhoven, Nederländerna

12 mars Didier Barrois, Strategisk rådgivare, Brainport Development N.V, Eindhoven, Nederländerna

12 mars Jens Thomsen, Press och kommunikationsansvarig, Greater Copenhagen

16 mars Signe Ingholt-Gaarde, Teamleder, Tillväxt och näringslivskontoret, ekonomiavdelningen, Köpenhamns kommun

27 mars Sophie MAZET. Internationell projektchef, attraktionskraft och internationella relationer, samt Per Justesen, Chef internationella projekt och partnerskap, Grand Lyon, Frankrike

30 mars Kristin Anderssen, specialrådgivare, Näringslivssektionen, Oslo kommun

6 april Øyvind Sætvedt, Direktör, Sekretariatet for Osloregionen

14 april Gaute Hagerup, vd Oslo Business Region

17 april Morten Fraas, Specialrådgivare, Näringslivsenheten Oslo kommun

5 maj Patrik Andersson, vd Business Region Göteborg

6 maj Virginie PERRIN, Projektledare Entreprenörskap och Raddouane OUAMA Chef Entreprenörprojekt, LYON Metropolis

11 maj Raddouane OUAMA, Chef Entreprenörprojekt, LYON Metropolis

5.4. BILAGA 4. LÄNKAR TILL STRATEGIER OCH MATERIAL

EINDHOVEN

[Strategi 2018](#)

[Strategi 2020](#)

KÖPENHAMN

[Köpenhamns stads näringslivsstrategi](#)

[Köpenhamns kommunregion KKR](#)

[Greater Copenhagen](#)

[Copenhagen Business Hub](#)

[Wonderful Copenhagen](#)

LYON

[Ekonomisk strategi](#)

[Only Lyon](#)

[Aderly](#)

OSLO

[Visit Oslo](#)

[Oslos strategi för innovation och nyskapande 2015 –25](#)

[Oslos handlingsplan för innovation och nyskapande](#)

STOCKHOLM

[Näringslivspolicy- remissversionen](#)

[Stockholms Stads innovationsstrategi](#)

5.5. BILAGA 5. SAMMANSTÄLLNING JÄMFÖRELSE

Nedan följer sammanställning av delar av svaren från intervjuerna.

Svaren redovisas i tabeller för att underlätta jämförelser.

Avseende stycke I *övergripande arbete* redovisas både storstadsregion och centralort avseende Oslo.

Den övergripande strategi som formulerats för Oslo gäller i första hand för hela Oslo-Viken området.

Avseende stycke II *näringslivskontorets arbete* redovisas både Köpenhamn och Oslo med storstadsregion samt centralort.

I. Övergripande arbete för att skapa bättre förutsättningar för företagande							
Kolumn1	Eindhoven	Göteborg	Köpenhamn	Lyon	Osloregione	Oslo	Stockholm
1. Vilka offentliga organisationer i din region har ett uppdrag att bidra till arbetet med att skapa bättre förutsättningar för företagande?							
Besöksnäringsbolag	1	1	1	1	1	1	1
Kulturförvaltning	1	1					
Konsument och medborgarservice	1	1					
Utbildningsförvaltning	1	1	1	1			
Grundskoleförvaltning	1	1	1				
Miljöförvaltning	1	1	1	1			
Hamnbolag		1					
Fastighetsbolag, verksamhetslokaler	1	1	1	1			1
Parkeringsbolag		1	1	1			
Förskole förvaltning	1	1	1				
Kommunalt bostadsbolag		1		1			1
Inköp/Upphandlingsbolag/förvaltning	1	1	1	1			1
Fastighetskontor/förvaltning	1	1		1			1
Räddningstjänst		1	1				
Science Parks	1	1	1	1		1	1
Socialnämnd	1	1	1	1			
Byggnadsnämnd	1	1	1	1			1
Trafiknämnd	1	1	1	1			1
Arbetsmarknad/vuxenutbildning	1	1	1	1			1
Exploateringskontor	1	1					1

Process	Eindhoven	Göteborg	Köpenhamn stad	Lyon	Oslo-regionen	Oslo	Stockholm
2. Hur utvecklade ni strategin?							
A. I huvudsak en beställning från politiken							1
B. I huvudsak ett förslag från tjänstepersoner							
C. I huvudsak en bottom-up, inkluderande process som utgick från företagens behov	1						
Om alla tre angreppssätten fanns med; i vilken ordning? (t.ex C, A, B)	C, B, A	A,C,B	A,C,B	B, C, A	A, B, C		
Har företagens röst inkluderats i strategin?	Ja, gnm WS och dialog	Ja, gnm WS och dialog	Ja, gnm WS och dialog	Ja, gnm WS och dialog	Ja, gnm ws och dialog		Ja, genom remissvar
* Har ni ett fast rådgivande organ där företagens inspel tas om hand?	Ja	nej	Ja	nej	nej		nej
Om det är fallet; hur hanterar ni ev jäv som kan uppkomma?	Flera företag inom en bransch bjuds in och man tar hela tiden ta in nya företag.		Organet är rådgivande, inte beslutande.				
* Har ni intressegrupper/branschråd med företag som ni möter regelbundet?	ja	ja	ja- vid speciella utmaningar samlas en grupp företagare	Regelbunden avstämning med paraplyorganisationer såsom handelskammare och fackförbund.	Ja, både på facknivå samt med politiken	Ja, näringslivet tas in vid dialoger för att utveckla strategier	nej
* Gör ni öppna företagsdialoger där de kan komma med inspel till arbetet?	ja	ja	ja, ett större möte per år, Business dialogue meeting	nej	1-2 ggr per år genomförs partnerskapsarena		nej
* Har ni skriftliga överenskommelser med företag gällande åtaganden/rollfördelning?	ja, startar med LOI	Nej	Nej, bara gällande den roll de har i näringslivsrådet.		Nej		nej

Uppföljning	Eindhoven	Göteborg	Köpenhamn	Lyon	Oslo- regionen	Oslo	Stockholm
4. Vad vill ni uppnå tillsammans med ert strategiska arbete?	Stödja näringslivet och utveckla nya ekonomiska möjligheter i regionen. Alla insatser ska utgå ifrån en samhällsutmaning. g. Teknologiledar utvecklingen mot nya möjligheter.	Storstadsregion som är bäst på att tillvarata kompetens och attrahera talang, har bäst förutsättningar för hög och hållbar tillväxt samt bäst klimat för företagande och innovation.	1. 5% årlig ökning av BRP till 2020 för Köpenhamn stad 2. 20 000 nya jobb i privat sektor mellan 2011-2020 3. Köpenhamn ska vara topp tre gällande the most liveable cities. 4. Näringslivet i Köpenhamn ökar sitt sociala och ekologiska hållbarhetsarbete.	En av Europas 15 starkaste ekonomier. Social hållbarhet och sammanhållning i regionen betonas särskilt.	Osloregionen ska utnyttja tillväxten för att utlösa innovativt potentialen som finns i ökad samverkan mellan företag, f o u, akademi, talang, kapital och offentlig sektor för att uppnå ökat värdeskapande och konkurrenskraft.	se kolumn vänster	Hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt. Stockholm ska ha Sveriges bästa företagsklimat samt internationellt konkurrenskraftigt näringsliv. 2025
5. Vilka indikatorer följer ni upp ert arbete på?							
Arbetslöshet	1	1	1	1	1	1	
Företagsklimat/näringslivsservice	1	1	1				
Decoupling effek	1	1	1				
BRP	1	1	1				
European Competitive Regional Index	0	1	0				
Regional Innovation Score Board	0	1	0		1		
Produktivitet	1	1	0	1			
Export	1	1	0				
Befolkning	1		0				
Arbetsmarknadsregion	1	1	1				
Privata investeringar i FoU	1	1			1		
Antal Högutbildade	1	1	1		1		
Antal med teknisk utbildning	1				1		
Tillgång och matchning av kompetens			1				
Antal besökare			1				
Investeringar		1	1	1			
Antal innovativa	1		1		1		
6. Vilken instans är ansvarig för uppföljning?							
Kommunfullmäktige		1			1		1
Kommunstyrelse			1				
Regionstyrelse				1			
Advisory board (triple helix)	1						
Facknämnder				1			

II. Näringslivskontorets arbete								
Kolumn1	Eindhoven	Göteborg	Köpenhamns-regionen	Köpenhamn stad	Lyon	Osloregionen	Oslo	Stockholm
1. Vad är det lokala/regionala näringslivskontorets huvudsakliga uppgift?	Regional ekonomisk utveckling med utgångspunkt i teknilösningar. Fokus ligger på high tech	Fler framgångsrika företag, Förbättrat företagsklimat, Ökad innovationskraft, Ökad attraktionskraft	Uppdelat på fyra organisationer - se löpande text.	Koordinera det lokala arbetet för att skapa förutsättningar för företagande.	Koordinera och animera ekonomisk utveckling i regionen.	Skapa gemensam kunskap om företagen i regionen och vilka styrkor regionen har. Attrahera talang etableringar	Göra Oslo till en attraktiv näringslivsregion i Europé genom att bli bra start-up verksamhet	En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden
2. Vilken slags politisk styrning har organisationen?								
Representanter från kommunstyrelsen				1		1		1 ordf är finansborgarråd
Lokala politiker (ibland från flera olika kommuner)		1	1		1	1		1
Regionala politiker	1							
Företagsrepresentanter	1						1	
Representanter från akademien	1							
3. Vad täcker organisationen för geografiskt område?								
Stad/kommun				1			1	
Region	21 kommuner	13 kommuner	29 kommuner, (Förutom Greater Copenhagen som täcker 85 kommuner)		59 kommuner	68 kommuner		I huvudsak Stockholm stad, Stockholm Business Alliance täcker (56 kommuner)

Forts näringslivskontor	Eindhoven	Göteborg	Köpenham-regionen	Köpenhamn, stad	Lyon	Oslo regionen, (Oslo Viken)	Oslo	Stockholm
4. Hur många invånare finns i området?	800 000	1 030 000	1 850 000	600 000	1 500 000	2 500 000	670 000	3 800 000
5. Hur många företag finns i området?	70 000	118 000	305 000	40 000	140 000	219 000	88 000	202 000
6. Vilka arbetsområden omfattas av vem?								
Regional marknadsföring/talang attraktion	Brainport Eindhoven	Business Region Göteborg	Copenhagen Capacity		1. Aderly, (FDI)	Samarbetalliansen Osloregionen	Oslo Business Region	Invest in Stockholm
Investering och etableringsstöd	Brainport Eindhoven	Business Region Göteborg	Copenhagen Capacity		Aderly-	Innovation Norge		Invest in Stockholm
Innovation support	Brainport Eindhoven	Business Region Göteborg	Business Hub Copenhagen		Lyon Metropolis - i huvudsak koordinerar olika inkubatorer	Innovation Norge Oslo - Viken finansierar det	näringslivs enheten fördelar medel till detta	Business Region Stockholm
Kluster organisation	Brainport Eindhoven	Business Region Göteborg	Drivs av fristående organisationer		Lyon Metropolis koordinerar lokala clustren	Innovation Norge Oslo-Viken finansierar klusterorganisationer	Finansiellt stöd till flertal parter	Business Region Stockholm
Entreprenörskap stöd	Brainport Eindhoven	Business Region Göteborg	Business Hub Copenhagen		Lyon Metropolis stödjer och finansierar 300 entreprenörskapsaktörer	Innovation Norge Oslo-Viken	Business Region Oslo	Business Region Stockholm
Företagsutveckling	Brainport Eindhoven	Business Region Göteborg	Business Hub Copenhagen		Metropolice	Viken Fylkeskommune (region) mer fokus på levebröds-verksamheter	Oslo Business Region	Business Region Stockholm
Riktade arbetsmarknadsinsatser		Business Region Göteborg		City council, Business Hub	Lyon Metropolis			Business Region Stockholm
Besöksnäring			Wonderful Copenhagen		Turitskonto r/Only Lyon		Visit Oslo	Visit Stockholm
Platsutveckling				Stadshuset				Business Region Stockholm
7. Hur följs verksamheten upp?	Företagstillväxt, antal deltagare i olika aktiviteter, m.m	Uppföljning sker på ett stort antal KPI:er		har ej KPI-relaterar till Indikatorer	Exempel på KPI:er: antal företag som får företagsstöd. Hur mkt medel lyckas vi få in till klusterorganisationer. Antal nystartade företag, samt företagsetableringar.	Har KPI ang branding och talang	Har få KPI:er. Följer upp på offentlig data. Ex: Utvärdering av event, antal tillväxtföretag, state of the city	Ex på KPI:er, minst 30 etableringar årligen, 73 i insiktsmätningen

Avdelning/funktion	Dokumenttyp
Etablering och investeringsavdelningen	Informationsunderlag
Datum - Upprättad	Datum – Senast uppdaterad
2020-06-08	2020-06-08

Informationsunderlag

1. Nulägesrapportering av uppdraget bedöma behovet av markberedskap och översiktsplanering för näringslivsutveckling

1.1. SAMMANFATTNING

Uppdraget från Stadshus AB

Vid tidigare ägardialog mellan Business Region Göteborg och Göteborgs Stadshus fick BRG i uppdrag att i juni avrapportera på uppdraget med rubriken: "Bedöma behovet av markberedskap och översiktsplanering för näringslivsutveckling". Bakgrunden var att BRG vid flera tillfällen lyft frågeställningen kring hur näringslivets behov beaktas vid stadens planarbete. Uppdraget skulle genomföras i dialog med berörda förvaltningar och bolag och belysa utmaningarna kring näringslivets behov av markberedskap och översiktsplanering samt förslag på möjlig hantering

BRGs angreppssätt

BRG konstaterar att uppdraget från Stadshus AB är mycket likt det arbetet som pågår inom ramen för det näringslivsstrategiska programmet och delstrategin Markberedskap och fysisk planering. Aktivitet 1 (under insats 1) lyder enligt följande: definiera processen behov, analys och prioritering samt identifiera interna verkställighetsform som mottagare av resultaten av behov/analys/prioritering. Inom ramen för detta arbete pågår ett arbete där BRG tillsammans med Fastighetskontoret och Stadsbyggnadskontoret håller på att ta fram en årlig process för hur näringslivets behov skall tydliggöras. Den processen består framförallt av en årlig gemensam rapport som sammanfattar näringslivets behov av markförsörjning. Rapporten kommer att bli ett underlag i Fastighetskontoret och Stadsbyggnadskontorets planeringsarbete. Rapporten kommer även diskuteras och stämmas av med samtliga som ingår i arbetsgruppen Markberedskap och fysisk planering. Mot den bakgrunden har vi valt att samköra uppdraget från Stadshus AB med det pågående arbetet inom näringslivsstrategiska programmet. Uppdraget är pågående och behöver ytterligare förankring innan rapporten kan slutföras med ev mindre justeringar under juni månad. Ärendet kan sedan tas för beslut i BRGs styrelse i augusti.

Utöver arbetet med rapporten har BRG även haft en dialog med direktörer och ordförande i FK/FN, SBK/SN samt HIGAB om näringslivets markbehov och behovet av att tillhandahålla kommunal mark

för näringslivet. Detta samtal resulterade i en samsyn om behovet och att BRG fick i uppdrag att ta fram en lista på randvillkor som beskriver vilken typ av villkor som efterfrågas. Därefter kommer SBK/FK ta över och leta efter möjliga lägen där detaljplan kan starta.

Nulägesrapportering Rapport om näringslivets behov 2020

Rapporten om näringslivets behov 2020 utgör ett första steg för att tydligare beskriva och kommunicera mark- och lokalbehoven inom respektive lokalsegment. Kunskapsunderlaget är framtaget utifrån ett behov från de planerande förvaltningarna och tagits fram i samarbete mellan Fastighetskontoret, Stadsbyggnadskontoret och BRG i syfte att planera för mark och lokaler inom Göteborgs kommun. Syftet med kunskapsunderlaget är att det skall fungera som stöd för regionens och kommunens planering och verkställighet för lokalisering av verksamheter för en långsiktigt hållbar stadsutveckling. Rapporten syftar till att påvisa behov och utbud av mark och lokaler dels över tid och dels över geografiska områden och underlaget skall även fungera som del av underlag till startplan. I sista delen sammanfattas respektive segment och utifrån detta ges ett antal förslag på fortsatt arbete inom staden på kort sikt, 0-5 år. Rapporten omfattar följande lokalsegment: Handel, Kontor, Logistik och Industri och Besöksnäring.

Kunskapsunderlaget baseras på en stor mängd av rapporter och analyser som tagits fram inom staden under de senaste åren för att kartlägga olika delar av näringslivets behov av mark och lokaler. Även relevanta rapporter från externa aktörer såsom fastighetskonsulter och branschorganisationer med fokus på lokal- och markanvändning har tagits med. För att få en mer fördjupad bild kring marknadsläget så har även ett antal intervjuer genomförts med fastighetsägare, projektutvecklare och konsulter inom fastighetsbranschen. Detta för att dels få in marknadsaktörernas bild av utvecklingen inom respektive lokalsegment. Nedan listas respektive fastighetssegment och om bedömningen är att det är balans mellan efterfrågan och utbud:

Fastighetssegment	Efterfrågan 0-5 år	Efterfrågan 6-15 år	Utbudsökning	Kommentar
Handel				Svag efterfrågan 0-5 år, balanserad efterfrågan 6-15 år, stor planerad utbudsökning (i linje med efterfrågan)
Kontor			!	Balanserad efterfrågan 0-5 år, stark efterfrågan 6-15 år, stor planerad utbudsökning (betydligt större än efterfrågan)
Industri och logistik				Stark efterfrågan 0-15 år, mindre planerad utbudsökning
Besöksnäring				Svag efterfrågan 0-5 år, stark efterfrågan 6-15 år, stor planerad utbudsökning

Förslag till fortsatt arbete inom staden i närtid 0-5 år:

För ökad kunskap

- Genomföra ny handelsutredning som visar potentialen för utbyggnad av nya handelsytor (på gång och klar i juni 2020)
- Ta fram ny utredning över besöksnäringen och utvecklingen på hotellmarknaden (på gång och klar i oktober 2020)
- Ta fram ny utredning över de företagsområden som berörs av omvandling och hur detta påverkar lokal- och markefterfrågan för industri och logistik

För fortsatt planering

- Möjliggöra mark för handel inom för de segment som både innan och under coronapandemin klarat att expandera såsom lågprisaktörer samt livsmedelsaktörer
- Identifiera de kontorsbyggrätter som måste byggas för att möjliggöra bakomliggande bostäder och att dessa prioriteras i ett tidigt skede
- Möjliggöra mark till mindre och medelstora verksamheter både inom industri, partihandel och citynära-logistik bland annat genom förtätning av befintliga företagsområden
- Planlägga kommunal verksamhetsmark för större industri- och logistikändamål

1.2. BILAGOR

Arbetsmaterialet inför rapporten bifogas för kännedom. Får ej spridas då det inte är förankrat och färdigställt ännu.

Avdelning/funktion	Dokumenttyp
Etablering- och Investeringsavdelningen	Tjänsteskrivelse
Datum - Upprättad	Datum – Senast uppdaterad
2020-06-08	2020-06-08

Tjänsteskrivelse

1. Yttrande från Business Region Göteborg AB (BRG) angående - Motion av Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) om bilfria söndagar

1.1. FÖRSLAG TILL BESLUT

Styrelsen i Business Region Göteborg föreslås besluta:

1. Att godkänna bilagd tjänsteskrivelse för vidare hantering till Stadsledningskontoret

1.2. SAMMANFATTNING

Business Region Göteborg (BRG) har fått möjlighet att inkomma med yttrande på motion av Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) om bilfria söndagar. Syftet att införa bilfria söndagar i innerstaden är att förändra normer kring bil- och stadsanvändning och göra staden tillgänglig för alla. Med innerstaden åsyftas området innanför Vallgraven samt Kronhusområdet och Gustaf Adolfs torg (Västra Nordstan). Förslaget innebär att all privatbilism förbjuds denna dag och att gatuparkering inte är tillgänglig. Förslaget om bilfria söndagar innefattar alla söndagar året om. Business Region Göteborg är ett kommunalt bolag som ansvarar för näringslivsfrågorna i Göteborg och svarar därmed utifrån vilka konsekvenser den föreslagna motionen kan ha för näringslivet

1.3. BEDÖMNING UR EKONOMISK DIMENSION

1.4. BEDÖMNING UR EKOLOGISK DIMENSION

1.5. BEDÖMNING UR SOCIAL DIMENSION

1.6. SAMVERKAN

1.7. BILAGOR

1.7.1 Tjänsteskrivelse

Tjänsteskrivelse

Till Stadsledningskontoret

Datum: 2020-05-15

SLK Dnr: 0305/20

BRG Dnr: 0004/20

Etablering- och Investeringsavdelningen

Namn: Pär Abrahamsson

Telefon: 031-367 62 17

E-post: par.abrahamsson@businessregion.se

Yttrande från Business Region Göteborg AB (BRG) angående – Motion av Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) om bilfria söndagar

---

Ärendet

Business Region Göteborg (BRG) har fått möjlighet att inkomma med yttrande på motion av Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) om bilfria söndagar. Syftet att införa bilfria söndagar i innerstaden är att förändra normer kring bil- och stadsanvändning och göra staden tillgänglig för alla. Med innerstaden åsyftas området innanför Vallgraven samt Kronhusområdet och Gustaf Adolfs torg (Västra Nordstan). Förslaget innebär att all privatbilism förbjuds denna dag och att gatuparkering inte är tillgänglig. Förslaget om bilfria söndagar innefattar alla söndagar året om. Business Region Göteborg är ett kommunalt bolag som ansvarar för näringslivsfrågorna i Göteborg och svarar därmed utifrån vilka konsekvenser den föreslagna motionen kan ha för näringslivet.

Business Region Göteborgs synpunkter

Vägtrafiken bidrar negativt till upplevelsen i stadsmiljön genom framförallt buller och försämrad luftkvalitet och begränsar tillgänglighet och trygghet för gång- och cykeltrafikanter i stadskärnan där utrymmet för olika trafikslag är begränsat men är samtidigt av stor betydelse för arbetande, boende, besökare och godstransporter. Globalt förekommer bilfria dagar i flera städer och avstängningar av trafik sker bland annat i Paris, Bogota och London. Att införa bilfri söndagar i Göteborgs stadskärna har framförallt effekter på trafiksäkerhet, miljö, det upplevda stadsrummet, tillgänglighet samt näringsliv genom handel och besöksnäringar.

Olika studier och kartläggningar visar på att om förutsättningarna är gynnsamma avseende faktorer såsom exempelvis läget, miljö, kollektivtrafik, god tillgänglighet, parkering, god tillgänglighet till bilparkering vid angoringspunkter angränsande till besöksområdet kan ett införande av en bilfri zon på sikt leda till en omsättningsökning i handeln. I vissa fall kan geografiskt avgränsade bilfria zoner ha en positiv inverkan på shopping, restaurang- och cafébesök samt vissa typer av kommersiell service genom att stadsrummet blir mer attraktivt. Ärendehandel och handel med skrymmande och tunga varor brukar dock ha svårare att dra nytta av ett sådant införande. En genomgripande förändring till en trivsamt gåtatumiljö kan också vara ett sätt för äldre detaljhandel i citymiljöer att möta tappade marknadsandelar till etablerad externhandel. Men kunskapen kring hur införandet av bilfria zoner påverkar verksamheterna och detaljhandeln inom området är begränsat och vissa studier pekar på att omsättningen både i en övergångsperiod och på sikt kan minska. Många av studierna är baserade på permanenta bilfria zoner varvid påverkan på näringslivet genom tillfälliga bilfria zoner är oklar. Då förutsättningarna för respektive stad skiljer sig markant åt behöver frågan för Göteborg således utredas vidare och i samarbete med cityhandeln innan motionens intentioner kan förverkligas. Motionen lyfter fram Paris (ca 2 miljoner invånare), Bogota (7 milj) och London (9 milj) med helt andra förutsättningar i jämförelse med Göteborgs ca 500 000 invånare och relativt glesa stadsbyggnadsstrukturer.

Tjänsteskrivelse

Till Stadsledningskontoret

Datum: 2020-05-15

SLK Dnr: 0305/20

BRG Dnr: 0004/20

Etablering- och Investeringsavdelningen

Namn: Pär Abrahamsson

Telefon: 031-367 62 17

E-post: par.abrahamsson@businessregion.se

I och med den pågående coronapandemin är läget just nu oerhört svårt för butiker, restauranger och hotell i centrala Göteborg. Utvecklingen har försämrats snabbt under de senaste veckorna och många detaljister i sällanköpsvaruhandeln rapporterar om försäljningstapp på mellan 70 och 90 procent jämfört med normalläget. Situationen har redan inneburit en utslagning av aktörer och enligt bedömare kommer det ta flera år innan cityhandeln återhämtat sig. Tillgänglighet med bil framhävs av de handlande som den viktigaste faktor för att driva kundflöden till butikerna i innerstaden. Konkurrenssituationen är svår i och med att det finns gott om gratisparkering vid butikscentrum och handelsområden utanför staden, såsom exempelvis Sisjön. Att genomföra bilfria söndagar skulle sålunda uppfattas som negativt för de verksamheter som finns i Göteborgs stadskärna. Inom det föreslagna området ligger ett flertal hotell vilka skulle påverkas i hög grad av minskad tillgänglighet under söndagar då framförallt en relativt stor del av affärsresenärerna anländer med bil. Erfarenheter visar att hotellgäster behöver kunna anlända med bil eller taxi eftersom de resande i många fall medför bagage. Minskad tillgänglighet skulle minska stadens attraktivitet som besöksmål och evenemangstad.

Godstransporter och varuleveranser får inte glömmas bort vid införande av bilfria zoner. Godstransporter och varuleveranser är viktiga delar i en stad, eftersom näringslivet är en stor betydande faktor för ett levande stadsliv. Det handlar om att varuleveranser skall kunna tillgodose de grundläggande behoven för restauranger, handel och service. Det är av stor vikt att varuleveranser kan tillåtas trafikera bilfria områden, inom exempelvis förutbestämda tider för att kunna förse handeln med varor.

Göteborgs Stad arbetar långsiktigt med målsättningen att skapa attraktiva stadsmiljöer och ett rikt stadsliv i Göteborg genom att bland annat skapa gatumiljöer med hastigheter anpassade i första hand utifrån gående och i andra hand utifrån cyklisters behov och villkor skapar förutsättningar för trygga, säkra och levande gatumiljöer utan att stänga ute andra trafikantslag, vi ser goda exempel på gator som förädlats till gångfartsgator på exempelvis Kyrkogatan, Vallgatan, Magasinsgatan och Haga Nygata. Staden har även som målsättning enligt *Trafikstrategi för en nära storstad 2035* att omfördela yta mellan trafikslag och mellan trafik och vistelse skapas förutsättningar för attraktiva, livliga och därmed tryggare stadsrum. Göteborgs innerstad har ett flertal gator som är rena "gågator" såsom exempelvis hela eller delar av Kungsgatan och Fredsgatan. Business Region Göteborgs uppfattning är att dessa stråk överlag är populära hos både konsumenter, flanörer och handlare och uppfattas som trivsamma stråk. För att utforma attraktiva kommersiella stråk och miljöer, bör hänsyn tas till vilken trafik som trots allt ska ha tillträde till gatan, exempelvis kollektivtrafik eller cyklisterna, hur trottoarkanter, gatumöblering och belysning utformas.

Business Region Göteborg ser för närvarande att ovanstående förutsättningar inte råder för de gator som pekas ut i motionen inom ramen för den bilfria zonen i motionen. Gatumiljön är inte utformad enligt krav som bör ställas på attraktiva gågator, dessutom är de i många fall viktiga kollektivtrafikstråk såsom exempelvis Västra och Östra Hamngatan som både med eller utan biltrafik bidrar till barriäreffekter i stadsrummet. Tillfälliga avstängningar av gator leder således inte enskilt till att stadsmiljön blir trivsammare eller att konkurrenskraften stärks. Kan vägnätet utanför den bilfria zonen hantera det troligtvis ökade trafikflödet? Ytterligare åtgärder skulle behövas tillsammans med utredningar om handels/hotellens

Tjänsteskrivelse

Till Stadsledningskontoret

Datum: 2020-05-15

SLK Dnr: 0305/20

BRG Dnr: 0004/20

Etablering- och Investeringsavdelningen

Namn: Pär Abrahamsson

Telefon: 031-367 62 17

E-post: par.abrahamsson@businessregion.se

påverkan och trafikfördelningen på områden utanför den bilfria zonen innan motionens intentioner kan förverkligas.

Det framgår i Göteborgs Stads Trafikstrategi för en nära storstad 2035 att stora förändringar påverkar många personer och verksamheter. För att trafikstrategins mål ska nås behöver boende och verksamma i staden få möjlighet att genom en bred och aktiv dialog påverka hur staden genomför planerade åtgärder. De måste också förstå varför åtgärderna görs och vilka nya möjligheter och utmaningar de innebär. Det är således viktigt att medborgarna och verksamheterna förstår innebörden till varför en bilfri zon planeras i det specifika området. Det finns även grupper, till exempel människor med olika typer av handikapp, som kan påverkas negativt av förändringar i stadsmiljön. Vissa bilbegränsande åtgärder kan påverka deras tillgång till stadskärnan negativt. Det kan handla om att de får svårt att ta sig till affärerna om det inte finns parkeringsmöjligheter i närheten. För att bemöta dessa särskilda gruppers behov är det viktigt att de får komma till tals i ett tidigt skede så att planerna kan ta hänsyn till deras åsikter vid utformningen av förändringen.

Tillgänglighetsresonemang mellan stadens offentliga och privata aktörer har breddats och intensifierats i och med bildandet av dialog- och samarbetsplattformen Göteborg Citysamverkan. Flera aktörer är överens om att god tillgänglighet till parkeringsnoder som exempelvis Nordstan och kommande p-hus på Heden, både underlättar för besökare att parkera bilen och utföra flera ärenden till fots i innerstaden, samtidigt som parkerade bilar i p-hus ger ekonomisk bärighet för drift och underhåll av p-husen så att de som inte äger bilar ska behöva betala kostnader för de som äger bilar. Stadskärnor med koncentrerat utbud är mer ekologiskt hållbara än bilberoende handelsområden där besökare många gånger måste flytta bilden vid varje inköpstillfälle. Det finns goda erfarenheter att vidareutveckla pris- och tidsdifferentiering som styrmedel för ekonomiskt, ekologiskt och socialt hållbara stadsmiljöer.

Det ligger en stor utmaning i att hålla ihop den centrala delen av staden med mindre täta områden utanför. De som till vardags rör sig i den tätbebyggda staden har ett mindre behov av bil, medan de som bor, arbetar eller har dagliga ärenden i andra områden är mer eller mindre beroende av bilen för att få vardagen att gå ihop. Det finns en risk att trängselskatt, eventuella bilfria zoner eller exempelvis framtida krav på elbilar förstärker skillnaden mellan innanför och utanför och gör att människor och verksamheter inrättar sig efter ett liv på den ena eller andra sidan. Utbudet i stadskärnan ska vara tillgängligt även för de som har förmånen att bo i eller nära stadskärnan. Att kunna färdas relativt fritt mellan olika typer av områden är viktigt för stadens sammanhållning och storstadsnära landsbygd har i många fall inte tillgång till kollektivtrafik.

Business Region Göteborg är positivt till väl planerade och utformade gånggator utan biltrafik anpassade i utifrån gåendes behov och villkor i valda delar av innerstaden, men ser inte samma värde i tillfälliga avstängningar av trafiken i hela Innerstaden. Trafikavstängningar bör ske sällan och höra till genomförandet av enstaka, större evenemang såsom exempelvis gatufesten vid Långgatorna och Järntorget. Innan staden stänger av områden för biltrafik bör staden upparbetat handlingsplaner för att gynna alternativt användande av platserna och alternativa färdmedel, exempelvis uteserveringar på parkeringsplatserna samt rabatterade priser på kollektivtrafik samt nybyggnation av GC-banor. Frågan bör enligt Business Region Göteborg utredas

Tjänsteskrivelse

Till Stadsledningskontoret

Datum: 2020-05-15

SLK Dnr: 0305/20

BRG Dnr: 0004/20

Etablering- och Investeringsavdelningen

Namn: Pär Abrahamsson

Telefon: 031-367 62 17

E-post: par.abrahamsson@businessregion.se

vidare i dialog med boende och cityhandeln samt utreda påverkan på handel och hotell inom den bilfria zonen och trafikfördelningen i områden utanför den bilfria zonen innan motionens intentioner kan förverkligas.

Göteborg 2020-05-15

Pär Abrahamsson
Business Region Göteborg

Ägardirektiv

1. Nytt ägardirektiv för Business Region Göteborg AB

1.1. FÖRSLAG TILL BESLUT

I styrelsen för Business Region Göteborg AB:

1. Business Region Göteborg AB kallar till extra bolagsstämma per capsulam den 18 juni 2020 för att anta ägardirektiv för Business Region Göteborg AB, fastställt av kommunfullmäktige den 14 maj 2020.
2. Beslut i denna paragraf förklaras omedelbart justerat.

1.2. ÄRENDET

Bolagets styrelse ansvarar för att vid behov kalla till bolagsstämma. Den 14 maj 2020 fastställde Göteborgs kommunfullmäktige ett reviderat ägardirektiv för Business Region Göteborg AB. Ägardirektivet skall efter beslut i Kommunfullmäktige antas på bolagsstämma för att äga giltighet. Styrelsen föreslås kalla till extra bolagsstämma per capsulam den 18 juni 2020 för att anta ägardirektivet.

Förslaget har inte justerats med avseende på kommunalt ändamål eller uppdrag. Långsiktiga uppdrag inom näringslivsstrategiska programmet mot 2035 samt samordningsansvaret för omställning till ett elektrifierat transportsystem har lagts in i ägardirektivet.

1.3. BEDÖMNING UR EKONOMISK, EKOLOGISK OCH SOCIAL DIMENSION

Inga aspekter på ärendet utifrån dessa dimensioner.

1.4. BILAGOR

- 1.4.1. KF handling 20-05-14
- 1.4.2. KF snabbprotokoll 20-05-14
- 1.4.3. Reviderat ägardirektiv

